

MAGYAR RÓNA

Mezőgazdasági és közgazdasági szaklap. — A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
KECSKEMÉT, RÁKÓCZI-ÚT 5.
Telefon: 104.

Főszerkesztő: Dr. Gesztelyi Nagy László
Felelős szerkesztő: Dr. Vaja Béla.
Főmunkatárs: Kemény Szilárd.

Előfizetési díj:
egész évre 5 P.
fél évre 2:50 P.

Jelentés

a Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara működéséről
1927. május 26-tól 1928. június 26-ig.

Az 1928. évi június hó 26-án tartott tavaszi rendes közgyűlés elé terjesztette
dr. Gesztelyi Nagy László igazgató.

A legközelebbi tavaszi közgyűlésünk óta eltelt egy esztendő sem hozott a mezőgazdaságra jelentős javulást, sőt azt lehetne mondani, hogy a hitel és értékesítési válság állandóan tovább tartott és tart napjainkban is, amely mellett azonban termelésünk észrevehető fejlődést, emelkedést mutat. E nehéz gazdasági viszonyok természetszerűleg a Kamara életében is érezhetők. Nemcsak azáltal, hogy a kamarai illeték, amely a földadó és a bérlői kereseti adónak tartozéka, nem folyik be s így szinte megbénítja kamarai működésünket, hanem azáltal is, hogy a gazdák mind nagyobb mértékben fordulnak a Kamara támogatásához s veszik igénybe annak segítségét sokszor olyan kérdésekben is, amelyek elintézése meglehetősen nehézségekbe ütközik és sokszor lehetetlen.

A lefolyt egy év alatt Kamaránk tovább folytatta kettős irányú tevékenységét: a mezőgazdasági termelés fejlesztésének előmozdítását és az érdekvédelmi munkát. A Kamara vezetősége és tisztikara ebben a nehéz helyzetben tőle telhetőleg igyekezett a gazdaközönség segítségére lenni nemcsak itt a hivatalban, vagy a hivatalból, hanem azzal is, hogy felkerestük a gazdákat birtokaikon, lakásaikon és útmutatással, tájékozással szolgáltunk nekik nehéz helyzetükben.

Öröndetes tényként kell megemlíteni, hogy a Kamara munkáját mindtöbben és többen igyekeznek igénybe venni. Mind sűrűbben kell a Kamara tisztviselőinek személyesen kiutazni a gazdaközönség kívánságára. Tisztviselői karunk fáradságot, ünnepet, vasárnapot nem kimélve igyekszik is részt venni személyes megjelenésével a gazdaközönség előbbrevitelében, támogatásában és arra törekszünk, hogy segítsük gazdatársainkat, útmutatást nyújtunk számukra a termelés, az értékesítés, továbbá az egységes agrárközzellem kialakulása és az agráröntudat felébresztése terén is.

A mezőgazdaság fejlesztése érdekében létesített intézményeink.

Kamaránk nemcsak a mindennapi élet követelményei által igényelt kérdésekben és munkákban igyekezett a gazdaközönség segítségére lenni, hanem ez évben is folytatta tevékenységét a gazdátársadalom érdekében létesített és nagy áldozatokkal fentartott intézményeink megerősítésével, továbbfejlesztésével. Ezek az intézmények, ezek a szervek mindenkor rendelkezésére állanak a kamara gazdaközönségének, de egyúttal hangsúlyozzuk, hogy kamaránk csak úgy tudja azokat fentartani, ha a gazdátársadalom minél nagyobb mértékben veszi azok szolgáltatásait igénybe, minél jobban támogatja s minél inkább igyekszik annak megerősítésén. Sajnos, gazdaközönségünkbe még nem ment át egészen az a tudat, hogy neki minden körülmények között támogatni kell, igénybe kell venni az ő érdekében létesített intézményeket. Pedig a gazdátársadalom igazi ereje abban nyilvánul meg, ha minél több életerős és életképes gazdaintézmény van ebben az országban. E cél vezette kamaránkat akkor, amikor az intézményeknek egész sorát hozta létre rövid fennállása alatt s nagy áldozatokkal igyekszik azokat fentartani, hogy ezek által segítségére tudjon lenni a kamara gazdaközönségének.

a) Duna-Tiszaközi Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezet.

Körzeti Hitelszövetkezetünk 1927. üzletéve meglehetősen súlyos közgazdasági viszonyok közt telt el. Ezeket a súlyos viszonyokat, különösen az év II. felében beállott pénzügyi, természetesen szövetkezetünknek is meg kellett éreznie, mert e pénzügyi következtében saját tőkének elégtelensége fokozottan éreztette hatását. A hitelkamatlábak általános emelkedése igen nyomasztóan nehezedett a mezőgazdaságra és csak természetes, hogy annak hatása alatt gazdaközönségünk a rendesnél jóval nagyobb hiteligényeket támasztott körzeti szövetkezetünkkel szemben, amely kamatlábát nem emelte. Sajnos, ezeket a felfokozott hiteligényeket körzeti hitelszövetkezetünk tőkének elégtelensége miatt csak kis részben tudta kielégíteni és kénytelen volt arra szorítkozni, hogy kölcsöneit leginkább olyan vidékeken helyezze ki, ahol a hitelkamatlábak különösen magasra, — 14—16 százalékra, sőt egyes helyeken 18—20 százalékra — szöktek fel, — mert ha már nem volt módjában minden hozzáfutó gazdán segíteni, legalább azoknak helyzetét igyekezett könnyíteni, akik a maguk vidékén csak a középest meghaladó kamatláb mellett tudtak volna kölcsönt szerezni.

Ha már most ezek figyelembe vételével állapítjuk meg körzeti hitelszövetkezetünk múlt évi tevékenységének erkölcsi mérlegét, nyugodt lelkiismerettel jelenthetjük, hogy az adott viszonyok által megszabott korlátok közt az elmúlt

évben is hűségesen teljesítette rendeltetéséből folyó kötelességeit. Kihelyezett 1927. évben 538.958 P új váltókölcsönt, 364.565 P új kötelezvénykölcsönt és 176.450 P folyószámlakölcsönt; ezekhez hozzáadva az előző évről áthozott kölcsönállományait, és pedig váltókölcsönökben 719.496 P-t és kötelezvénykölcsönökben 226.400 P-t, összesen 2.025.869 P. 9—11 százalékos kamatozású kölcsönrel tudott gazdaközönségünknek szolgálni. Aki tárgyilagosan itél, annak el kell ismernie, hogy ez a mai hitelviszonyok közt számottevő és áldásos teljesítmény. Különösen a kötelezvénykölcsönök gyarapodása örvendetes jelenség, mert ezek a kölcsönök lényegesen olcsóbbak a váltókölcsönöknél és mert ezen kölcsönök révén 5—10 éves kényelmesen törleszthető olyan hitelhez jutatta gazdaközönségünket, amely tapasztalataink szerint a mai viszonyok közt leginkább felel meg a mezőgazdaság kívánalmainak. Ez előnyös kölcsöntípus bevezetése az Országos Központi Hitelszövetkezetnek kétségtelenül igen nagy érdeme, amelyért a gazdaközönség részéről köszönet illeti meg.

Körzeti Hitelszövetkezetünk üzletrésztőkéje a vázolt mostoha viszonyok miatt a múlt évben csak 9936 pengővel, tagjainak száma pedig csak 18-cal szaporodott; ezen szaporulattal az üzletrésztőke az év végén elérte a 306.168 P-t, a taglétszám pedig a 396-ot. Szövetkezetünk vezetősége következetesen arra törekszik hogy üzletrésztőkéjét minél gyorsabban és minél tekintélyesebb mérvben emelje.

Körzeti Hitelszövetkezetünk kamatpolitikáját az elmúlt évben is kizárólag a tiszta szövetkezeti gondolat irányította. Nem nyereségre dolgozott, hanem egyedül azt a célt tartotta szem előtt, hogy tagjait az adott viszonyok közt lehetséges legelőnyösebb kölcsönökkel segítse gazdaságuk vitelében. Éppen ezért nem is használta ki a múlt év II. felében megnyílt konjunkturát és *nem emelte hitelkamatlábát egy fillérrel sem*, hanem inkább üzletköltségeinek további csökkentésével igyekezett a megszűkülő kamathasznát részben ellensúlyozni. Takarékoságának eredményeként sikerült is elérnie, hogy üzletköltségei az előző évhez képest 8056 P-vel csökkentek s ennek köszönhetette azt, hogy minden kamatlábemelés nélkül olyan üzleteredményt ért el, amely egy mérsékelt osztalék fizetésére és az elmaradhatatlanul szükséges szerezny tartálékolásra elegendő volt.

A hiteligények elbírálásánál a szövetkezet vezetősége az elmúlt évben is nagy súlyt helyezett úgy a kölcsön céljára, mint a bonitásra és mobilitásra. Váltókölcsönei 83,5%-a, kötelezvénykölcsönei 92%-a, sőt még folyószámla-kihelyezései 25%-a is jelzáloggal van biztosítva, — a fennmaradvány pedig kezességgel és részben kézi záloggal. — Hogy pedig a rövid lejáratú kölcsönök fluktuálására kellő gondot fordított, ezt bizonyítja az a tény, hogy váltókölcsönei 41,40%-a az év folyamán visszafizetést nyert.

Ay 1927. évi vagyonmérleg adatai szerint a szövetkezet aktíváinak összege 1,609.346 P 18 fillér, — az elért üzleteredmény 17,874 P 08 fillér tiszta nyereség, amely az előző évi tiszta haszonnal szemben némi visszaesést mutat ugyan, de ennek a fentiekben — azt hisszük — sikerült teljesen megnyugtató magyarázatát adnunk.

Jelentős forgalmat bonyolított le a szövetkezet gazdasági üzemanyagokban is, amennyiben a múlt év folyamán 196 vagon szenet, 12 vagon kokszt, 36 vagon tüzfát, 6 vagon rézgálicot és 7 vagon műtrágyát juttatott a gazdaközönségnek igen előnyös feltételek mellett.

Az 1928. év első negyedének adatai a szövetkezet további fokozatos fejlődését bizonyítják. Az üzletrésztőke ez év első 3 hónapjában 2200 P-vel, a betétállomány 117.349 P-vel, — a váltótárca 37.285 P-vel és a kötelezvényköleszőnk állománya 18,772 P-vel gyarapodott.

b) Mezőgazdasági Talajtani Intézet.

A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara Talajtani Intézetének munkássága sokoldalúbbá változott. Míg az első évben nagyobb gazdaságok vették inkább igénybe, addig 1927. évben kisgazdák foglalták le nagyobb mértékben munkásságát. Ennek következtében csökkent a megvizsgált talajok száma, de több gazdának adatott javaslat és tanács.

Megvizsgáltatott 340 talajminta (elmúlt évben 1200). műtrágyavizsgálat 7, rézgálicvizsgálat 2, bor 2, mérgezésre gyanús tej 1, baromfi bétartalom 2, salétromtelepvizsgálat 5, vízvizsgálat 12 végeztetett.

83 gazda, ill. gazdaság fordult vizsgáltatással az Intézethez, (elmúlt évben 74), 842 darab ügyszeres futott be az Intézethez és 1029 ment ki, melyek közül 204 elemzési eredményre, illetőleg termelési és kísérleti javaslatra irányult.

Az Intézet munkaképessége az év végén Neubauer-elemzésekre való berendezéssel emelkedett, mely elemzések 1928-ra a gyakorlat szolgálatába állítottak.

Az Intézet kutató laboratóriumi munkássága főleg a talajok meszigénye meghatározásának tökéletesítésére irányult.

Az Intézet kutató kísérletezés terén a mesterséges istállótrágya készítési módnak a gyakorlatban való megvalósítását készítette elő, mely kísérletek a tavasz folyamán három helyen indítottak meg.

A múlt évben beállított kísérletekből fagy, rozsdakár, szárazság, valamint ellenőrzési nehézségek miatt csupán negyvennek fogadható el az eredménye. Az öt meszezési kísérlet közül három helyen szőlő, zab és árpánál a meszezés egyedül is jövedelmező volt, míg a másik két helyen árpánál a műtrágyák csak meszezéssel karöltve váltak jövedelmezővé. E kísérletek eredménye, tekintettel a szórványosan előforduló és csekély meszigényű talajokra, nagyon kielégítő.

Műtrágyázási kísérletek közül 9 szőlőműtrágyázási kísérlet homokon a teljes KPN adagolás mellett szől. Ezeknél a műtrágyázás tiszta jövedelme 5 esetben meghaladja az első évben kat. holdankint 100 pengőt, a legnagyobb tiszta jövedelem 782 pengő volt. Burgonyával végzett kísérletek közül homokon 5 esetben KPN, 2 esetben, amint a talajvizsgálat előre jelezte, az egyoldalú P-trágyázás volt legjövedelmezőbb.

A 20 rhenánia- és szuperfoszfát összehasonlító kísérlet közül 18 vehető számításba, melyek az országos növénytermelési kísérleti állomás ingyenes műtrágyáival és tervezete szerint cukorrépa, búza, árpa és zab alá állítottak be. Sajnos, KN alaptrágyát a gazdaságok nem vásároltak a kísérlethez, így, amint azt a talajvizsgálatokból előre lehetett látni, 8 esetben az egyoldalú foszfortrágyának termésemelő hatása nem volt, a szuperfoszfát 4, a Rhenánia 5 esetben bizonyult jövedelmezőbbnek, míg egy esetben jövedelmezőségük egyenlő volt.

Szikjavítási kísérletek eredményét egy év után még korai volna ismertetni. E kísérletek elterjesztését nagyon megnehezíti a szódás szikeken a gipsz magas ára, melynek vám-, kezelési- és fuvar költségét leszállítani fontos nemzetgazdasági érdek volna.

Intézetünk kísérleti célokra szétosztott másfél vagon kainitot, megfelelő mennyiségű mésznitrogént, mely kísérletek eredményei hivatva vannak adatokat szolgáltatni az alföldi homokos és kötött talajaink káliszükségletéhez. A kísérleti körzetek mintájára egy megvizsgált talajú gazdaságban megindította intézetünk a gazdasági érdekű kísérletezést és reménye van arra, hogy más gazdaságokat is sikerül megnyerni e cél érdekében.

Az eddig megvizsgált talajok 98%-a foszforigényes, 42%-a káliigényes. A Kamara területének mintegy felét kitevő homoktalajok 30%-a nitrogénben oly szegény, hogy annak pótlása nélkül az egyéb műtrágyáktól a termések emelése nem várható kifizetődő mértékben. E statisztikai adatok is bizonyítanak amellett, hogy az a nézet, hogy az egyoldalú foszfátműtrágyák használata ajánlható leginkább az alföldi gazdának, nem egészen helyénvaló. Tekintettel a műtrágyák magas voltára, a lehető legjövedelmezőbb termelés érdekében talajvizsgálatokon nyugvó egyéni műtrágyázás szükségessége nyomul az Intézet tapasztalatai szerint mindinkább előtérbe.

c) Purgly Emil Mintagyümölcsös és Gyümölcstermelési Kísérleti Telep.

Kamaránk a gyümölcstermelés fejlesztése és nemesítése érdekében két irányban végzett munkát. Igyekezett belekapcsolódni a földművelésügyi kormány nagyértékű gyümölcstermelési programjába, ezirányban dolgoztunk is, más-

részt pedig tovább fejlesztette mintagyümölcsösét, amely már kevés híjával, egészen betelepítést nyert. E mintagyümölcsös területe kerek-számban 57 kat. hold, amelyből 18 kat. holdat csak 1926. év őszen vettünk át. Az átvett terület kevés kivétellel ma már az elfogadott üzemszabvány szerint be van telepítve. sőt betelepítést nyert a mintegy 3 kat. holdat kitevő kubikgödör is, amely elplanírozva vizes gödörök ásásával, halmos ültetésben mutatja be az ilyen terület kihasználását. A gyümölcsfák, amint említettük volt, a terv szerint vannak elültetve, ezenkívül közötteként egy darabon van spárga, jódarabon szamóca, egy kis részen torma, ezenkívül mintegy 15 kat. holdon borsó magtermelésre, 5 holdon bab magtermelésre, ezenkívül homoki borsó, csemeteiskola a hiányok pótlására. Az alakfakert jórésze is elkészült már, ezenkívül minden talpalatnyi hely ki van használva úgy és azzal a veteménnyel, amint az lehet. Az elmúlt télen 100 vagon istállótrágyával hoztuk termőerőre ezt a területet, amelyet ezelőtt kisemberek béreltek a várostól és amelyek hosszú idő óta nem kaptak rendes trágyázást. Ezenkívül különböző kiserletek céljaira szétosztunk nagymennyiségű szuperfoszfátot, kálit, mérszénitrogén és káinitot.

Ma már mintagyümölcsösünk a legszükségesebb eszközökkel, szerszámokkal, gépekkel el van látva, így üzemmenete is jobban biztosított. A telep vezetője, Velich István ny. állami kertészeti főfelügyelő, folyó évi február 1-én kiköltözött egy ottani kis vályog cselédházba, amely nagy áldozat részéről, de nagyobb benne a kert iránti szeretete, mint a kényelem s minden vágya az, hogy éjjel-nappal a gondjaira bízott kert közelében lehessen.

Igen nagy szükség volna arra, hogy valamilyen öntözőberendezéssel tudjuk telepünket időnként a nagy szárazságban megöntözni. Erre vonatkozólag kaptunk is ígéretet a földmivvelésügyi kormánytól, azonban az ügy még végleges elintézését nem nyert, holott pedig ez elhanyagolt területet csak odaadó munkával, állandó trágyázással és öntözéssel tudjuk a kívánt színvonalon tartani. A folyó évben a még hiányzó részeket betelepítjük a magunk anyagával s talán sikerül a földmivvelésügyi kormány támogatásával a szükséges épületeket is felemelni, amely esetben a mintagyümölcsösünk a jövőtől kezdve már teljes mértékben szolgálatja a kitűzött célt.

Gyümölcsészeti előadónk az elmúlt év alatt a következő helyeken tartott kertészeti szakelőadásokat: Új- és Ókecskén, Alpáron, Kiskunfélegyházán, Kecskeméten, Kiskunhalason, Pomázon. Csömörön, Hódmezővásárhelyen, Szentendrén, Szegeden, Prónayfalván. Dorozsmán, Nagykörösön Csongrádon, Csengelén, Üllön és Ceglédén.

Örvendetes jelenséggé kell megemlíteni, hogy mintagyümölcsösünk vezetőjét több ízben vették igénybe községek és városok az ottani gyümölcsstermesztési irány megállapítása és meg-

szabása érdekében, ami azt mutatja, hogy a tetszerű és céltudatos gyümölcsstermesztésnek közeledik az ideje.

Meg kell említenünk még azt is, hogy mind több és több tanulmányzó egyén és társaság keresi fel személyesen mintagyümölcsösünket, ahol szakszerű tájékozódást, felvilágosítást kapnak az összes kívánt kérdésekre.

Mintagyümölcsösünkben van elhelyezve egy kissetabást mintaméhes, amelynek fejlesztését sajnos, anyagi viszonyaink nem igen engedik meg. Ugyancsak gyümölcsösünkben nyert egyelőre ideiglenes elhelyezést baromfitenyésztésünk, amely két csoportban igyekszik a leginkább bevált baromfifajtákat tenyészteni. Egyik csoportban leghorn, másik csoportban veres izlandi baromfiakat tenyésztetnek, jelenleg mintegy 250 tyúkkal s megfelelő kakasokkal, de a folyó évben már van mintegy 400 csirke, úgy, hogy az év végén az állomány a kiselejtezés után kb. 500-ra fog felmenni.

A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara a tél folyamán 5—5 napos gyümölcsfaápolási tanfolyamokat is tartott, amelyeket a virágzás utáni időben még további 2—2 napos tanfolyammal egészített ki. Ilyen tanfolyamok kerületének 20, gyümölcsstermesztéssel fontosabb helyén voltak. Minden tanfolyamán 15—15 hallgató állam költségén volt felvéve. Az e tanfolyamok iránti érdeklődést legjobban jellemzi, hogy közülök a Nagykörösön, Ceglédén, Kiskunhalason és Hódmezővásárhelyen tartottak összesen 2000 résztvevő hallgató végig. Hódmezővásárhelyen még külön három napos tanfolyamot tartott néptanítók részére, melyre a tanfelügyelőség hivatalból rendelt be 28 tanyai néptanítót. Azonkívül 30 félnapos előadást tartott körzetének különböző helyén.

Itt kell megemlítenünk azt is, hogy a földmivvelésügyi kormány támogatásával s kamaránk jelentős anyagi részvételével Órkényben, a Palóczy Horváth István által adományozott területen a vitési rend gazdaképző iskolájának felügyelete mellett járási falkola létesül, amelynek megteremtésében kamaránk nemcsak erkölcsi súlyával, hanem jelentős anyagi áldozattal részt is vett.

d) Bakteriológiai és Kórdiagnosztikai Intézet.

Kamaránk tudatában van annak, hogy állattenyésztésünket és ezzel együtt nemzetgazdaságunk virágzását csak úgy tudjuk növelni, ha állategészségügyünket a legmagasabb nivóra emeljük. Mert az állattenyésztő csak megfelelő jó állategészségügy mellett tudja az állatait felnevelni, tenyészteni. Állattenyésztőinknek jelenleg nagy réme a fertőző betegségek fellépése, midőn sokszor a már nehézségek árán felnevelt állatállománya a fertőző ragály áldozatává esik.

A járványos fertőző betegségek eredetének,

lényegének megállapításánál eddig csak a fővárosi intézmények állottak a gazdaközönség rendelkezésére. Már a multban felvetődött több alkalommal az a terv, hogy állattenyésztésünk érdekében célszerű volna a vidéken is oly tudományos és gyakorlati értékű laboratorumok felállítása, melyek a járványos és fertőző betegségek lényegének megállapításával foglalkoznának.

Az állam jelenlegi szomorú pénzügyi helyzete nem engedi a gazda eme kívánságának teljesítését így tehát egyedül a gazdasági érdekeltségeknek, de különösen a mezőgazdasági kamaráknak állott módjukban ezt a kívánságot megvalósítani. Különösen ez adott okot kamaránknak, — hogy ily intézmény felállítását sürgesse. Kamaránk elnöksége hosszasan tartott előkészítő munkálatok után 1926. december 1-ével végrehajtotta a gazdák e nagy kívánságát és Kecskeméten állatorvosi jellegű Bakteriológiai és Diagnosztikai Intézetet állított fel.

Laboratóriumunk ma már a legelőkeletesebb és legmodernebb berendezéssel áll a gazdaközönség rendelkezésére. S megemlítjük, hogy jelenleg a kísérleti állatok szobájában 110 tengerimalac, 300 fehér egér, 10 baromfi, 10 nyúl, 5 galamb, stb. áll rendelkezésre a kísérletek, illetőleg a diagnózisok megállapítására.

Az Intézet 1927. február havától működik és 1928. május hó 31-ig 1315 díjtalan és 1633 díjas vizsgálatot végzett, vagyis összesen 2950 anyagot vizsgált meg és pedig:

Szarvasmarha bélsár vizsgálata	1879	esetben
Ló	40	"
Juh	39	"
Bívaly	1	"
Sértés	23	"
Kutya	2	"
Macska	2	"
Baromfi	1	"
Emberi	1	"
Rühösségre	11	"
Sértéshulla	32	"
Baromfi "	112	"
Őz	1	"
Juh	2	"
Külb. hullarészek, szervek vizsgálata	112	"
Magzatburok	4	"
Veszetségre	13	"
Al veszetségre (Par. bulb. inf.)	11	"
Torokvadás és genny vizsgálata	11	"
Vizelet	9	"
Vér	49	"
Tej	80	"
Tej tbc. bac.-ra való	8	"
Takarmány	1	"
Talajvizsgálat	3	"
Ivóvíz vizsgálata a baktériumok minőségére, mennyiségére	514	"
Élelmiszerek vizsgálata	29	"
Phorfosz mérgezésre való	7	"
Tehát összesen:	2.950	vizsgá-

lati anyag vizsgálatot meg intézetünkben 16 hónap alatt.

A vizsgálatok tömegét az első hónapokban a mult évben uralkodó májmételykór megállapításához szükséges szarvasmarha bélsár vizsgálatok alkották. 1981 esetben történt bélsár vizsgálat s ezek közül 1879 esetben szarvasmarha, 30 esetben ló, 39 esetben juh, 23 esetben sertés, 1 esetben bivaly, 2-3 esetben kutya és macska, 1 esetben baromfi és ezenkívül 4 esetben emberi bélsár lett mikroszkópi vizsgálatnak alávetve.

A beküldött vizsgálatok másik nagy részét a kecskeméti ivóvizek vizsgálata alkotta. A laboratóriumnak 514 esetben volt alkalma ivóvizet vizsgálni, mely alkalommal az ivóvizek közül csak egy esetben volt betegségkókozó csira kimutatható.

Intézetünkhöz az első évben 147 hulla küldetett be diagnosztizálás céljából. A beküldött hullák közül 32 sertéshulla, amelyek közül leginkább sertéspestis, orrbanc és bélférgesség volt megállapítható. A 112 baromfihulla közül a pulykák voltak nagy számban s a kórisme, majdnem minden esetben baromfi kolera lett. A különböző hullarészek beküldése 72 esetben történt.

A többi vizsgálatok, mint tej, járványos elvetelés, vizeletvizsgálat, rühatkák kimutatására irányuló vizsgálat, életmiszervizsgálat stb. stb. szintén több esetben történtek, amelyek mutatják a laboratórium fejlődését, közérdekű voltát.

Laboratóriumunk — tekintettel az elmúlt esztendőben uralkodó nagy májmételykór járványra — a fent említett vizsgálatok közül 1315 szarvasmarha bélsár mikroszkópi vizsgálatát ingyen hajtotta végre, leginkább a kamara területén lakó kispasztorok teheneinek bélsarából.

Bár intézetünk állatorvosi jellegű, mégis nagyon sok esetben — a fenti statisztikai adatok tanulsága szerint — ember-orvosok is felkeresik, sőt a betegség kimutatásának kórokozó kitenyésztésére kéri fel.

Intézetünk országos horderejű feladatot vállalt magára midőn tűzte ki az állati tuberkulózis elleni küzdelem megszervezését. A szarvasmarhák között erősen pusztító tuberkulózis elleni védekezést a fiatal, újszülött borjúk beoltásával hajtja végre. Munkálatait már meg is kezdette az állatorvosi főiskola járványtani intézetének irányítása mellett, s mostanáig 7 gazdaságban alkalmazta a legújabb francia módszerrel előállított tuberkulózis (gümőkór) elleni ojtóanyagot. A nagyvárad kaptalan iherázi gazdaságában mostanában 46 darab borjú, miképcsi gazdaságában 22 borjú, a kalocsai érseki uradalomban 16 borjú, a m. kir. földmivesiskola (Kecskemét) gazdaságában 8 borjú, inárcsi Farkas Ferenc gazdaságában (Jászkarajenő) 24 borjú, a kecskeméti kegyesrendi piarista rendház gaz-

daságában 4 borjú, gróf Semmsei debreceni gazdaságában 10 borjú oltatott be az úgynevezett Calmette-féle tuberkulózis elleni oltóanyaggal a fertőző kór ellen. Így tehát mostanáig 130 borjút sikerült az intézetnek a Calmette-féle oltóanyaggal beoltani.

Nagy figyelemmel kíséri intézetünk a baromfi járványokat, főleg mivel Kecskemét és környéke intenzív baromfitenyésztéssel foglalkozik. Jelenleg nagy mértékben pusztító baromfikolera mellett a baromfiak fehér hasmenésével foglalkozik az intézet, s arra törekszik, hogy a tudomány legújabb vívmányait igénybe véve küzdjön a járvány ellen. Jelenleg a legradikálisabb módszer igénybevételével, vérvizsgálattal állapítja meg a járványt, illetőleg a fertőződöttség fennforgását s az ily egyedek kiselejtezésével járványmentes állományokra tesz szert.

Kamaránk felismerte azokat a nagy károkat, amiket a házi és mezei egerek a gazdaságoknak okoznak. S arra törekedett, hogy a gazdákat e károsodásoktól megóvjva. Ennek tanujelét adta, amikor hatékony egérirtó szer előállításával bizta meg a laboratóriumot. Intézetünk a földművelésügyi minisztérium engedélyével folyó évi május hó 1-től kezdődőleg az u. n. Löffler-féle egérirtó-szert hozza forgalomba s azt a gazdákna önköltségi áron bocsátja rendelkezésre. Ez az egérirtó folyékony állapotban kerül forgalomba, emberre és állatra nem veszélyes, de az egerek között járványt idéz elő, amelytől 6–14 nap alatt elpusztulnak.

Kamaránk igazgatója intézetünk vezetésével a Kamara területén 2 helyen u. m., Szegecs és Kecskeméten, állatorvosi összejövetelt rendezett, amelyen mind két alkalommal aktuális kérdések megvilágítása képezte az összejövetelek tárgyát, kiváló, speciális szakemberek előadásának keretében.

Intézetünket gazdák, iskolák, szakemberek, itthonról és külföldről mind nagyobb számban keresik fel, mely alkalmakkor intézetünk vezetője szakszerű előadásban ismerteti az intézet működését.

Elmondottak a legnagyobb bizonyítékai annak, hogy e Kecskeméten működő intézetünknek létjogosultsága és jövője van annál is inkább, mivel rövid működése alatt is erősen bele tudott kapcsolódni országunk állategészségügyi szolgálatába s e minőségében arra törekszik, hogy a fertőző és más tömeges megbetegedések elleni küzdelemben meglehetősen munkát érdemeljen ki.

e) Szakoktatás.

Kamaránk a folyó évben is fenntartotta téli gazdasági tanfolyamait a kiskunmajsai gazdasági előbbrevitele érdekében. Az elmúlt télen 6 helyen és pedig Cegléden, Battonyán, Garán, Fülöpszálláson, Vácon és Kiskunmajsán szervezett ilyen téli tanfolyamokat. A ceglédi már harmadik évét, a battonyai, garai és váci második

évét, a fülöpszállási és kiskunmajsai első évét érte. Cegléden 29, Battonyán 26, Garán 24, Fülöpszálláson 27, Vácon 38, Kiskunmajsán 39 kiskunmajsai és gazdái vett részt e 4–5 hónapig tartó tanfolyamon, akik annak befejezésével rendszer vizsgán számoltak be előhaladásuk eredményeiről. Az iskolák tanárai, a váci kivéve, tavasztól—őszig a növendékek és szüleik gazdaságában, továbbá a község vagy város gazdaközöniségének gazdasági irányításában tevékenyen résztvettek, amennyiben állandóan a határt járva, tanácsal, útbaigazítással s a helyszíni megfigyelések alapján leszárt irányítással szolgálták nemcsak az iskola növendékeit, hanem az egész gazdaközönység gazdasági előhaladásának érdekeit.

Ugyane célból, valamint a gazdaöntudat felébresztése és az időszerű köz- és mezőgazdasági kérdések megbeszélése céljából a Kamara a saját tisztviselői karának a közreműködésével a tél folyamán 5 helyen, még pedig Dunavécsén, Aszódon, Kiskunmajsán, Nagykátán és Alsódabason gazdanapokat rendezett és szakelőadásokat tartott a gazdaközönység nagy érdeklődése mellett.

Ezenkívül saját előadóinkkal 93 helyen 136 nap alatt 175 előadást tartottunk, felkért előadókkal 53 helyen 53 nap alatt 61 előadást, így összesen 236 előadást tartottunk a tél folyamán. Ez előadások 7 helyen 3–3, 10 helyen 2–2 és 133 helyen 1—1 napig tartottak.

Kamaránk a tél folyamán 90 előadást tartott olyan tanyai gazdakörökben és kisközségekben, amelyek a vasúttól nagy távolságra vannak. A legtöbb ezenkívül még a köves úttól is távol esik s csak nagyon nehezen megközelíthető. E helyek legtöbb részében még nem, vagy csak elvétve tartottak gazdasági előadást. Nekünk pedig itt volt a legtöbb és legtanulmányosabb gazdahallgatóságunk, akiknek a legtöbb helyen a két óráig tartó előadás után még 1—2, sőt 3 órahosszáig is kellett közérdekű kérdésekre feleletet adni.

Munkásoktatással is próbálkoztunk. Előadásaink ilyen helyeken a gazdasági munkák eredményességéről szóltak. Sikert is értünk el ezekkel Hódmezővásárhelyen, Kiskundorozsmán, Szeghalmon és Mindszenten, ahol a földmunkás vállalkozó szövetkezetek lelkes vezetői 150–200 jól fegyverezett földmunkást gyűjtöttek össze, kiknek a munka tanításán kívül udvar, kert, gyümölcsös berendezéséről, sertéshizlalásról, baromfi-és tehéntartásról beszéltünk.

Sajnos, más helyeken tervbe vett és meghirdetett földmunkás előadásainkat az ottani körülmények közrejátszása folytán nem tudtuk megtartani.

Ugyane célt szolgálnak a községlátogatások olyan helyeken, ahol a Kamara tisztikara még kevés alkalommal fordult meg. Az ilyen községlátogatások, mely 17 volt e télen, közelebb hozzák az illető községeket a Kamarával s megis-

mertetik annak intézményeivel, aminek mindkét fél csak hasznát látja.

Meg kell itt állapítanunk, hogy az érdeklődés a gazdasági haladás iránt állandóan fokozódik. Mindenütt sikerültek előadásaink, mindenütt nagyszámú hallgatóság jelent meg, ahol az előjáróság az arra hivatott községi vezetőkkel igyekezett a gazdák gyűjtésének nehéz munkáját elvégezni. Sajnos, néhány helyen a község és város vezetősége nem törődve a kamaránk által nagy áldozatot igénylő előadás megrendezésével, voltak helyek, ahol hallgatóság hiányában meg sem tudtuk tartani előadásunkat.

Traktorkezelői tanfolyamok rendezése Kamaránk területén.

A szegedi traktorkezelői tanfolyam célja, hogy a résztvevők az egyszerű talajművelést és géperező szántás alapvető ismereteinek, valamint a motor, a traktor, s a traktorekék szerkezetének megelőző ismertetése után a mezőgazdaságban alkalmazott traktorok működését, gyakorlati helyes kezelését, üzemi karbantartását és leggazdaságosabb kihasználását elméleti és gyakorlati oktatás útján megismerhessék. A tanfolyamon Csánád, Arad-Torontál egyesített vármegyéből, valamint Csongrád és Bácsbokod vármegyék különböző községeiből mintegy 31 hallgató vett részt. A tanfolyam hallgatói a gazdaközönség köréből kerültek ki s az aránylag rövid tanfolyamidő alatt a különböző traktoroknak szerkezetét és azoknak a gyakorlatban való használatát tanulták meg.

Az utóbbi időben csonka Magyarországon a traktorok használata óriási mértékben terjedt el, viszont azok helyes kezelésére alkalmas szakképzett mezőgazdasági traktorkezelők nem állottak rendelkezésre, ezért történt és történik még mai nap is, hogy a nagy értéket képviselő traktorok egy-két évi használat után teljesen tönkremennek. A traktortanfolyamok gyakori rendezésével elérhető lesz az, hogy a jövőben minél többen megtanulják azok szerkezetét, viszont, hogy ha szántás közben valamilyen kisebb géphiba támad, azt teljes szakértelemmel a helyszínen megtudják javítani.

A traktorkezelői tanfolyamokkal kapcsolatosan vidékenként traktorbemutatókat is rendeztünk a nagyközönség számára. Ugyanis az ilyen bemutatók két célt szolgálnak, először a tanfolyam hallgatói a gyakorlati vezetésben szántás közben teljes jártasságot szereznek; viszont az érdeklődő gazdák a helyszínen meggyőződhetnek a használatban levő különböző traktorok teljesítő képességéről. Ennek jó hatását az utóbbi szegedi bemutatón tapasztaltuk.

Cséplési szemveszteségi próbák s azok tapasztalatai.

Kamaránk a minden évben előforduló cséplési szemveszteségek meggátlása érdekében több alkalommal javaslattal fordult úgy a földművelés-

ügyi, mint pedig a kereskedelemügyi miniszterhez. Azonkívül a múlt évben a Kamara területén több helyen végeztünk szemveszteségi ellenőrzési próbákat. Általában a cséplőszekrények elhanyagoltságának, a felügyelet hiánya képezi fő okát. A kezelőszemélyzet helyes kioktatása és ellenőrzése által elérhető lesz a jövőben, hogy a szemveszteségek százaléka lényegesen csökkenő tendenciát fog mutatni. A folyó évben nagyobb körültekintéssel és felkészültséggel fogunk majd hozzá a további vizsgálatok elvégzéséhez. Remélhető, hogy az érdekelt minisztérium a cséplőszekrények ellenőrzésére a kellő szervezetet felfogja állítani, vagy pedig a jelenleg már működő iparfelügyelőségek útján fogja végeztetni.

Magtisztító berendezések és osztályozó gépek terjesztése.

A gabonák helyes tisztítása, valamint osztályozása belföldi szempontból is igen nagy fontossággal bír; de különösen a külföldi értékesítés előmozdítása s magasabb vételár elérése szempontjából nagy érdeke a termelőnek, hogy az eladásra szánt gabona teljesen tisztán s osztályozva kerüljön ki a külföldre. A földművelésügyi minisztérium e fontos kérdést felkarolta s lehetővé tette, hogy a folyó évi költségvetés terhére a vidéki mezőgazdasági kamarák útján több Selektort lehetett elhelyezni a gazdaközönség körében. Kamaránk 20 darabot helyezett el társult kisgazdák között. Ezt az akciót a jövőben valószínűleg folytatni fogjuk s ezáltal elérhető lesz az, hogy minden nagyobb gazdasági központban Selektáló magtisztító és osztályozó gép lesz felállítva.

Háziipari tanfolyamok rendezése.

A háziipar fejlesztése érdekében Kamaránk minden évben a háziipari felügyelőségek meghallgatása és javaslata alapján, a rendelkezésre álló keretek között anyagi támogatásban részesíti az egyes tanfolyamokat. Ezt a kérdést Kamaránk a jövőben is felfogja karolni. A folyó évben 6 háziipari tanfolyamot támogattunk anyagilag (Csongrád 2, Szent-Kissolt, Szeged alsó-tanya, Bácsbokod, Alberfi).

f) Alpári kísérleti gazdaságunk.

Az OFB. által kamaránk részére szakoktatási célokra juttatott 50 kat. hold föld az elmúlt év folyamán teljes egészében kamaránk üzemterve alapján állítottott be. A terület két részből áll. 27 hold az állomás mellett jó minőségű homok terület, amelyen buza és rozs fajtaösszehasonlító kísérleteket, műtrágyázási kísérleteket és homoktalaj felhívítási kísérleteket végzünk, hogy bemutassuk a környék gazdaközönségének a megfelelő talajmunkákkal járó előnyöket s a talaj táperezének fenntartásával járó jövedelmezőbb gazdálkodást.

Itt, e területen mint egy 6 kat. holdon a földmívelésügyi kormány támogatásával az alpári és környéki községek gazdaközönségének kívánására gyümölcsfaiskolát létesítettünk, amely most a tavasz folyamán állítatott be, melynek célja, hogy azon a vidéken leginkább bevált gyümölcsfajtákból olcsón tudjon a gazdaközönség rendelkezésére állani.

A terület másik része 23 kat. hold a Holt-Tisza-partján fekszik, kisebb részben kukoricának, répának való, másik nagyobb részben jóminőségű kaszáló, amelyet a folyó évben a régi nagy ducskóktól kitisztíttattunk s még el fogunk ez éven planiroztatni s körül ültetjük nyárfával és a laposabb helyeken nemes fűztelepet létesítünk.

Növénytermelés.

Növénytermelési osztályunk mindenkor a gazdaközönség rendelkezésére áll, hogy tanácsal, felvilágosításokkal szolgáljon a növénytermelési, trágyázási, s homoktalaj javítási kérdésekben. Az ősztől kezdve több mint 200 gazdának adott e kérdésekben szaktanácsokat. A tél folyamán számos helyen tartott előadásokat, s főképpen az okszerű talajmunkálatokra, az istállótrágya helyes kezelésére, a műtrágyázás okszerű alkalmazására, a gyenge homoktalajok megjavítására, a talaj táperezének fenntartására, annak fokozására, s a helyesen megválogatott növények termelésére terjeszkedett ki.

Szorosan együtt működik az állami intézetekkel és 1926. őszén az Országos Növénytermelési Intézet utasításai alapján 15 gazdaságban buza és rozs fajtaösszehasonlító kísérleteket állított fel és pedig a Hatvani, Székács, Bánkúti, Tolna-Ozorai és Eszterházy buza féleségekkel, Fleischmann és Hatvani rozssal.

Növénytermelési osztályunk programjába vette, hogy kamaránk hasonló talaju és éghajlatu körzetei részére a viszonyoknak legjobban megfelelő vetőmag, főként buza, rozs, burgonya és tengeri kiválasztására törekszik, és az ősztől folyamán a 4 vármegyében, vármegyénként 2—2 gazdaságban állított be buza fajta összehasonlító kísérleti telepet, ahol szintén az előbb említett nemesítők buza féleségeit hasonlította össze a régi gazdasági buzával, azzal a különbséggel, hogy a buzákat kamarái számokkal látta el, hogy teljesen pártatlanul történjék a vetés, ápolás és majdan az elbírálás. Főcélja, hogy megállapítsa a vidékeknek úgy hozamra, mint minőségre a legjobban megfelelő fajta féleséget, s azokat szaporíttassa el a köztermelés érdekében. Minőség vizsgálatokat fog végeztetni az Országos Kémiai Intézet által, azonkívül örlési próbákat végeztet és sütési próbákat. Ezen kísérleteket 3 éven keresztül óhajtja végeztetni, mert enyi idő legalább is szükséges ahhoz, hogy a megfigyeléseket és az eredményeket összehasonlítva meg-

állapítható legyen, hogy köztermelésre mely vidéken melyik féleség felel meg legjobban.

Hogy a műtrágyákat minél jobban népszerűsítse az ősztől folyamán 15 helyen állított be műtrágyázási kísérleteket, szuperfoszfát, 40%-os kálisó és mésznitrogénnel. E célra kiosztott 45 q szuperfoszfát, 21 q 40%-os kálisó és 5 q mésznitrogén műtrágyát. Hasonlóképpen a tavasz folyamán kiosztott 21 helyre 46-50 q szuperfoszfátot, 30-50 q 40%-os kálisó és 18-25 q mésznitrogént részben homoki pillangók alá, részben burgonya és részben szőlő alá.

Nagy súlyt óhajt helyezni burgonya termelésünk hozamának és minőségének megjavítására s e célból Nagykőrösön, Kecskeméten, Cegléden, Ágasegyházaán, Pákán, burgonyakiválasztó telepet állított be, hogy kiválassza a vidéknek legjobban megfelelő fajta féleséget, ennek termelését terjessze el, hogy így a vidék lehetőleg egyforma típusú és minőségű burgonyát termelve, értékesíteni is jobban tudja.

Hasonlóképpen tervbe vette tengeri fajta összehasonlító telepek felállítását is.

Növénytermelési osztályunk egy fontos programját alkotja a homoktalajok feljavításának kérdése. E célból különféle homoki pillangós takarmány növények termelésével a Kamaránk különböző homok vidékein 20 helyt állított be kísérleteket zöldtrágyázás, zöldhozam termés megállapítása és magtermelés szempontjából.

Elhanyagolt homoki és sziki legelőink és kaszálóink feljavításának kérdését is programjába vette és 5 helyen állít be fűtáncserkéket, hogy a megfelelő fűféleségeket kitenyéssze s módot nyújtson a legelők és kaszálók megjavítására.

Kamaránk, hogy a kisgazdaközönséggel minél szélesebb rétegben megkedveltesse a nemesített vetőmagvakat az ősztől folyamán 70 kisgazdának 60 q 75 kg. nemesített búzát és 16 q nemesített rozsot osztott ki termelésre, hogy meggyőződjenek a nemesített vetőmagvak termelésének jövedelmezőségéről.

Lebonyolította a földmívelésügyi minisztérium kedvezményes vetőmag akcióját s az ősztől folyamán kiosztott kisgazdának 1825 q nemesített buza, 1220 q 50 kg. nemesített rozs vetőmagot, a tavasz folyamán 800 q nemesített árpa és 450 q nemesített zab és 790 q nemesített tengeri vetőmagot: A földmívelésügyi minisztérium kedvezményes akcióján kívül a kereskedelmi árnál olcsóbban osztott még ki 775 kg. szöszösbükköny, 110 q tavaszi bükköny, 400 kg. baltacim és 120 kg. egy éves somkoró vetőmagot.

Hogy gyenge talajerőben lévő földjeinket istállótrágya hiányában feljavíthassuk, növénytermelési osztályunk a legnagyobb agitációt fejt ki a pillangós takarmány-féleségek termelése érdekében. Hogy a gazdaközönséget e drága vetőmaghoz kedvezményesen hozzájuttathassuk, az ősztől folyamán felterjesztést intéztünk a földmívelésügyi kormányhoz, hogy a kisgazdaközönség ré-

szére tegye lehetővé a pillangós takarmánynövények magjai kedvezményes beszerzését. A földmivelésügyi kormány honorálta az előterjesztést és 30%-os árkedvezményt biztosított a homoki borsó, lucerna, lóhere és nyulszapuka vetőmag beszerzésénél. Kamaránk ily kedvezménnyel kiosztott 230 q homoki borsó, 35·55 q lóhere, 112 q 79 kg. lucerna és 12 q 73 kg. nyulszapuka vetőmagot.

Kamaránk a tavaszi vetési évadban 325 q homoki borsó vetőmagot adott ki természetesen, amelyből körülbelül 230 q-át a 100 kat. holdon aluli kisgazdák kedvezményes áron kaptak, míg a fennmaradó 95 q-át a nagyobb birtokosok vették át.

Nagy örömmel állapíthatjuk meg, hogy a homoki borsó tavaszi fejlődésével, hasonlóképpen a tavasszal vetett szöszösbükköny fejlődésével a különböző homoki vidékekről beérkezett jelentések szerint gazdáink a legnagyobb mértékben meg vannak elégedve és már most jelzik, hogy jövőre nagyobb mennyiségű homoki borsó vetőmagról gondoskodjunk, mert a legkönnyebb laza homokon is olyan szép buja fejlődést mutat, hogy szándékuk a jövő évben még nagyobb területeken termesztetni. Ez az eredmény azért is kiváló, mert az idei tavasz a fejlődésre nem volt kedvező, mert az állandó erős szelek, a hideg időjárás, a kései fagyok erősen megcsigázták a többi fejlődő növényzetet, míg a szöszösbükköny és a homoki borsó ennek ellenére is gyönyörű fejlődést mutatott.

A termesztők legnagyobb része műtrágya nélkül vetette el a homoki borsót, meglehetősen kiélt talajokba. A beérkezett jelentések mindenütt a legnagyobb megleledést tanúsítják, ez pedig igazolja azt, hogy a gyenge homoktalajokon minél nagyobb gondot kell fordítanunk a homoki borsó termesztéséek elterjesztésére.

Műtrágyázási kísérletet is állítottunk be több helyütt, különböző adagolással, hogy majdán a terméseredményt ismertetve bebizonyítsuk a gazdaközönségnek, hogy a műtrágyák alkalmazása milyen óriási terméstudbületet eredményez, hogy így a gazdaközönség a takarmánynövények alá is minél szélesebb körben adjon műtrágyát, ami által takarmánytermesztését lényegesen fokozza, aminek következménye a jobb állattartási lehetőség lesz.

Műtrágyázási kísérletet többek közt beállítottunk Kernács Benő tápiószentmártoni birtokán, Liebhardt Ernő örkényi birtokán, azokivül ifj. Palásti Péter Balota-pusztán, ifj. Patonai Eleknel Nagykörösiön, ugyanott D. Tóth Györgynél és Zsoldos Sándornál stb.

Az első háromnál homoki borsó és tavasszal vetett szöszösbükköny van beállítva, úgy hogy 800 □-öl magtermesztésre, 800 □-öl zöldtrágya céljára és 800 □-öl a zöldtermés megálapítása végett vetetett. Ezek a parcellák kaptak egyenként 75 kg. szuperfoszfát, 50 kg. káli és 25 kg. mésznitrogén műtrágyát. Közvetlen mel-

lette van az ellenőrző parcella műtrágya nélkül.

Medveczky Károly földbirtokosnál (Jankamajor, Bács m.) 800—800 □-öln van vetve Viktória-borsó és homoki borsó összehasonlítás céljából és a műtrágyázott parcellák kaptak egyenként 75 kg. szuperfoszfátot és 50 kg. kálisót. A műtrágyázottak mellett ugyanilyen területen vannak a műtrágyázatlan vetések.

A kiskundorozsmai Állami Gazdasági Népiskola szöszösbükkönnyel és homoki borsóval állított be műtrágyázási kísérletet, a parcellák nagysága 660 □-öl. A műtrágyázott parcellák egyenként 75 kg. szuperfoszfátot, 50 kg. kálisót és 25 kg. mésznitrogént kaptak.

A kísérletek tavaszi állapotával — a beérkezett jelentések szerint — a legnagyobb mértékben megvannak elégedve s mindenütt a műtrágyázott parcellák mutatják az erősebb fejlődést. A jelentések szerint a műtrágyázatlan parcellák fejlődése is felülmulta minden eddig vetett takarmányféléseit, a műtrágyázott vetések fejlődését pedig szélhordta, laza, sovány homoktalajokon a legkiválóbbnak jelzik. A műtrágyázott parcellák növénymagassága május 20-án 60 cm. volt.

Idézzük ifj. Palásti Péter balota-pusztai kisgazda jelentését: „A homoki borsó kelése különösen intenzív volt. Kezdeti fejlődésben még nem mutatott különbséget a műtrágyázott javára. Aprilis végén azonban már 50, május 20-án majdnem 100%-os a különbség a műtrágyázott javára. A műtrágyázott parcellában még a buckák tetején is, a borsó és a zab védnövény is sötétzöld. A borsótábla olyan a kiellen birkalegelők között, mint a Szaharában egy kis óázis. A szöszösbükköny lassabban fejlődik, a műtrágyázott sokkal szebb, mint a műtrágyázatlan“.

A homoki borsó kiváló fejlődéséről a legnagyobb megleledéssel nyilatkoznak a lajosmizsei, örkényi, kecskeméti, nagykörösi, kiskunmajsai, helvéciai, kevermesi, ágasegyházai gazdák és a kísérleti vetéseket eszközölt nagybirtokosok is.

Az első évi nagy kísérlet eddigi kiváló eredményei azt mutatják, hogy gazdáink is szívesen fogják termesztetni azokat a növényeket, amelyek az ő talaj és éghajlati viszonyaiknak legjobban megfelelnek, amelyekkel talajuk struktúráját és táplálóanyag készletét megjavíthatják. Végtelenül öröndetesnek mondható az, hogy homoktalajaink feljavítása érdekében gazdaközönségünk ilyen nagy mértékben vette igénybe a földmivelésügyi miniszter áldozatkészségét. A homoki pillangós takarmánynövények termesztésével a homoki gazdák nemcsak homoktalajaikat javítják meg, de olyan nagymennyiségű és jöminőségű takarmányhoz jutnak, hogy az állattenyésztésünk fejlődését fogja maga után vonni.

Növénytermelési osztályunk a fenti kísérletek beállításánál együtt működik Kamaránk Talajtani Intézetével, hogy a kísérleti telepek

talajait megismerve eredményesebb munkát végezhesen, mert a mai nehéz gazdasági viszonyok mellett feltétlenül szükséges a talaj ismerete is, mert enélkül csak tapogatólódzunk, de tökéletes munkát végezni nem lehet. Szaktanácsaiban is a talajtani vizsgálatok nagy fontosságára hívja fel a gazdaközönség figyelmét. aminek eredménye az, hogy a szaktanácsok következtében is számos gazda vizsgáltatta meg talaját és kért a Talajtani Intézettől a talajjavítások végrehajtására utasításokat.

Itt kell megemlékeznünk a gazdaközönség jelentős részét igen közelről érintő kérdésekről, a cukorrépa beváltási ára kérdésében történt megállapodásról. Miután az itt történt megállapodások már több helyen megjelentek, csak egész röviden közöljük a következőket:

Az 1928., 1929. és 1930-as termésű répáért akár egy, akár több évre köttetik a szerződés, a cukorgyárak által fizetendő ellenérték következőben nyert megállapítást:

a) e répa beváltási ára minden tisztasúlyú mázsa répa után 2'85 pengőben állapított meg;

b) ezen a beváltási áron felül a termelőt felülfizetés illeti meg az esetben, ha Londonban a type „B” szabadraktár cukornak 1928 november, december és 1929 januárjában prompt cukorra vonatkozó pénzjegyzési átlaga a 15/6 shillinget meghaladja; a felülfizetés kiszámításánál természetesen az 1929. évben, az 1929 november—december és 1930 januári jegyzés, az 1930. évben pedig az 1930 november—decemberi és 1931 januári jegyzés átlaga lesz irányadó.

c) Ha Magyarországon valamely termelési évben előállított cukorból a belföldön eladásra kerülő mennyiség valamely évben a 950,000 q-t meghaladja, úgy minden további 10,000 q cukornak az illető évben belföldön való eladása esetén a répabeváltási ár 1 pengőfillérrel emelkedik, viszont a belföldön eladásra kerülő cukormennyiségnek 950,000 mázsa alá való súlyedése esetén minden 10,000 mázsa után a répabeváltási ár 1 pengőfillérrel csökken: 10,000 q-t el nem érő cukormennyiségek úgy a répa árának emelése, mint a répa árának csökkenése szempontjából figyelmen kívül hagyatnak, a termelőt 1 q nettó súlyú 1928. évi termésű répáért megilleti:

beváltási ár fejében	2'85 P
cukorprémium fejében 15/6-tól 16/6 shillingig emelkedő jegyzés után	0'09 P
16/6-17/6 shillingig	0'09 P
a belföldön eladásra került 20,000 q többlet cukor után	0'02 P
Összesen:	3'05 P

A répabeváltási áron felül a termelőt megillető mellékszolgáltatásokat a jelen megállapodás nem érinti, azok szabad egyezkedés tárgyai,

azonban legalább is az eddig szokásban volt módon és mértékben szolgáltatandók.

Ugyancsak kedvező mederbe terelődött az elmúlt év folyamán a dohánytermelés ügye is, amennyiben a beváltási ár mérsékelt felemelésével ma már ott tartanak a gazdák, hogy aki eddig a dohánytermelés nehézségeit kibirta, az ma már tovább termel dohányt. Sajnos, az elmúlt években sokan megszüntették dohánytermelésüket, ami nagy nemzetgazdasági kár. Az utóbbi időben mindössze néhány panasz érkezett be hozzánk a beváltás alkalmával történt lelkaszifikalásról, ami ellen óvást emeltünk s remélni lehet, hogy a pénzügyminisztérium segíteni fog ezen a helyzeten is.

A dohánytermelés nemcsak a gazdának, hanem az államnak is igen nagy érdeke, ezért e nagy nemzeti érdek figyelembe vételével meg kell találni azt az összhangot, amely a termelést és beváltást irányító pénzügyminisztérium és a gazdaközönség között meg kell, hogy legyen.

A növényvédelem megvalósításánál Kamaránk elsősorban is arra törekszik, hogy gazdaközönségünket előadásokkal és szemléltető bemutatásokkal világosítsa fel a növényvédelem fontosságáról és célszerűségéről. Ez évben Kamaránk területén a fontosabb szőlő és gyümölcs-termő helyein, nevezetesen: Cegléd, Nagykőrös, Kecskemét, Kiskunfélegyháza, Csongrád, Nagykáta, Tápiószéle, Kiskunhalas, Fülöpszállás, Izsák, Kiskunmajsa Kiskundorozsma, Bácsalmás, Kelebia, Kunbaja, Madaras, Bácsborsod, Bátmonostor, Csátalja, Csávoly, Vaskút, Borota, Ráckeve, Abony és Katymár községekben (városokban) összesen 31 gyümölcsfavédelmi és ápolási előadást tartottunk gyakorlati bemutatásokkal, hogy a gazdaközönséget a különféle szőlő és gyümölcsfa betegségek felismerésére és az ellenük való védekezések végrehajtására kioktassuk. A gyümölcsfavédelmi előadások tartásában a növénykórtani és rovarvetségi állomások szakközegeit is igénybe vettük.

Az elméleti és gyakorlati oktatás kiegészítésére az alább felsorolt városok és községekben szőlő- és gyümölcsfapermetezési kísérleteket állítottunk be: Bácsalmás, Elek, Apátfalva, Nagykáta, Nagylak, Kelebia, Battonya, Kiszombor, Dombegyháza, Kunbaja, Reformátuskovácskő, Abony, Madaras, Sövényháza, Szatymaz, Gyón, Bácsborsod, Bátmonostor, Inárcskakucs, Lajosmizse, Csátalja, Kerekegyháza, Szabadszállás, Csávoly Tápióbicske, Solt, Vaskút, Borota, Örkény, Ujhartyán, Apostag, Jánoshalma, Dunavecse, Szalkszentmárton, Kiskunmajsa, Érsekcsanád, Sükösd, Bócsa, Ujkőcske, Császártöltés, Csengőd, Kecel, Fülöpszállás, Soltvadkert, Tápiószéle, Izsák, Szentlőrinc, Ráckeve, Makó, Nemesnádudvar, Kiskundorozsma, Csongrád, Hódmezővásárhely, Szeged, Kiskőrös, Cegléd, Kiskunfélegyháza, Kiskunhalas, Nagykőrös, Kecskemét, Baja, Helvécia, Ballószeg, Katonatelepe, Katymár,

Összesen 65 helyen. Az eddigi kísérleteinknél bevált gyümölcsfavédelmi anyagokat ingyen bocsájtjuk rendelkezésre, hogy így módjában legyen a gazdaközönségnek a permetező anyagok hasznáról és azoknak kellő időben való alkalmazásáról meggyőződést szerezni. A gyümölcsfapermetezési kísérleteinket a községek előljáróságai, gazdasági egyesületek, vagy gazdakörök közreműködésével, főleg almamoly, pokhálósalma, monília, és fusicládiám elleni védekezésre állítottuk be. Kamaránk növényvédelmi osztálya a „monília” elleni védekezési probléma megoldására az összes forgalomba levő gombaölő (fungicid) anyagokkal végez permetezési és porozási kísérleteket avégből, hogy a különféle védekező anyagoknak különböző időben való alkalmazásával megállapítsa azt a védekezési módot, amellyel a „monília” ellen a legsikeresebben lehet védekezni. Többféle gyümölcsfapermetezési kísérlet van még ezenfelül beállítva a forgalomba levő különféle védekező anyagok, nevezetesen: dendrin, enda, kénas dendrin, carbokrimp, arzola, urániazöld, sulfarol, elozál, nosprasen, tutokil, verdola, rézgálic, és kénpor hatékonyságának kipróbálására, illetve összehasonlítására. Arzéntartalmu anyagokkal külön permetezési kísérletek vannak beállítva a m. kir. növénybiochemiai intézet utmutatásával arra utazva, hogy a több ízben arzénnel bepermtezett gyümölcsnek nincsen-e mérgező hatása, illetve tartalmaz-e a gyümölcs a felületén annyi arzént, hogy esetleg az, az emberi szervezetekre káros lenne.

A buza közsöjge ellen az elmúlt év őszén 300 porozási és 100 nedves higanyos csávázási kísérletet állítottunk be az alább felsorolt községekben (városokban): Makó, Kiszombor, Amrozfalva, Magyarcsanád, Csanádpalota, Apátfalva, Battonya, Gara, Kiskörös, Kecskemét, Kiskunhalas, Kiskunmajsa, Kunbaja, Bácsalmás, Bácsborsod, Bácsbokod, Katymár, Csávoly, Mátételke, Jánoshalma, Kiskunfélegyháza, Szentes, Cegléd, Cegléd-Homokpuszta, Ókecske, Nagykörös, Kistelek, teljesen díjtalanul, hogy a gazdaközönségünknek bemutassuk a legutóbbi években általánossá vált vetőmag porozási eljárást és az erősebb fertőzésnél a higanyos nedves csávázást. A kecskeméti földmivesiskolánál a m. kir. növénybiochemiai intézettel karöltve külön állítottunk be 36 percellán forgalomba levő alább felsorolt csávázó szerekkel kísérletet annak megállapítására, hogy melyik a legtökéletesebb csávázó szer és melyiknek van legnagyobb stimuláló hatása. A kísérleteket: A. G. 3%, P. A. C. o. 3%, Tillantin száraz o. 2%, Tután o. 2%, Porzol o. 25%, 105/4 o. 2%, Tillantin nedves o. 25 % 1/2 óra, Tillantin nedves o. 4% 5 perc, Germizán 1%, Germizán, 1.5%, CuSO₄ 1.5%, Re o. 25%, Tillantin II o. 25%, és Tillantin III. csávázó és porozó szerekkel állítottuk be mesterséges fertőzés mellett. A kísérlet felülbírála-

sakor nemcsak az üszög elleni védekezésre, hanem az esetleges terméstöbblet megállapítására is tekintettel fogunk lenni, mert az utóbbi években forgalomban levő csávázó szerek közül egyesek serkentőleg hatnak a csirázásra és így felvetődik az, hogy hát ha valami csekély terméstöbbletet eredményeznek a biztos védekezésen kívül.

A lucernát és lóherét pusztító aranka elleni védekezésre 1927. évben 18 községben. Klárafalva, Szőreg, Ujszentiván, Ferencszállás, Apátfalva, Dombegyháza, Kiszombor, Nagykamarás, Csanádapáca, Reformátuskovácsbáza, Nagybanhegyes, Medgyesegyháza, Püspöktele, Nagykopáncs, Elek, Mezőhegyes, Deszk, Ószentiván állítottunk be díjtalanul kuskután nevű anyaggal permetező kísérletet. A kísérlet mindenütt teljes sikerrel végződött. Itt említjük meg, hogy a Mezőhegyesi M. kir. Ménesbirtok 10%-os kénsavas oldat kipermetezésével ugyanazt a hatást érte el, mint a kuskutánnal, vagyis az arankát teljesen elpusztította. A kénsavval való permetezés idején a koncentrált kénsav kg-ja 15 f, míg a kuskutáné 1 P 40 f. volt. A kuskutárt 20%-os, a kénsavat 10%-os erősségben kell használni. Még a 1%-os összetételből is felemennyiség szükséges s így nem szorul bővebb magyarázatra az, hogy a jövőben a gazdaságok az ugyanolyan hatású, de lényegesen olcsóbb kénsavat fogják az aranka elleni permetezésre használni.

Növényvédelmi osztályunk az 1927. év tavaszán 10 helyen (Cegléd, Hódmezővásárhely, Kiskunhalas, Nagykörös, Baja, Kiskunmajsa, Ókecske, Kecskemét, Makó, Kiskunfélegyháza) 30—30 azoform vetőmagoltóanyaggal állított be kísérletet burgonya, répa és tengeri alá, azért hogy Kamaránk tiszta képet nyerhessen az azoform használati értékéről. Ezzel megkíméli a gazdákat a felesleges kísérletezésektől és kiadásoktól. A kísérlet eredménye mindenütt negatív volt. Tekintettel arra, hogy az azoformok tudományos értékű megállapításai ezideig hiányoznak s annak hatása tudományos oldalról bebizonyítva ezideig nincsen, ennél fogva a már 2-ik éve folytatott eredménytelen kísérletünkől azt a következtetést vonjuk le, hogy az azoform használatát és kísérletezését feleslegesnek tartjuk, a gazdaközönségnek további kísérletezésre nem is ajánljuk.

Avégből, hogy a gazdának a növényvédelmi szerek beszerzését elősegítsük és megkönnyítsük, mivel a gazdának legtöbbször olyankor nem áll pénz rendelkezésére. amikor arra legnagyobb szüksége lenne, megállapodást létesítettünk a Chinoin vegyészeti gyárral arra nézve, hogy hitelképes gazda váltó ellenében kamatmentes hitel formájában szerezhetheti be a gyárnak növényvédelemre alkalmas készítményeit, úgy hogy a gazdának a folyó évben rendelt anyagok árát csak ez év december hó 4-én kell kiegyenlitenie. Növényvédelmi szerek hitelakeiőjá-

nak lebonyolítását Körzeti Mezőgazdasági Hitel-szövetkezetünk végzi.

Kamaránk a növényvédelemnek minél hatékonyabb megszervezése és azzal kapcsolatos kérdések megbeszélésére, valamint a védekező szerek gyártásának állami ellenőrzése céljából a m. kir. földmivelésügyi miniszterium támogatásával a hatáskörébe tartozó kísérletügyi állomások szakembereinek részvételével és igen nagy számú hallgatóság jelenlétében folyt le. A kongresszus határozati javaslattal fordul a földmivelésügyi kormányzathoz a növényvédelmi törvény sürgős megalkotását és a földmivelésügyi miniszterium fennhatósága alá tartozó összes tudományos intézetek harmonikus együttműködését kívánta egységes irányítás mellett.

Növényvédelmi osztályuk számos megkezesésre ad a gazdáknak levélben útutasításokat és szaktanácsokat, különböző betegségek és kártevők elleni védekezésekre, azonkívül növényvédelmi osztályunk vezetője tavasztól kezdve a környékbeli szőlőbirtokosokhoz kiszállva, személyes felügyelet mellett végzi a különféle növényvédelmi munkálatokat és ad a hozzáférőknak szakszerű felvilágosításokat.

Kamaránk magasnyomású permetező gépeket és vetőmag porozó-gépeket szerzett be és azokat díjmentesen bocsátja a gazdák rendelkezésére, használatra.

Külön emlékezünk meg növényvédelmi osztályunk értékes szakgyűjteményéről, amelyet minden évben fejlesztünk és törekvünk az, hogy az Alföld jellegzetes növényi betegségeiről és állati kártevőiről preparátumokat készítsünk, illetve azokból kisebbszerű muzeumot létesítsünk, hogy azokat az előadások tartásával a gazdaközönségnek bemutathassuk.

Résztvevő növényvédelmi osztályunk vezetője a m. kir. földmivelésügyi miniszterium által a kísérletügyi állomások szakközegeinek bevonásával folyó évi február hó 3-tól március hó 3-ig rendezett növényvédelmi tanfolyamán.

A kukoricamoly kártételei elleni védekezés hatályosabbá tétele céljából a Kamara a múlt év tavaszán pályadíjat tűzött ki oly munka megírására, amely e nagy jelentőségű kérdés megoldására a legcélszerűbb eljárásokat ismerteti. A pályázat alapján a kitűzött határidőig összesen 7 pályamunka érkezett be, amelyek közül a három tagú bírálóbizottság által a legjobbnak minősített pályamunkát a kamara 240 pengő pályadíjjal tüntette ki és tekintettel arra, hogy mindegyik dolgozatban vannak figyelemreméltó gondolatok, a bírálóbizottság elnökének, Jablowski Józsefnek, az Állami Rovartani Állomás igazgatójának javaslatára elhatározta a kamara, hogy mind a hét pályamunkát — egy füzetbe összefoglalva — kinyomatja, hogy azokat az érdeklődő gazdaközönségnek is hozzáférhetővé tegye. Ez ugyan — tekintettel a kamara jelenlegi anyagi helyzetére — egy kis késedelmet fog szenvedni és a pályá-

munkák kinyomatását addig, amíg arra fedezetet nem találunk, kénytelenek vagyunk függőben tartani. A jelíges levelek felbontása után kitűnt, hogy a pályanyertes munka szerzője: Kemény Szilárd kamarai főtiszt. A többi pályamunkák szerzői: Szabó Lajos, Kátay Mihály, Nagy Béla, Listyevity Titusz, ifj. csetneki Remenyik István és barsi Leidenfrost Adolf.

Kamaránk az állattenyésztés fejlesztésére irányuló munkakörében a múlt év folyamán már számottevő eredményeket ért el, még pedig főleg a szarvasmarhatenyésztés terén, ahol sikerült a váci és aszódi járások területén, továbbá az abonyi és monori járásban egy-egy újabb tejelést ellenőrző körzetet létesíteni.

A Vác-aszódi körzetbe 10 tehenészet 407 db tehénnel, az abonyi körzetbe 8 tehenészet 143 db tehénnel, a monori körzetbe pedig 8 tehenészet 397 db tehénnel lépett be. Ilyenformán Pestvármegye területén most már, a múlt évben megalakult tápiógyörgyei körzettel együtt, négy ellenőrző körzet van működésben, úgy hogy itt most már hamarosan időszzerűvé fog válni a körzeteknek egy Vármegyei Szarvasmarhatenyésztő és Törzskönyvező Egyesületbe leendő egyesítése.

Az első ízben megalakult tápiógyörgyei körzetben a fejések ellenőrzésének hatása alatt a fejési és istálló átlagok az egyes tehenészetekben, 9 hónap alatt a következőleg emelkedtek:

A tehenészet ellenőrző száma	1926. XI. havi átlag istálló átlag	fejési átlag	1927. VIII. havi átlag istálló átlag	fejési átlag
1	7.60	9.82	12.05	14.84
2	9.03	12.23	13.11	13.69
3	7.24	11.37	12.39	13.98
4	5.52	6.45	9.33	11.20
5	5.36	6.39	6.27	7.01
6	3.60	8.26	7.78	10.04
7	7.15	11.10	12.18	12.48

Újabb ellenőrző körzetek alakításának előkészítése van folyamatban Csanád vármegyében. Ezzel összefüggésben célul tűzte ki Kamaránk egyszersmind a tejértékesítés kérdésének a megoldását is, aminek legfőbb eszközét abban látja a Kamara vezetősége, hogy egyfelől tejszövetkezeteket és tejfeldolgozó vállalatokat szervezését igyekszik előmozdítani, másfelől pedig a tejfogyasztás mérvét igyekszik megfelelő propagandával a jelenleginél nagyobb fokra emelni és általában ennek a szükségességét népszerűsíteni.

Csak egy levelet közlünk itt egyik körzet tagjától, amely élénk világot vet a tejelést ellenőrző körzet működéséről.

„Nem málaszthatom el, hogy ez alkalommal őszinte köszönetet mondjak Kamaránknak a tejjellenőrzés felkarolása és vidékünkön való megszervezése miatt. Már rövid idő is elég volt

arra, hogy ezen országos fontosságú intézmény nálunk is kiváló eredményeket produkáljon. Nagy örömmel látom az Állattenyésztési Lapokban kiváló tejjellenőrünk Geiselhard Lőrinc tollából megjelent cikkek és különös örömmel tölt el, hogy gazdaságunk mindhárom tehenészete megközelíti a dunántúli eredményeket, sőt azokat is meghaladja.

Remélem, hogy a nagytekintetű Kamara a jövőben is közzé fogja tenni ezeket az érdekes és fontos adatokat és maradok stb."

Ugyancsak a törzskönyvezés életbeléptetésével akarja a Kamara, működési körében, a juhtenyésztés színvonalát is emelni

A Kamara ebbeli felhívására eddigelé 12 nagyobb juhászat jelentette be a törzskönyvezésre vonatkozó hajlandóságát s e tárgyban legutóbb Kecskeméten tartott a Kamara az érdekeltség és az ország legkiválóbb szakembereinek bevonásával értekezletet a részletkérdések megbeszélése céljából. Legnagyobb akadálya e mozgalom sikeres megoldásának, mint általában mindenütt, a pénzkérdés, mert a tenyésztők legnagyobb része, — tekintettel arra, hogy jelenleg a juhtenyésztés rentabilitása is nagyon kétséges, — anyagi áldozatokra nem nagyon hajlandó. Ennek dacára remélhető, hogy egyelőre legalább néhány hirnevesebb juhászatban sikerülni fog a Kamarának a törzskönyvezést bevezetni.

A baromfitenyésztés terén legfontosabb teendők tartja a Kamara a népies tenyésztésnek részint minőségi, részint mennyiségi szempontból leendő fejlesztését, mert jelenleg — mondhatni — ez az egyetlen tenyésztési ág az, amelynél túltermelés még nincs, ahol tehát a minőség fejlesztésével kapcsolatosan a baromfiállomány létszámának emelése is indokolt.

A parlagi magyar baromfiak nemesítése céljából a Kamara pár éven át már több száz nemesített himbaromfit osztott ki a kiskaszdák részére 40—50 százaléknak megfelelő kedvezményes áron, most pedig ennek az akciónak nagyobb arányokban leendő folytatása céljából a saját birtokán fajbaromfi telepet létesített, aminek fejlesztése folyamatban van.

Szintén az állattenyésztéssel kapcsolatosan a Kamara eddigelé 7 mintalegelőt létesített a körzet különböző helyein, megfelelő anyagi támogatással s ezt az akcióját is továbbfolytatni szándékozik. Ezenkívül általánosságban a téli népies előadások keretében igyekszik a Kamara a kiskaszdák állattenyésztési ismereteit fejleszteni s különösen a szálaskarmánynövények szántóföldi termesztését propagálni, népszerűsíteni.

Ugyancsak az állattenyésztéssel kapcsolatosan munkaprogramjába vette a Kamara az állatbiztosítás kérdésének propagálását és népszerűsítést is, még pedig a Magyar Kölcshős Állatbiztosító Társasággal karöltve s e téren

különösen a kiskaszdák érdekeit szolgáló közszégi állatbiztosító szervezetek szervezését igyekszik előmozdítani, amely akciója a Kamarának a gazdaközönség körében igen élénk érdeklődést keltett fel már eddig is.

Adózás.

Az adózás terén az adómérséklési törvényből folyó földadóleszállítás és az adórögzítés bizonyos megnyugvást eredményezett, melyet azonban — sajnos — az 1927. évi fagy és későbbi szárazság bolygatott meg, amennyiben különösen Kamaránk területén az 1926. évi termés alapján megállapított jövedelmi adó az 1927. évi gyenge terméshez túl magas volt.

Kamaránk ennél fogva a gazdaközönséget a fagykárnak az adóelengedés céljából való bejelentésére figyelmeztette, azoknak pedig, akik ettől lekéstek, illetve a tényleges kárt, pl. rosznál csak a csépléskor állapíthatták meg, azt tanácsolta, hogy az 1928. év elején új vallomás beadásával kérjék a rögzített adó leszállítását. Számosan kértek levélileg ezekre vonatkozó tanácsot, továbbá adóügyi szakelőadónk a fagy által sújtott vidékeken gazdakörökben és egyesületekben adta meg a gazdaközönségnek a szükséges útastást.

Begyűjtöttük a pénzügyigazgatóságok részére a jövedelemadó kivetéséhez való termelési adatokat, különös figyelemmel e fagy és szárazság által okozott károsodásra. (Ez folyó évi munka).

Megkezdjük a múlt évben az egyes foglalkozási ágak köztartozásaira vonatkozó adatgyűjtést annak a nyílt kérdésnek a tisztázására, hogy tulajdonképpen melyik van adóval leginkább megterhelve.

Kiindulási pontul a jövedelem és kereseti adók alapját képező vallomás, becslés vagy könyvek alapján megállapított tiszta jövedelem szolgál, mert ennek kell a bármely foglalkozással elért eredményt a valóságnak megfelelően feltüntetni. Feltéve tehát, hogy ez az adóalap helyesen van megállapítva, a mezőgazdánál tisztán csak a föld után kifizetett jövedelmet és vagyont, — más kereseti ágaknál csak a tiszta kereseti hasznát és üzleti tőkét vettük figyelembe, ház vagy egyéb vagyontárgyakat nem számítva. Az ilyen módon adóalapul vett összeg után kiszámítva a táblázatos és százalékos adókat, azt vizsgáltuk, hogy a kiindulási alapul szolgáló jövedelmi adó minden pengőjére mennyi egyéb köztartozás esik. Például:

Nemzetünk jövője s a gazdák boldogulása a termés nagyságától függ, amit a jó talajmiveléssel, istálló és műtrágyák bő használatával lehet elérni.

Birtok ter. kat. hold	Földadó	Jöv. adó	Jöv. adón kívüli egyéb adók	Jöv. adó minden P.- jére esik egyéb adó
20	70	26	169.10	6.50
40	193	112	449.29	3.49
42	93	34	214.05	6.29
485	2431	3240	5262.—	1.62
563	3325	2100	8235.—	3.92
ügyvéd	—	118	322.05	2.72
keresk.	—	132	363.70	2.75
gab. ker.	—	340	705.—	2.07
orvos	—	24	117.—	4.87
gyógysz.	—	46	195.80	4.26
vendégl.	—	700	1134.90	1.61
bankig.	—	940	1287.90	1.37

A fenti példák szerint az adózás arányosnak mutatkozik, ha azonban mezőgazda és más foglalkozásbeliek életstandardját tesszük vizsgálat tárgyává, hogy pld. a 20—40 holdas gazda adója az orvos, ügyvéd stb. adójával egyenlő, akkor arra a következtetésre kell hogy jussunk, hogy a jövedelem megállapítása nem arányos és beigazolást nyer a mezőgazdaság részéről hangoztatott azon allítás, hogy a földbirtok az adózás alól nem bujhat ki.

Eddigi adatgyűjtésünk még nem elegendő a kérdés végleges eldöntésére, de megmutatja a követendő irányt.

Folytattuk továbbá az egyházi adó és párberre vonatkozó adatgyűjtésünket. 30 községben más és más kivetési rendszert és kivetett összegeket találtunk. Például:

Ecser: 5 évre visszamenőleg a föld- és házadó 50—50—250 ‰-a.

Szeged: teherbírási szerint 1—50 a. K.

Kiszombor: mindent a kegyuraság fedez.

Kunágota: föld- és házadó 40 ‰-a.

Tököl: páronként 2 P. 90 f. és holdanként 1/2 kg. rozs.

Szöd: pap 2 a K. 2 véka rozs, kántor 1 a K. 1 véka rozs, harangozó 1/2 a. K. és 1/2 véka rozs.

Cegléd. Kath. föld-, ház- és kereseti adó 33‰-a és páronként 4 pengő, Ref. föld- ház- és kereseti adó 10‰-a és páronként 4 pengő.

Bácsalmás: ház-, föld- és ker. adó 30‰-a párberrel együtt.

Alpár: páronként 4 pengő 60 fillér.

Kalocsa, az adókönyvben feltüntetett összes tartozás alapján, — tehát adócenzus szerint — 1-től 20 pengőig.

Ennél az adózásnál tapasztalható a legnagyobb rendszertelenség és ott, ahol a földadó képezi főleg az alapot, sejtetőleg jobban terheli a gazdaközöniséget, mint más foglalkozásúakat. Ezenkívül a közeli községek között előforduló nagy eltérések gyakran ellentéteket és elégedetlenséget okoznak.

Tanyakérdés.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara, mint az Alföld felét és a tanyavilág nagyrésztét magába foglaló kamara az elmúlt évben is kötelességszerűen foglalkozott az Alföld, közelebbről a tanyavilág kérdéseivel. Kétségtől megállapítható, hogy e téren a kamara, — támogatva tanyai szakosztálya, elnöksége, igazgatóválasztmánya részéről, — igen jelentős eredményt tud az elmúlt évről felmutatni. A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamarának fáradhatatlan agitációja, az elmúlt évben is folytatott tanyalátogatásai, az itten szerzett tapasztalatok illetékes helyre juttatása, eredményezték jórésben azt, hogy a belügyminiszter 1927. május 3-ára országos tanyai közigazgatási értekezletet hívott egybe az országnak e kérdés iránt érdeklődő és érdekeltférfiaiból, amelyen az előadói tisztet a kamara igazgatója töltötte be, akinek előterjesztett javaslatai legnagyobb részben elfogadtattak s ez alapon adatott ki július 1-én a belügyminiszter 33.307. számú rendelete, amely a tanyai közigazgatás mai helyzetét van hivatva jobbá tenni. A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara 1927. október hó első napjaiban Szentesen tanyakongresszust tartott, amelyen a tanya legégetőbb problémái tárgyalattak meg a legkiválóbb előadók által, amelyen a földművelésügyi miniszter személyesen, a többi érdekelt tárcák pedig képviselőik útján vettek részt. Ugyancsak a kamara igazgatója volt a Falu országos kongresszusán e kérdés előadója. Mindezeknek eredménye az, hogy tanyabizottságok alakulnak a törvényhatóságokban, megindul a munka az egész vonalon s a tanyai lakosság helyzete e munka nyomán állandóan javul. E munkának eredménye az is, hogy a földművelésügyi miniszter Hódmezővásárhelyen tanyai kirendeltséget létesített, amely a folyó évben megkezdte működését. Itt említjük meg, hogy a kamara igazgatója, dr. Gesztelyi Nagy László, Magyar Tanya című munkája most jelent meg II. kiadásban, amely szintén e kérdés iránti érdeklődést mutatja.

Ugyancsak itt kell megemlítenünk, hogy kamaránk igazgatója Szegeden az egyetemi ifjak felkérésére tartott előadást: A jövő magyar intelligencia és a tanyakérdés címen, amely könyvalakban is megjelent s amellyel a sajtó hosszabban foglalkozott. Ugyancsak a tanyakérdés előbbrevitelét szolgálta a tanyai szakosztályunk által megindított az a mozgalom, hogy a tanyai lakosság kezébe külön az ő érdekének megfelelő Tanyai Naptár adassék, amelynek első évfolyama, kamaránk igazgatója szerkesztésében, a tanyai szakosztály több értékes tagjának a támogatásával meg is jelent. A második évfolyam a folyó év őszén rendes időben fog megjelenni, ezzel is szolgálva a tanyai gazdaközöniség érdekeit.

Mezőgazdasági bizottságok.

Kamaránk területén a mezőgazdasági bizottságok az 1927. év folyamán fokozott tevékenységet fejtettek ki és nagy általánosságban azt mondhatjuk, hogy különösen a járási és törvényhatósági mezőgazdasági bizottságok mind munkába állítottak. E bizottságok rendszeres tevékenységet fejtettek ki s a szükséghez képest gyűléseket tartottak igen bőséges tárgysorozattal és elmondhatjuk róluk, hogy majdnem egészében megfeleltek a hozzájuk fűzött várakozásoknak. Több mezőgazdasági bizottság rendezett, vagy támogatott mezőgazdasági kiállítást; valamint átlatdíjazást és általánosságban viszont foglalkozott a működési területén felmerülő mezőgazdasági kérdésekkel. Különösen megemlítendőnek tartjuk Budapest székesfőváros mezőgazdasági bizottságát, amely 1927. év folyamán a székesfőváros számtalan helyén ismeretterjesztő előadásokat tartott, ahol nemcsak a mezőgazdaság, hanem a kertészet körébe vágó kérdéseket ismertette, igen nagy eredménnyel. A megyei mezőgazdasági bizottságokon kívül különösen kiemelendőnek tartjuk a ceglédi, a kecskeméti, a hódmezővásárhelyi, a szentesi, a csongrádi, a kalocsai, a mezőkovácsházai és az eleki mezőgazdasági bizottságokat, amelyek valóban szép működést fejtettek ki.

Bizonyos nehézségek mutatkoznak még a községi mezőgazdasági bizottságokban, amelyek különösebb tevékenységet nem fejtettek ki, de ennek kamaránk területén talán egyik legfőbb oka a tanyarendszer, amelynek folytán a bizottságok összehívása és gyakori működtetése épen a szétszórta fekvő tanyák folytán még mindig nehézségekkel küzd. Igyekezünk a helyzeten javítani, de meggyőződésünk, hogy nagyobb eredményt e téren csak a tanyavilág helyzetének javításával párhuzamosan fogunk tudni elérni.

Itt kell megemlítenünk, hogy a mezőgazdasági bizottságok mandátuma lejárt s most az elmúlt hónapokban tartottak meg ezirányban a választások. A gazdaközönség öntudatát, érdeklődését igazolja, hogy ezek a mezőgazdasági bizottsági tagválasztások mindenütt meglehetősen érdeklődés közben folytak le, ami garanciát nyújt arra, hogy a megválasztott és a közügyek iránt érdeklődő s azért áldozatot is hozni tudó gazdaközönség részvételével ezek a mezőgazdasági bizottságok sokkal nagyobb és eredményesebb működést fejthetnek ki.

Kamarai levelezők ügye.

Kamaránk mindjárt alakulása után, azaz még 1922-ben szükségét érezte annak, hogy a mezőgazdaság egyes ágairól, a felmerülő jelentősebb eseményekről állandóan tájékozva legyen s e végből még akkor elhatározta, hogy kamarai levelezői intézményt rendszeresít s a Kamara különböző helyein több neves gázdát kamarai

levelezővé választ meg és ezeket felkéri, hogy a felmerülő eseményekről havonként tájékoztatást küldeni sziveskedjenek. E jelentéseket már 1923-ban is megkaptuk és azokat belső célokra használtuk fel, majd megalakulása után az Országos Mezőgazdasági Kamara is szükségét érezte annak, hogy havonként tájékoztatást kapjon az egyes kerületi kamaráktól, mire a havi jelentések beküldését elrendelte. Mi e célra felhasználjuk a kamarai levelezők jelentéseit és hónapról-hónapra áttekintő képet nyújtunk az Országos Mezőgazdasági Kamarának kamaránk területének mezőgazdasági viszonyairól. Ilyen levelezők vannak minden megyében, úgy hogy e jelentések kamaránk egész területének helyzetét bemutatják.

Kamarai szakosztályok.

A mezőgazdaság, valamint az állattenyésztés egyes ágainak speciális kiművelése, a vele való intenzív foglalkozás s az igazgatóválasztmánynak teendő javaslatok szempontjából különböző szakosztályokat alakítottunk, amelyek az 1927. év folyamán több ízben gyűlést tartottak, ahol egyes aktuális mezőgazdasági és állattenyésztési kérdésekkel foglalkozva, szakszempontból vizsgálták felül az egyes kérdéseket és az igazgatóválasztmánynak további intézkedés céljából teljesen megindokolt részletes javaslatokat tettek. A növénytermelési szakosztály kamaránk növénytermelési programjával foglalkozott, megjelölte azt az irányt, amelyen a növénytermelés fejlesztésének céljára haladni kell, különösen figyelemmel volt a nemesített vetőmag fontosságára és azt a javaslatot tette az igazgatóválasztmánynak, végezzen a Kamara különböző pontjain fajtaösszehasonlító kísérleteket és ennek alapján állapítsa meg, hogy mely vidéken milyen fajta nemes vetőmag termelhető a legnagyobb jövedelmezőséggel s ha ez meg van állapítva, akkor minden erővel ennek a magnak a termesztését forszírozza. Az erre vonatkozó kísérletek még az ősz folyamán beállítottak. Az állattenyésztési szakosztály egy teljesen részletes, jól átgondolt, alaposan megindokolt tervezetet dolgozott ki az állattenyésztés fejlesztése céljából és e terv szolgál alapul kamaránk ide vonatkozó munkásságának. E szakosztály a juhok törzskönyvezésének a kérdésével is behatóan foglalkozott az erre vonatkozó munkálatok most vannak megvalósítás alatt.

Tanyai szakosztályunk kétszer is összeült az 1927. év folyamán, szakszerűen megtárgyalta az egyes kérdéseket és az igazgatóválasztmánynak célszerű javaslatokat tett.

Mezőgazdasági biztosítás.

Kamaránk régóta érezte szükségét annak, hogy a gazdaközönség érdekében intézményesen szerezzon meg a gazdasági biztosítást. Erre az alkalom most kedvezőnek mutatkozott, amikor a Gazdák Biztosító Szövetkezete, ez a majdnem

3 évtizedes gazda biztosító intézet kilépett a biztosítók kartelljéből és a földművelésügyi kormány és a gazdatársadalmi szervek, mezőgazdasági kamarák közös támogatása kapcsán intenzíven kapcsolódott be a mezőgazdasági biztosítás kérdéseibe. Ez intézet a mezőgazdasági kamarákkal és az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és a földművelésügyi miniszteriummal kötött megállapodása értelmében olyan kedvezményeket nyújt mindennemű biztosításoknál a gazdaközönségnek, hogy feltétlen megérdemeli a támogatást. Ezzel kapcsolatban kamaránk az eddig szervezett közgazdasági szakosztály biztosítási és közgazdassági szakosztálya szervezi át, amelybe biztosítási szakembert is megbívik s ezenkívül a kamara működési körén belül biztosítási osztályt létesített, amelynek vezetését kamaránk egyik tisztviselője, régi biztosítási szakember látja el, aki minden tekintetben készséggel áll a gazdaközönség támogatására. A megállapodás értelmében a kamarának joga van mindenkor minden biztosítási kár liquidálása esetén ellenőrző szakértőt kiküldeni, aki a gazdaközönség érdekének mindenkor hathatós szószólója és támogatója.

Sajnos nálunk sem a tűz-, sem a jég-, sem az állat-, sem az életbiztosítás nincsen nagymértékben elterjedve, különösen a kisgazdaközönségnél, amelyet azután egy-egy nagyobb arányú tűz, vagy jégverés igen jelentékenyen érint. Nekünk az a célunk, hogy a biztosítást népszerűsítsük s minél inkább óvjuk meg a gazdaközönséget a károsodástól.

Kamaránk az 1927. évben területén előfordult elemi csapásokra vonatkozó adatokat is összegyűjtötte. Az adatok, különösen a fagykárnál hozzávetőlegesek, de oly nagy összegűek, hogy ebből mindenesetre sajnálattal volt megállapítható, hogy a Kamaránk gazdaközönségének előhaladását jelentékenyen hátráltatta.

A későbbi szárazság a fagy káros hatását nagyon fokozta, de erre számszerű becslés egyáltalában nem lehet alkalmazni. A jégkár nem fordult elő nagyobb mértékben, mint más években; egyes vidékek egyes határrészeit pusztította. A tüzkároknál örömdetes jelenség, hogy az aránylag csekély, ami a tűzrendészeti intézkedések hatékonyabb végrehajtásának, a tüzbiztosabb építkezés terjedésének, az erkölcsök javulásának (gyújtogatás) tulajdonítható. Az elemi károkat feltüntető számszerű kimutatás a következő:

	Összesen	Pest vm.	Csanád	Bács-bodrog	Csongrád
Fagykár	16409300 P	14483800 P	1296500 P	135000 P	494900
Jégkár	1564350 „	909350 „	585000 „	65000 „	5000
Tüzkár	23800 „	7600 „	13000 „	3200 „	—
Vadvíz	87400 „	56500 „	— „	30900 „	—

Az elemi csapásokra vonatkozó adatgyűjtésünkkel foglalkozik Kamaránk igazgatójának a Köztelek 1928. évi 6. számában megjelent cikke is.

Együttműködés a társadalmi szervekkel.

A gazdatársadalom nehéz helyzete, a gazdák érdekében történő intézkedések minél hatásosabb megnyilvánulása, kívánatossá és szükségessé teszik a gazdatársadalmi szervek minél szorosabb összeműködését és egységét. Ez a cél vezeti kamaránkat akkor, midőn nemcsak az országos gazdatársadalmi szervekkel, hanem a vidéki kis gazdakörökkel, gazdasági egyesületekkel, szövetkezetekkel is a legszorosabb együttműködést kívánja fenntartani. Nemcsak anyagilag igyekszünk támogatni e gazdatársadalmi szervek közérdekű kezdeményezését, törekvéseit, hanem részt veszünk az ő munkájukban, támogatásukra vagyunk kezdeményezéseiknél. Ez összeköttetés részünkről nemcsak a vermegyei és városi gazdasági egyesületekkel van meg, hanem megvan a kisebb gazdakörökkel is és nemcsak levél útján, hanem elég gyakori személyes érintkezéssel. Kezdeményezésüket, kiállításait, előadásait igyekeztünk anyagilag is támogatni, úgy, hogy ezirányban az együttműködés, a közös munka a legteljesebb együttműködésben volt meg. Igen sokat vettünk részt e szervek gyűlésein, összejövetelein, igyekeztünk ápolni a közös egységet.

Itt kell megemlítenünk, hogy a kamaterületén levő összes tanító- és jegyző-egyesületekkel olyan irányú összeköttetést létesítettünk, hogy azok gyűléseikre meghívunk bennünket, sőt előadás tartását is megszokták engedni, így a kamara működését, módunkban van ez üléseken is ismertetni és belekapcsolni őket munkánkba.

Terményértékesítési és közlekedési ügyek.

Ma nemcsak kamaránknak, de az egész ország gazdaközönségének is legfontosabb s legéletbevágóbb kérdése az értékesítés, amely ma már válsággá alakult. Ez országos problémának a megoldása természetesen nem tartozhatik elszigetelten kamaránk programjába, annyiival kevésbé nem, miután nagyon sok vonatkozásban ez nemzetközi összefüggésekből áll és rajtunk kívül eső okok akadályozzák sok tekintetben e kérdés helyes megoldását.

Mindazonáltal kamaránk nem marad tétlen e kérdésekkel szemben. Harcolt és küzdött az úgynevezett földhitel érdekében, hogy a gazdaközönség ne legyen kénytelen már a tavasz folyamán termelvényeivel uzsorások kezébe kerülni. Az állatértékesítés előmozdítása terén midőn egyrészt a minőségi javítás mellett törtünk lándzsát, másrészt igyekeztünk elhárítani az állatértékesítés útjából azokat az akadályokat, amelyek maelébe tornyosulnak. Mint pl. a vasuti tarifa, vámtarifa, adók, illetékek, stb. stb.

A zöldség és gyümölcsértékesítésre, amely kamaránk területén levő gazdaközönségnek talán

legfontosabb értékesítendő cikke, csak részben sikerült megoldást találni. A hagyma, burgonya és paprika értékesítése már megoldást nyert. Sajnos a gyümölcs- és zöldségfélék értékesítése még mindig megoldás előtt áll. Kamaránk részben a zöldség, élelmiszer és gyümölcs exportkereskedők tömörítésével, részint az Országos Mezőgazdasági Kamara által ezirányban megindított akcióba kapcsolódással, részint a földmívelésügyi kormány ezirányú támogatásának a megnyerésével, részint pedig a külföldi piac megteremtésével kívánja szolgálni ezeket az érdekeket. Alelnökünk, Staub Elemér úr, igen nagyértékű munkát végzett különösen gyümölcsszállító kocsik készítése, vonatok gyorsaságának kihasználása s általában a kedvező vasuti relációk megteremtése útján. Ezek mellett a konzervgyárakkal állandó összeköttetést tartunk fenn abból a célból, hogy őket minél nagyobb mennyiségű nyers gyümölcs és főzelék felvételére bírjuk.

A földmívelésügyi kormány nagy áldozatokat hoz a terményértékesítés érdekében s mi igyekszünk együtt dolgozni a földmívelésügyi kormány ezirányú programjának keretében, úgy szintén a Mezőgazdasági Termelők Egyesült Szövetkezetével is együtt dolgozunk, hogy a mezőgazdasági terményértékesítés, ennek keretén belül a gyümölcs- és zöldségértékesítés kérdése, minél előbb s minél tökéletesebb megoldást nyerjen.

Gazdasági munkásügyek.

Kamaránk a folyó évben is állandóan meglegező érdeklődéssel kísérté a földmunkások ügyeit. Minden alkalommal, amikor akár a munkabérmegállapítás ügyében fordultak hozzánk, akár egyéb ügyekben kérték a kamara támogatását, készséggel támogattuk az ő érdekeiket. Kamaránk gyűlésein több ízben történt földmunkások részéről felszólalás helyzetük javítása érdekében. Ez esetekben Kamaránk mindenkor az általuk javasolt és szükségesnek látszó intézkedéseket az illetékes kormányzati ágnál megtette.

A Magyar Munkás című nemzeti irányú földmunkás szaklapra több példányban fizettünk elő kamaránk területén levő munkások számára.

Hogy a kamara kifejezést adjon annak, hogy a becsületes munkást, a hűséges cselédet megbecsüli és példának állítja a mai nemzedéknek, bevezette, hogy minden évben tavaszi közgyűlésén 6 cselédet és 4 munkást tüntet ki díszes, művész által rajzolt, bekeretezett oklevéllel, ezenkívül egy bizonyos összeggel, továbbá fizeti a költségeiket a kamara közgyűlésén való megjelenésükre. A múlt évben a következő cselédek és munkások tüntették ki hosszú hűséges munkájuk elismerésül díszes oklevéllel:

1. Bálint István béresgazda (Bánkúti főhercegi uradalom). 2. Fülöp Ferenc gazdasági cseléd (Purgly Emil tompapusztai gazdasága). 3. Fehér Péter béres (Beretvás János törtéti gazda-

sága). 4. Lörincz József gazdasági cseléd (Gajary Ödön öregesertői gazdasága). 5. Barna István parádés kocsis (dr. lovag Floch Réyhersberg Alfréd sződi gazdasága). 6. Takács István gazdasági cseléd (Hollósi Somogyi László kecskeméti földbirtokosnál). 7. Pap Sándor gazdasági cseléd (balatoni Farkas László felsőbabádi gazdaságában). 8. Tóth Antal gazdasági munkás (Hegedűs István kisbirtokosnál Hódmezővásárhelyen). 9. Halász Imre gazdasági munkás (dr. Muraközy István kecskeméti földbirtokosnál). 10. Horváth Lajos gazdasági munkás (Gáspár Mihály kisbirtokosnál Kiskunhalason).

A folyó évi tavaszi közgyűlésen ismét 6 cselédet és 4 munkást tüntettünk ki.

Az elmúlt év telén előadásokat tartottunk a földmunkásoknak az őket leginkább érdeklő kérdésekről. Kamaránk területén levő összes nagyobb földmunkás helyeket levélben kerestük meg ezirányban, sajnos, azonban két helyen az ottan előadódott okok miatt előadásunkat nem tudtuk megtartani, a többi helyeken azonban, mint Szegváron, Mindszenten, Kiskundorozsmán, Hódmezővásárhelyen igen lelkes fogadtatás és nagyszámú hallgatóságra találtunk, úgy hogy ebben az irányban még fokozottabb mértékben fogunk a jövőben dolgozni.

Ármentesítés és vízlevezetés.

Kamaránknak a Duna és Tisza által határolt, a Marosszöget és Tiszaugot magába foglaló és nagyterjedelmű lecsapolás alatt álló, vagy erre váró területekkel bíró körzetében számos ármentesítő és lecsapoló társulat működik, arra törekedvén, hogy mennél több területet mentessenek az árvizek pusztításaitól és tegyenek mezőgazdasági kultúrára alkalmassá.

A gazdaközönség elismeri a társulatok hasznos működését — hiszen hozzájárulásával létesültek — azonban a nehéz gazdasági viszonyok között súlyos teherként nehezedik rá a magas ármentesítési járulék és gyakorta panaszok erre.

Kamaránk, hogy tisztán lásson e kérdésben és hogy a gazdaközönség panaszainak mibenlétéről meggyőződhesen és azok orvoslását kereshesse, az ármentesítési járulékokra vonatkozó adatgyűjtést indított meg és ennek alapján a már rendelkezésre álló és 13 ármentesítő és lecsapoló társulat járulékaival vonatkozó adatokból megállapíthatja, hogy a gazdaközönségnek igaza van, mert a járulékok tényleg nagyon magasak miután átlagban majdnem mindenütt nagyobbak, mint a földadó.

Van például olyan község, ahol az I. osztályú szántónál 6 P 96 f. földadóval szemben 11 P 27 f. a mély ártérben fekvő ugyanilyen osztályú földek ármentesítési járuléka; máshol nem egészen 4 pengő átlagos földadónál 5 P az ármentesítési járulék, amely azonban itt az 1923. évben 208 kg. buza volt holdanként.

A járulékok magassága mellett még a legnagyobb rendszertelenség tapasztalható. Ahány társulat, annyiféle kivetési rendszer; közel felénél tekintet nélkül a föld minőségére és fekvésére holdankint történik a kivetés; azután fokozatos átmenetben tiszta jövedelem vagy árvizmagasság szerint, végre alig egy párnál a tökéletes kivetési rendszerhez közeledve tiszta jövedelem, művelési ág és árvizmagasság kombinációja alapján, úgy, hogy az a föld fizet legtöbbet, amelyik a legjobb minőségű és emellett a legjobban volt kitéve az árvíznek és amelyet legtöbb ideig borított, tehát amelynél leginkább volt szükséges az ármentesítés. Ebből azonban még nem következik, hogy el is bírja a legmagasabb ármentesítési díjat, hoz-e annnyival több jövedelmet.

Az ármentesítésnél még az a kérdés is felmerül, hogy az csak az ármentesített földek tulajdonosainak válik kasznára, vagy pedig érdeke mindenkinek, aki az ármentesített területen lakik, sőt nem képez-e országos közérdeket és ebből kifolyólag a hozzájárulás nem volna-e a közvetlenül érdekelt földtulajdonosokon kívül másokra is kiterjesztendő?

Olyan jelentős kérdések, melyek különösen Kamaránk gazdaközönségének jelentékeny részét érintik és amelyek megoldásának keresésére ennél fogva törekednünk kell.

Földbérlok és kataszteri osztályozás.

A Kamara területén levő földbérlokkal is fentartottuk az állandó összeköttetést; különösen a nagyobb városok határában levő bérlok fordultak többbizben kamaránkhoz tanácsért és támogatásért, akiknek ügyében részint a magunk saját hatáskörében, részint pedig az illetékes kormányhatóságoknál eljártunk panaszaik orvoslása tárgyában.

Itt kell megemlítenünk, hogy kamaránk az elmúlt évben is igen sok helyen vett részt kataszteri osztályozások kérdésében s több helyen sikerült olyan megoldásokat találnunk, amelyek a gazdaközönségnek kedvezőbb adózási lehetőségeket nyújtanak. Az elmúlt évben 117 kérelem merült fel, melyek közül egyedül Hódmezővásárhely városára 93 esett. A pénzügyi közegek a legtöbb helyen magukévá tették a Kamara véleményét és így a kiigazítások folytán az érdekelt gazdaközönség földadója jelentékenyen mérséklődött.

Külföldi összeköttetések.

Kamaránk az elmúlt évben is igen sűrű összeköttetést tartott fenn a külföldi gazdátársadalmi körökkel, nemcsak azért, hogy levélbeli érintkezésben voltunk velük, hanem azért is, hogy felkerestük őket, vagy ők kerestek fel bennünket többbizben. Kamaránk igazgatója elmúlt év folyamán az északi államokban volt hosszabb tanulmányúton, mely útról jelentésben

számolt be a Kamara elnökségének. A külföldi kamarákkal és más gazdátársadalmi szervekkel való összeköttetésünk különböző lapok, folyóiratok kicserélésében, élénk levelezésben és egyes szükséges adatok megküldésében áll.

Szentesi kiállítás.

Még kell említenünk, hogy kamaránk a múlt évi október hónapban Szentesen tartott alföldi kiállításon vett részt legelőször szakgyűjteményével, amely képét adta a Kamara egész termelési, talajelosztási, szikes, homokos és vizes állapotának, Kamara terményei értékesítésének és minden olyan, a gazdaközönséget érdeklő kérdéssel tájékoztatta a látogatókat, amelyek a Kamara gazdasági viszonyaira vonatkozólag érdeklődéssel bírnak. Ez anyagot megőrizve, állandóan követni kívánjuk, hogy más kiállításokon is megjelenhessünk azzal. E kiállításunkat látogatásával megtisztelte a Kormányzó úr őfömlétsége, a földművelésügyi, pénzügyi és kereskedelmi miniszter urak. Itt említjük meg, hogy kamaránk 1927 nyarán Fiumében rendezett kiállítás magyar csoportjában való részvételével oklevelet és érmet nyert.

Kamaránk a folyó évi július havában Kécskemét város által épített bérpalotában kap állandó, végleges és fejlődése esetén is teljesen kielégítő helyiséget, amely a kamarának állandó elhelyezését, nyugodt munkáját teljesen biztosítja.

Faluvezetők kitüntetése.

Kamaránk méltányolva azokat a fáradozásokat, amelyeket egyesek hosszú évek óta a falu irányításában, a gazdaközönség gazdasági és szellemi vezetésében kifejtettek és tekintetbe véve azt az önzetlen munkát, amelyet egyes lelkes faluvezetők a köz érdekében végeznek, elhatározták, hogy évenként tavaszi rendes közgyűlésén 10 ilyen értékes és példaképül állítható, önzetlen, közért való harcost díszes, művészi oklevéllel és 10 kötet értékes gazdasági szakkönyvvel tünteti ki. Az első ilyen kitüntetés az elmúlt 1927. évi tavaszi közgyűlésén történt, amikor kamaránk elnöke szép beszéd kíséretében adta át az alábbiaknak a díszes okleveleket és a 10 kötet könyvet. A kitüntetettek névsora a következő: 1. Id. Nagy Pál Ferenc (Kiskunhalas) Gazdasági Egyesület társelnöke. 2. Csikesz Lajos áll. tanító (Sándorfalva), Homokpusztai Gazdakör társelnöke. 3. Vértés Béla (Csanádpalota) áll. el. iskolai igazgató. 4. Csontos András kiskisgazda (Makó). 5. Irházy József (Nagykörös), Földbérlok Szövetkezetének elnöke. 6. K. Nagy Imre (Makó). Hatrongyosi Gazdakör elnöke. 7. Igaz Imre (Makó), Bogárzói Gazdakör elnöke. 8. Vitéz Zentay Rezső (Csongrád), gazdasági szaktanító. 9. Kanász Nagy Imre (Szentes) kiskisgazda. 10. Halász Mihály (Szentes) kiskisgazda.

Kamarai tisztviselők kiszállásai.

Kamaránk tisztviselőinek nemcsak itthon a hivatalban kell helyt állaniok, hanem a sokféle kiutazást is el kell végezni, amely végeredményben a Kamara gazdaközönségének és a köznek a hasznára válik. A kiszállások igen jó hatással vannak Kamaránkra, a gazdaközönségre és az ügyre, amelynek érdekében történik.

Az elmúlt évben az alábbi kiszállások váltak szükségessé:

A földmívelésügyi miniszteriumban, az Országos Mezőgazdasági Kamarában, az Országos Gazdasági Egyesületnél stb. tartott gyűléseken és értekezleteken való részvétel 91. Kiállításokon, állatdíjazásokon és vidéki — mezőgazdasági vonatkozású ünnepélyeken. 41. Gazdanapok, szövetkezetek és gazdasági egyesületek és körök megalakulása és közgyűlései 20. Tanyalátogatások, falu kongresszus, falu és tanyai értekezleteken való részvétel 20. Téli gazdasági iskoláink és más gazdasági iskolák látogatásai, megnyitása és záró vizsgái 18. A Kamara által szervezett termelési kísérletekkel kapcsolatos kiszállások 44. Tanulmányozás és adatszerzés céljából tett kiszállások (adó és vám) 28. Gépészet. Tengeriszártépőgép, szemveszteségek, traktortanfolyamok 11. Tejjellenőrző körzetek alakítása és ellenőrzése, törzskönyvelésre vonatkozó értekezletek 11. Talajvizsgálatok és műtrágyázási kísérletek 15. A szarvasmarhák t. b. c.-je elleni küzdelemmel kapcsolatos utazások, állatorvosi gyűlések 19. Előadások 125.

Tenyészállatdíjazások és löversenyek támogatása.

Kamaránk töle telhetőleg mindenkor igyekszik támogatni a gazdaközönség jóra irányuló törekvéseit. Így az állatdíjazások terén is jelentősen kivette a részét a támogatásból. Az elmúlt éven az alábbi állatdíjazásokat támogatta anyagilag és oklevéllel: Az Orsz. Magyar Gazd. Egyesület tavaszi állatkiállítását 240 P értékű tiszteletdíjjal. Ezenkívül 1927. január 6. Dánszentmiklós: tiszteletdíjak 160 P értékben és 16 oklevél. Junius 19. Hódmezővásárhely: 4 tiszteletdíj 200 P értékben és 14 db oklevél. Junius 29. Csávolgy: 2 tiszteletdíj 100 P értékben és 9 oklevél. Julius 3 Rákospalota: 2 tiszteletdíj 92 P értékben és 9 oklevél. Augusztus 28. Abony: Tiszteletdíj 75 P értékben és 7 oklevél. Szeptember 7. Jánoshalma: Tiszteletdíjak 200 P értékben és 22 oklevél és 40 kötet szakkönyv. Október 2. Veresegyház: 3 tiszteletdíj 200 P értékben és 19 oklevél. December 3—4 Szeged (baromfi): 2 tiszteletdíj 80 P értékben és 14 oklevél. December 8—11. Budapest (baromfi): tiszteletdíj 80 P értékben. December 16. Nagykőrös (baromfi) 6 oklevél. — 1928. március 17. Makó (tb. vásár): tiszteletdíj 40 P értékben és 40 oklevél. Április 29. Katymár: Tiszteletdíj 80 P értékben és 8

oklevél. Május 27—28. Cegléd (lóverseny): tiszteletdíj 80 P értékben. Junius 10. Abony: tiszteletdíj 60 P és 8 oklevél. Junius 10. Vecsés: 200 P értékben tiszteletdíj és 9 oklevél.

Kamaránk kiadványai.

A Kamara legutóbbi kiadványai közül meg kell említenünk: 1) Westsik Vilmos: Az alföldi futóhomoktalajok okszerű mezőgazdasága. 2) A Kamara 1926—27. évi jelentése. 3) Az 1927. április 24-én tartott homokinagygyűlés naplója. 4) Mintagyümölcsös. 5) Bakteriológiai Intézet. 6) Talajtani Intézet ismertetése. Elhatározta igazgatóválasztmányunk a kukoricamoly pályázatra beérkezett pályamunkák kinyomatását, sőt szeretnénk kiadni a Meteorológiai pályázatra beérkezett és díjazott munkát is, azonban jelenlegi anyagi viszonyaink ebben megátolnak bennünket. Ha helyzetünk kicsit javulni fog, úgy nyomban sajtó alá rendezzük e két munkát.

Meteorológiai pályadíj kitűzése.

Kamaránk a Magyar Meteorológiai Társaság felkérésére a múlt év tavaszán 400 pengős pályadíjat tűzött ki egy meteorológiai pályamunka megírására annak a kérdésnek eldöntésére, vajjon lehet-e emberi beavatkozással s ha igen, mi módon és mily irányban az alföldi mezőgazdálkodás biztosabb alapokra fektetése érdekében az éghajlati viszonyokra befolyást gyakorolni? A pályázati határidő leteltéig egyetlen egy pályamunka érkezett be, mely a feltett kérdés fejtegetésével igen terjedelmesen és nagy szakszerűséggel foglalkozik úgy, hogy az 5 tagból álló bírálóbizottság a pályamunkát egyhangulag díjazásra érdemesnek minősítette. A bírálóbizottság jelentése a Magyar Meteorológiai Társaság folyó évi tavaszi közgyűlésén került tárgyalás alá, mely alkalommal a jelítség levél felbontásánál kitűnt, hogy a beérkezett pályamű szerzője dr. Aujeszky László, az Országos Meteorológiai és Földmágnességi Intézet tisztviselője. A bírálóbizottság véleménye szerint a pályamunka könyvalakban leendő kinyomtatása is érdemes volna, ez esetben azonban — tekintettel arra, hogy egyes kérdések a dolgozatban télságos részletességgel tárgyalatnak — a szerzővel ezeket a részeket újból át kellene dolgoztatni és kellőképpen megrövidíttetni. Miatán a kinyomtatással járó költségek jelenleg nem állanak rendelkezésünkre, ezt a kérdést egyelőre kénytelenek vagyunk függőben tartani, a kitűzött 400 pengő pályadíjat ellenben a szerző részére kamaránk elnöksége folyósította.

Könyvtár.

Kamaránk különös gondot fordít könyvtárának fejlesztésére egyrészt, hogy tisztviselői minden szakkérdésben kellőleg tátekozódhassanak, másrészt, hogy ez év folyamán elfoglalandó új otthonunkban szakszerűen berendezendő könyv-

tárunkat az érdeklődő gazdaközönség részére is rendelkezésre bocsáthassuk.

Könyvtárunk eddig 830 kötetből áll, ebből 52 speciálisan az Alföld és a tanyakérdésre vonatkozik, 53 törvényeket és rendeleteket tartalmaz, a többi közigazgatási és mezőgazdasági tárgyú.

Könyvtárunk most 30 szakra osztott jegyzékbe van foglalva, az új berendezéskor szakok és szerzők szerinti kartoték rendszert fogunk bevezetni.

Tanácsadás.

A Mezőgazdasági Kamara léte és működése hatványozott arányban megy át a gazdaközönség köztudatába. Pár év előtt még a községi előljáróságok is csak annyiban birtak róla tudomással, hogy ki kellett vetniök a kamarai illelket, ma már alig van jobb gazda, aki nem ismeri a Kamarát, nem bír tudomással annak céljáról és működéséről.

Ebből kifolyólag a mezőgazdaság minden ágára kiterjedő tanácsokért és útbaigazításokért mind számosabban fordulnak kamaránkhoz.

Magyar Róna.

Magyar Róna című lapunk állandóan tájékoztatja a gazdaközönséget kamaránk munkájáról, amellelt szakcikkekkel, szaktanácsokkal látja el a gazdaközönséget. A lap iránt az érdeklődés állandóan nő, ami jele a gazdaközönség megértésének.

*

Kamaránk főleg a Magyar Róna című hivatalos lapja ellenében cserepéldányként megkapja a területén megjelenő összes közgazdasági és mezőgazdasági vonatkozású szaklapokat, az összes vidéki politikai lapokat, továbbá a Budapesti Közlönyt, Pénzügyi Közlönyt, vármegyei hivatalos lapokat és a Statisztikai hivatal kiadványait. Ezekon kívül a legtöbb német mezőgazdasági kamara hivatalos lapját, cseh és román megszállott területről 3—3, szerb területről 1 lapot. A különféle szaklapok szakelőadóink által összegyűjtve év végén bekötve könyvtárunk gyarapítására szolgálnak.

Igazgatóválasztmányunk, elnökségünk és tisztikarunk munkája.

Kamaránk feladatát, amelyet a törvény előír, amelyeket a gazdatársadalom érdekei kívánnak, csak úgy tudja elvégezni, hogy ha az

igazgatóválasztmány teljes lélekkel és teljes mértékben támogatja a Kamara elnökségének és tisztviselői karának munkáját s ha úgy az igazgatóválasztmány, mint az elnökség megértéssel van a kamara tisztviselői karának munkája iránt. Ezt eddigi munkánk kapcsán teljes mértékben el lehet mondani kamaránk igazgatóválasztmányáról és elnökségéről egyaránt. Kamaránk tisztikara az igazgatóválasztmány és elnökség irányítása és útmutatása mellett lankadatlan buzgalommal, megértéssel, szeretettel, odaadással végzi a reá bízott munkát, igyekszik megfelelni azoknak a nagy feladatoknak, amelyek megoldása a társadalom érdekében ma szükséges és kívánatos.

Nem mulaszthatom el, hogy rá mutassak itt azonban egy kérdésre s ez az, hogy egyes gazdák még ma is kevés megértést tanúsítanak aziránt a munka iránt, amelyet Kamaránk végez. Gyakran előfordul, hogy egyes gazdáknak 4—5 levelet kell írunk, amíg választ kapunk reá. Előfordul, hogy a gazdák levelünknek nem a tartalmát, az abban kifejezett jószándékot, hanem külső alakját nézik s nem hogy a cél érdekében segítségünkre sietnének, hanem formakérdéseken nyargalva tartják távol magukat a közös cél munkálásától. Ma pedig nincs időnk egymás kritizálására, formák keresésére, külsőségek tárgyalására, nekünk a lényeg, a közös célt, a mezőgazdaságot kell megmenteni, a gazdatársadalmat megerősíteni. Ezt pedig csak közös, váltetett, öntudatos munkával, erős akarással, nagy elhatározással, mindennek felett egymás megértésével, szeretetével és támogatásával tudjuk elérni.

Most folynak a mezőgazdasági kamarai tagválasztások, miután az egyes községi, járási és vármegyei mezőgazdasági bizottságok már megalakultak. Sok új ember, sok új munkaerő, sok új elhatározás, sok új eszme, terv vonul be ismét a kamara életébe. Már ez alkalommal arra kérem a régi és az új tagokat egyaránt, legyenek bizalommal és megértéssel a Kamara munkája iránt; ügyes-bajos dolgaikban forduljanak bizalommal hozzánk; dolgozzunk együtt, segítsük egymást, s ezáltal önmagunkat, és szegény hazánkat segítjük a jobb jövőhöz s a boldog feltámadáshoz.

Kérem jelentésem tudomásul vételét.

Kecskemét, 1928. június hó 26.

Dr. Gésztelyi Nagy László
igazgató.

A Duna-Tisza-közén

Fordson Traktort és Ford Autókat

legcélszerűbb **VECSEY JENŐ** okl. gépészmérnök autorizált FORD képviselőjében
KECSKEMÉTEN, Bethlen-körút 18. beszerezni,
mert központi fekvésénél fogva ezen cég tudja a gépek karbantartását legjobban biztosítani.

A Kamaránk Bakteriologiai és Diagnostikai Intézetének első évi működéséről.

Országunk mezőgazdaságának egyik erős oszlopa az állattenyésztésünk, mely a világháború romboló hatása dacára — mint az a legnagyobb örömmel észlelhető, — békebeli nivóját elérte.

Állattenyésztésünket és ezzel együtt nemzetgazdaságunk virágzását csak úgy tudjuk növelni, hogyha az állategészségügyünket a legmagasabb nivóra emeljük. Mert az állattenyésztő csak megfelelő jó állategészségügy mellett tudja állatait felnevelni, tenyészteni!

Állattenyésztőinknek nagy réme a fertőző betegségek fellépése, mikor sokszor a már nehézségek árán felnevelt állományuk a fertőző ragály áldozatául esik.

A járványos-fertőző betegségek eredetének megállapításával eddig csak a fővárosi intézmények állottak a gazdaközönség rendelkezésére. Már a múltban több alkalommal felvetődött az a terv, hogy célszerű volna vidéken is oly laboratóriumok felállítása, melyek a járványos és fertőző betegségek legényének megállapításával s az ellenük való küzdelemmel foglalkoznának.

Az államnak jelenlegi szomorú pénzügyi helyzete nem engedi a gazdaemr eme kívánságának teljesítését, így tehát egyedül a nemzetgazdasági érdekképviselőknek, de különösen a mezőgazdasági Kamarának állott módjukban a gazdatársadalomnak ezt a kérését végrehajtani.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara külföld mintájára a múlt év elején az alföld fővárosában, Kecskeméten felállította hazánkban az első vidéki állatorvosi jellegű bakteriologiai és diagnostikai laboratóriumot. Ezzel a ténykedéssel vidéken is lehetővé vált nagyobb fontosságú vizsgálatok megejtése, végrehajtása és kétes, fertőző betegségek jelentkezésekor most már a fővárostól messzebb fekvő gazdaságok is részesülnek pontos és gyors diagnózis adásában.

A laboratóriumnak legfontosabb feladata az, hogy megvédje a gazdatársadalmat azoktól a nagy károktól, amelyek a háziállatainak fertőző (járványos) és más természetű megbetegedése következtében való tömeges elhullásával érik. A Kamara területén működő bakteriologiai laboratórium állati járványok fellépésekor mikroszkópi, tenyésztési, állatkísérleti és serológiai, azaz bakteriologiai vizsgálattal a helyes diagnózist megállapítja, az állattuladonosokat az állatorvosi kar útján a szükséges útbaigazításokkal ellátja.

Hogy az ilyen laboratóriumnak vidéken történő működése milyen áldásos, s milyen nagy szolgálatot tehet országunk állategészségügyének, mutatja a mellékelt első évi működéséről, 1927. évben végzett vizsgálatok eredménye. (Lásd a táblázatot.)

A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara

Bakteriologiai és Diagnostikai intézetének vizsgálati statisztikája.

	szvmh. bélsár	ló	juh	bivaly	sortés	kutya	macska	baromfi	emberi	ivóvíz	sertéshulla	baromfi-hulla	különb. szervek	tej tbc-re	tejvizsgálat	vesztettségre	álvészettiségre	magzathurok	vizelet	állati vér	emberi vér	bőrkaparék	genny-torokváladék	takarmány	Phosphormérgezésre való	Összesen:	Megjegyzés
Január:	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	
Február:	77	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	3	4	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	92	
Március:	57	—	—	1	—	—	—	—	1	32	4	3	2	1	4	—	5	—	—	—	—	—	1	—	—	111	
Április:	77	—	—	—	1	—	—	—	—	72	1	12	8	1	4	—	6	—	—	—	—	1	—	—	—	188	
Május:	49	2	—	—	—	—	—	—	—	53	3	1	4	2	4	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	120	
Június:	27	2	3	—	—	—	—	—	—	7	2	1	1	1	—	—	—	2	3	—	—	—	—	—	—	49	
Július:	20	3	—	—	—	—	1	—	—	3	—	4	2	—	—	—	—	—	3	2	—	—	—	—	—	38	
Augusztus:	20	2	—	—	—	—	—	—	1	2	—	11	2	1	—	1	—	—	1	—	6	2	1	—	—	50	
Szeptember:	11	2	3	—	—	—	—	—	—	118	4	14	6	—	—	—	—	—	1	3	1	—	1	—	—	164	
Október:	27	4	30	—	—	—	1	—	1	42	—	9	5	—	—	—	—	—	4	—	—	1	—	—	—	124	
November:	11	3	—	—	1	—	—	—	1	1	1	1	12	13	—	3	—	—	3	—	—	2	—	—	—	52	
December:	39	1	—	—	1	—	—	—	—	—	3	16	2	1	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	68	
Összesen:	429	19	39	1	5	1	2	1	4	330	18	86	49	7	13	5	11	48	13	1	8	8	1	7	1070		

E táblázat feltünteti a működés első napjától kezdve hogyan növekedett a vizsgálatoknak a száma. A legelső hónapban csak 14 vizsgálat volt, de volt olyan hónap is, amikor 188 hivatalos vizsgálat lett végrehajtva a laboratóriumban. Így tehát első évi működése alatt 1070 hivatalos vizsgálat eszközöltetett. Igaz ugyan, hogy a vizsgálatok tömegét a múlt évben uralkodó májmételeykór megállapításához szükséges mikroszkópos bélsárvizsgálatok alkották. 500 esetben történt bélsárvizsgálat, ezek közül 429 esetben szarvasmarha-, 39 esetben juh-, 19 esetben ló-, 5 esetben sertés, 2 esetben macska- és 1—1 esetben bivaly, kutya- és baromfibélsár lett mikroszkópi vizsgálatnak alávetve. Ezenkívül 4 esetben emberi-bélsár is vizsgálat tárgyát képezte.

A beküldött vizsgálatok másik nagy részét a helybeli ivóvíz vizsgálata alkotta. A laboratóriumnak 330 esetben volt alkalma ivóvizet vizsgálni, mely alkalommal az ivóvizben csak egy esetben volt kimutatható pathogén csira.

A működése kezdetén lévő intézethez az első évben 104 drb. hulla lett beküldve diagnózis megállapítása céljából. A beküldött hullák közül 18 esetben sertéshulla került vizsgálatra, mely alkalomkor leginkább sertéspestis, sertés-orbánc és bélférgesség volt megállapítható. Az esetek nagyobb százalékában, azaz 86 esetben pedig baromfihulla lett vizsgálva és ezek között különösen a pulykák voltak nagyobb számban képviselve, kórisme majdnem minden esetben baromfikolera lett. Több esetben baromfi spirochaetosis, baromfi tuberculosis és Bac. pullorum okozta elváltozások voltak észlelhetők.

A különböző belső hullarészek beküldése 49 esetben történt. A hullarészek közül a sertésszervek voltak legnagyobb részben képviselve. Evvel kapcsolatosan 16 esetben szarvasmarha-, sertés- és kutyafej lett beküldve, veszettségre és álveszettségre (Paralysis bulbaris infectiosa) való vizsgálatra. Veszettségre való vizsgálat 5 esetben, álveszettségre 11 esetben történt.

A forgalomban lévő tejnek hygiénikus szempontból való megvizsgálása szintén több esetben lett végrehajtva és pedig 20 esetben; ezek közül 7 esetben tuberculosis bacillusára és 13 esetben más kórokozó mikroorganizmusok kimutatására történt a vizsgálat.

Járványos elvetelésre való vizsgálat — tekintettel arra, hogy a vidék nem rendelkezik nagyobb szarvasmarha-tenyészetekkel, — csak 4 esetben lett eszközölve.

Vizeletvizsgálat 7 esetben volt, legtöbbször eukor- és fehérje jelenléte volt kimutatható.

Vérvizsgálat agglutináció végrehajtására 14 esetben eszközöltetett.

Rühatkák kimutatására irányuló vizsgálat csak 8 esetben történt, amikor is a vizsgálat tárgyát a lovak bőrkaparéka, pörke alkotta. Különböző váladékokból, így pl. a torok váladékából, vagy gennyből pathogén mikroorganizmusok kimutatása csak 6 esetben történt.

Egy esetben volt alkalma az intézetnek takarmányvizsgálatot végezni májmételeyeték kimutatása céljából és végül 7 esetben volt alkalma a laboratóriumnak baromfihulladékon phosphormérgezést megállapítani.

Ezenkívül a laboratórium — tekintettel a nagy mételeykór járványra — a Kamara területén lévő kiscigazdák szarvasmarháinak bélsarát 750 esetben végzett díjmentes mikroszkópos bélsárvizsgálatot.

A laboratóriumnak alkalma nyílt a m. kir. Állatorvosi Főiskola járványtani intézetével egyetemben a Kamara területén lévő 8 gazdaságban kísérleteket végezni a Calmette-féle tuberculosis elleni ojtóanyaggal. A nagyváradi Káptalan iherázi gazdaságában az elmult esztendőben 30 borjú, a mikipécsi gazdaságában 16 borjú, a kalocsai érseki uradalomban 10 borjú, inárcsi Farkas Ferenc jászkarajenői gazdaságában 19 borjú, a kegyesrendi piarista rendház kecskeméti gazdaságában 4 borjú, gr. Semsey gazdaságában 4 borjú, a m. kir. kecskeméti Földmivesiskola gazdaságában 8 borjú, dr. Hadházy uradalmában 4 borjú lett a francia módszer szerint előállított u. n. Calmette-féle ojtóanyaggal beoltva kísérletképpen.

Így tehát az elmúlt esztendőben összesen 95 borjú lett a tuberculosis elleni küzdelem kísérleteibe beállítva.

Azt hiszem ebből a kis kimutatásból, illetve az eddigi eredményekből észrevehetővé válik az, hogy a vidéken működő bakteriológiai és diagnostikai laboratóriumunknak a létjogosultsága indokolt, annál is inkább, mivel rövid egy évi működése kapcsán az országunk állategészségügyi szolgálatába erősen belekapcsolódva arra törekszik, hogy a fertőzőbeiegségek elleni küzdelemben meglehetősen munkát érdemeljen ki. Pontos és kitartó munkával arra törekszik, hogy a magyar nemzetgazdaságnak a legnagyobb hasznára válhassék és az állategészségügynek erős oszlopává váljék.

aő.

Duna - Tisza közti Mezőgazdasági Kamara Mezőgazdasági Talajtani Intézete

elsősorban talajvizsgálatokkal foglalkozik, hogy azok alapján olyan tanácsokkal láthassa el a gazdát, hogy gazdasága jövedelmezőbb legyen.

Mútrágya, rézgálic, viz stb. elemzések számára is rendelkezésre áll.

A tanyai postaközlekedés javítása.

Abból a sok panaszból, amelyet a tanyai lakosság köréből a hiányos postaközlekedésre vonatkozólag kapunk, egyet ismét sikerült orvosolnunk. A kamara igazgatóságának sikerült ismét a tanyai élet egyik fájó sebét begyógyítani. A Jászszentlászló községhez tartozó ilonaszállási tanyák lakossága eddig csak úgy jutott postájához, ha a községbe beküldött érte, ki a tanyák közé a postát sohasem kézbesítették. Az ilonaszállásiak derék tanítójának, Szöcs Gergelynek az érdeme, hogy mozgalmat indított az ilonaszállási tanyák postájára érdekében és ez év januárjában a tanyakörzet lakosaival együtt kérvénnyel fordultak kamaránkhoz, melyben panaszait előadják és a tanyai postajáratok rendszeresítését kérik. Hogy milyen állapotok voltak Ilonaszálláson a postai kézbesítés körül, arra jellemzésül idézünk néhány sort Szöcs Gergely és társainak januári kérvényéből:

„Mi tanyaiak csak úgy juthatunk a postánkhoz, ha 5—6 Km-re bemegyünk érte. Ide kikézbesítés soha nem volt és most sincs. Ha egy évig nem mehetünk a faluba, egy évig nem kapjuk meg leveleinket és ujságjainkat. Kérem ez borzalmas állapot!” — Majd később: „Ha más helységi rokonunk meghal, amíg a táviratot megkapjuk, addig eltemetik és el is felejtik.” Elpanaszolja a kérvény, hogy dacára annak, hogy a pusztai lakosság hűen viseli a magas adóterheket, mégis cnyire elhanyagolják kulturális szükségleteit. Pedig egyszerű volna a megoldás, csak egy gyalogküldőnc és egy zárral bíró postatáska kell hozzá, hogy a nem messze levő vasúti állomásról a postát naponta elhozhassák. Végül így fejezik be kérvényüket: „Tudjuk és megvagyunk győződve, hogy nekünk e honban csak egyedüli igaz, őszinte támogatónk és jóakarónk a tek. Mezőgazdasági Kamara, azért voltunk bátrak ily magyaros tanyai őszinteséggel feltárni postaügyünket”.

E kérvény alapján kamaránk igazgatósága közbenjárt a m. kir. Posta Vezérigazgatójánál és hogy e közbenjárás mily eredményt hozott, arra elegendő Szöcs Gergely tanítónak és társainak kamaránkhoz intézett legutóbbi leveléből — melyben kamaránk igazgatóságának közbenjárását megköszönik — néhány részletet közölni.

„Első és legfontosabb kötelességünknek tartjuk — mondja a levél — hogy hálás köszönetet mondjunk a tek. Kamarának, különösen pedig nagyságos Gesztelyi Nagy László igazgató úrnak azért a fáradságot nem ismerő önzetlen tevékenységéért, melyet a Jászszentlászló, ilonaszállási-posta kikézbesítése érdekében tett. 1928. május 8-án megindult a postajarat. A budapesti Központi Postaigazgatóság nagyérdemű és megértő Titkára megszervezte községünk három iskolájánál a három tanyai gyűjtőpostaállomást, postaházat. Havi 5 pengő értékű postai érték-cikket kapunk bizományba. A gyalogpostásunk sipot is kap, mellyel jövetelét és menetelét jelezve, a dülöutak mentén lakó tanyai lakosok leveleiket ott is átadhatják és át is vehetik. Mi tanyai tanítók a gyűjtőposta kezelését írásbeli nyilatkozattal, a legnagyobb készséggel fogadtuk el.

Leirhatatlan öröm töltötte el szívünket, amidőn május 8-án délután 3 órakor a postás nagy táskájával megjelent. Öröm sugárzott mindnyájunk arcáról, senki sem tudta megállni, hogy szavakkal is kifejezést ne adjon örömeinek: „Ázsiából Európába pottyantunk”, „Na már régen kellett volna, kezdenek végre meghallgatni minket is”, „Tanító úr ajánljon valami jó és mérsékelt árú napilapot” stb. Azt mind leírni nem is tudnám.

Hogy ez a postajarat mit jelent, azt csak az tudja, aki teljesen ismeri a tanyai viszonyokat. Ezzel a mi életünk sorába egy új korszak nyílt meg, mely utat enged hitünkhöz, hazánk szeretetéhez, a közös célérti áldozatkészséghez, a mezőgazdasághoz, a többtermeléshez stb. Ezek mind ezideig el voltak zárva tőlünk, csak ha bevetődünk néha a faluba, akkor kaptunk a felsoroltakból egy-egy kis mutatványszámot. Még egyszer a nagyságos Igazgató úrnak, valamint a tek. Kamarának a leghálásabb köszönetünket küldjük s a mindennapi imánkba foglaljuk, hogy a jó Isten Gesztelyi Nagy László igazgató urunkat igen sokáig éltesse, a szegény megcsontott magyar hazánk tanyai lakosaiért küzdő, kulturát osztó, nemes lelkű igazi apját. A legnagyobb hálával és bizalmunk igaz szeretetével vagyunk a postát kérelmező aláírtakkal együtt

az ilonaszállási hívek.

Selecta

Magtermelő Részvénytársaság
magnemesítő üzeme TÁPIÓSZELE.
Telefon: Tápiószele 10.

Központ: BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 27—29. SZ.

Telefon: Lipót 991—35.

Automata: 882—27,

Konyhakerti magvak nemesítése és
szántóföldi szaporítása!

Specialitás: cukorborsók, babok.

Kamaránk Értesítője.

Május havi mezőgazdasági helyzet-jelentés Kamaránk területéről.

Május hóban az időjárás az előző havi folytatásaként változó, szeszélyes, a gazdát állandóan aggasztó, kritikus lefolyású volt; az elemi csapások egész sorozata, csapadékhány, jég, fagy és szélvihar éreztette romboló hatását. És mindezek ellenére a folyó és mult évi május végi mezőgazdasági helyzetet összehasonlítva azt állapíthatjuk meg, hogy az Kamaránk területén az össz termésre vonatkoztatott kilátásokban kedvezőbb, mint a mult évben ilyenkor volt. Igaz, hogy a fagy és jégverés egyesek minden termését tönkre tette, de általánosságban a kalászosok, kapások, szőlő, gyümölcs és kerti vetemények jól állanak és a fejlődésben elmaradt tengeri is az idő melege fordulásával helyre jöhet. A május havi időjárás emberemlékezet óta nem tapasztalt rendellenességet mutatott, főleg a hideg jellemezte és csak abban volt következetes, hogy a legnagyobb fagykár tényleg a fagyos szentekkor köszöntött be, de előttük és utánuk is még hosszasan tartotta rettegésben a gazdaközönséget. Oly szeszélyesen és változatosan okozott kárt, hogy szinte lehetetlen azt százaléklában megállapítani. Eltérően a mult évtől most a rozsban nem tett kárt, gyümölcsösben is csak kevés helyen, szőlőkben csak a mélyebb fekvésű helyeken. Legjobban sinylette meg a bab, amelyet megközelítően mintegy fele részben újra kellett vetni, azután a burgonya és a tengeri, amit homokos vidéken a szél által okozott homokverés is tetézett. A fagyból kifolyólag Kamaránk területének több helyén arra a tapasztalatra jutottak, hogy 2—3 fokos fagy után is a tengeri és a burgonya egy hét alatt ismét kiujult. A jég Csongrád megyében Csongrád, Szentés, Mindszent és főleg Sövényháza és Kistelek községek határán okozott katasztrófális károkat, ahol mintegy 3000 k. holdnak minden termését tönkre verte és ahol most koránérő tengeri és takarmány, főleg köles vetésével iparkodnak a bajt enyhíteni. A munkáviszonyok általában kielégítők, a férfinapszám vidékenként változó, élelmezéssel 2—4 pengő, élelmezés nélkül 3—5 P. Nagyobb ingatlanforgalom sehol sem tapasztalható, a föld árak némi csekély emelkedést mutatnak. A mezőgazdasági termékek értékesítési viszonyai kielégítők, azonban a gazdák kezén levő készletek már nagyon megfogyatkoztak; az állat árak változatlanul kedvezőtlenek, amiben csak a baromfi képez kivételt. A folyamatban levő gazdasági munkákra az jegyezhető meg, hogy azokat kisgazdáink rendszeren elkésve és nem elég jól végzik. Többször, mint kétszer nem igen kapálnak, a szárazság ellen kapálással való védekezést nem akarják elismerni. A pénzhány

fokozott mértékben tapasztalható, sok a panasz, hogy a kiméletlen adóhajtás folytán erre kell a hitelt igénybe venni. A műtrágya hatása mindegyik szembetűnő és kiváló eredményekre nyújt kilátást. Ugyancsak a Kamaránk által megindított, a homoki pillangós növények termelésének népszerűsítését célzó akció már most a legkiválóbb sikerrel biztat és a kísérletező homoki gazdák arról győződtek meg, hogy a homoki borsó termelésével az állattartás nehéz kérdése megoldást fog nyerni.

Kitüntetések. Magas kitüntetés ért három kiváló ceglédi gazdát: Füle Lajos gazdasági egyesületi igazgatót, Dobos László mezőgazdasági bizottsági elnököt és Farkas Ferenc városi gazdaságnokot. A földmívelési miniszter mindhármukat dicsérő okirattal tüntette ki; kamaránk nevében ezuton köldjük üdvözlteinket és szerencsekívánatainkat.

A tanya kulturája és egy belügyminiszteri rendelet. A belügyminiszter egy legutóbbi rendelete arra kötelezi a műkedvelő előadások rendezésével foglalkozó egyesületeket, hogy beépjenek a Magyar Műkedvelő Egyesületek Országos Szövetségébe. Tartoznak előadásait a Szövetségnek előzetesen bejelenteni és szerzői jogdíjakat fizetni. Megdöbbenve vettünk tudomást e rendeletről! Lehetetlenség, hogy egy kis tanyai gazdakör, vagy falusi egyesület minden előadását bejelenteni és azután adót fizetni köteles legyen. Hiszen jól tudjuk, hogy az ilyen kis tanyai előadásokon a legszükségesebb kellékek fedezésére elégséges összeg is alig gyűl össze az apró és sokszor meg sem fizetett belépődíjakból. Hogyan lehet egy ilyen tanyai egyesületet a Szövetségbe való belépésre kényszeríteni és tagdíjfizetésére kötelezni. Lassan, nehezen meginduló tanyai kulturéletünket — melyben jelentős eszköz műkedvelői előadások rendezése — erősen hátráltatja ez a rendelet. A falvak, tanyák vezetői nagy megütközéssel fogadták e káros hatású rendeletet. Kamaránk is e rendelet ellen foglal állást és tájékoztatni fogja a belügyminisztert annak hátrányos következményeiről. A Szövökezet csak a szerzők anyagi érdekeit tartja szem előtt és nem gondol az műkedvelői előadások fontos népművelési jelentőségére. Pedig a műkedvelők már így is jelentős költségeket viselnek (hatósági bejelentés, engedély, stb.) úgyhogy újabb terheket nem lehet rájuk róni, sőt éppen a falvak és tanyák kulturája érdekében még az eddigi terhek alól is mentesíteni kellene őket. A Szövetség csak egy üzleti vállalkozás, amelyet nagy hiba volna hatósági jogkörrel felruházni a szép eredménnyel és nagy lelkesedéssel dolgozó műkedvelő-egyesületek ellen!

Kiskunmajsja a téli gazdasági oktatásért. Kamaránk a Kiskunmajsja községben az elmúlt 1927—28-as télen gazdasági tanfolyamot tartott fenn. Kiskunmajsja község lakossága és képviselőtestülete annyira megkedvelte ezen intézményünket, hogy elhatározták annak állandó fentartását. Hogy Kamaránknak módjában álljon ezen intézményt Kiskunmajsán állandóan fenn tartani és a jövő évben már két osztálytíva fejleszteni, azért a község az iskola fenntartásához évi 2000 pengő segélyt, valamint a tanterem fűtését szavazta meg. Kiskunmajsja község eme nemes elhatározása mutatja, hogy a község belátta a gazdasági haladás és tudás nagy fontosságát és áldozni is tud azért. A köz-

ség e követendő és nemes gondolkodásra valló elhatározásával kamaránk legközelebbi igazgatóválasztmányi ülése fog tüzetesen foglalkozni.

Pályázat az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara igazgatói állására. Az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara ideiglenesen, két évre, helyettes igazgatót alkalmaz. Pályázhatnak gazdasági főiskolai képzettséggel, megfelelő mezőgazd. és közgazd. ismeretekkel bíró egyéni k. é. július hó 1-ig az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara elnökéhez (Kaposvár). Idegen nyelvek bírása előnyt biztosít. A helyettes igazgató illetménye az állami VI. fizetési osztály 3. fokozatának másfélszeresét teszi ki.

Állattenyésztés.

Rovatvezető: *Kemény Szilárd* főtítkár.

Tenyészállat-díjazás Abonyban.

Az abonyi járási gazdaközönség által Abony községben folyó hó 10-én rendezett tenyészállat-díjazás igen szép eredménnyel végződött. A díjazásra a járásbeli gazdák több mint 300 drb. szarvasmarhát, 22 drb. sertést, 12 drb. juhot és 25 drb. különféle fajbaromfit hoztak fel, melyeknek bírálatát 4 bizottság végezte. A tenyészállat-díjazást a vármegye képviselőjében dr. Agoraszó Tivadar alispán nyitotta meg, akit megérkezése alkalmával Klaszék Ödön járási gazdasági felügyelő üdvözölt a gazdaközönség nevében. A felvezetett tenyészállatok bírálatának befejeztével a szép tiszteletdíjak és diszes oklevelek kiosztása következett és ennek befejeztével Vosits Jenő főszolgabíró intézett a gazdákhöz néhány buzdító szót. A díjazás befejeztével a Kossuth-szálloda nagytermében 120 teritékes társas ebéd volt, amelyen az egész környék gazdaközönsége résztvett és számos felköszöntő is kangzott el. Kamaránkat a tenyészállat-díjazáson Kemény Szilárd főtítkár képviselte, aki felszólalásában a gazdákat minél nagyobb összetartásra buzdította. Az állatdíjazás rendezésének érdeme Vosits Jenő főszolgabírót, Klaszék Ödön járási gazdasági felügyelőt és a község Elöljáróságát illeti.

K. Sz.

A budapesti tenyészállatkiállítás kitüntettjei Kamaránk területéről.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által a folyó évi tenyészállatkiállítás március 23-tól 27-ig tartott meg Budapesten. Ez volt a sorozatban a XXXVII. melyen a kamaránkhöz tartozó tenyésztők közül a következőket tüntette ki a bírálóbizottság.

Baromfikiállítási csoportnál.

Az Árpádházi Szent Erzsébet Gyermekotthon Pécel Preiner Mihály Budapest, Fiedler Lajosné Monor, Német László Kíspeszt, Csaplár Aladár Nagyörös, Czinkóczy György Budapest, Raáb János Kíspeszt, Fodor Dániel Ócsa, Lahner Vendel Cinkota, Madurovitz Alfrédné Gyálpuszt, vitéz Mészáros András Csongrád, Preiner Margit Pesterzsébet, Puly Iván Alsógöd, Seiden Józsefné Pestszentlőrinc, Somogyi Imre Pestszentlőrinc, Bedő Árpád Duna-

haraszti, Belatini Braun Zoltánné Inárcskakucs, Székesfővárosi kamaraerdei szeretetotthon, Maga János Kiskecskemét, Amizoni Károly által alapított Országos Magyar Nőnevelő Intézet Budapest, Horváth József Kíspeszt, Slezák László Budapest, Perge Sándorné Gödöllő, dr. Renkey Gyula Balatonudvar, Tíbel József Pestsashalom, Bundik János Pestsashalom, Kerényi Kálmán Pécel, Kreizler Sándor Budapest, Kun János Mátyásföld, Mayer P. Pál Pécel, Mengel Dániel Kíspeszt, Mikéfé kertészképző telep Bpest, Pallavicini Alfonz Károlyné Ógrófné Pusztaszer, Sipos Mihályné Rákoskeresztúr, Tóbiás Tibor Pestszentlőrinc, Turiet Lajosné Rákosszentmihály, Wiedmann János Bpest, Kongely Tege Pálné Budapest, Székesfővárosi női kertgazdasági tanfolyam Budapest, felsőkéri Szobonya Jolán Rákosszaba, özv. Wisztner Henrikné Alsógöd, Zemann Ferenc Alag, Annók F. Szabó Jánosné Kecskemét, Oswald Ádám Pécel, Kerényi Kálmán Pécel, Kohl Istvánné Monor, Zuckermann Gyula Budapest. Mutschenbacher Tivadarné Budapest, Pavlik János Budapest, Pintér Ernőné Pestszentlőrinc, Siliga István Kíspeszt, Szabó Jánosné Budapest, Haas Vilmos Budapest, Keresztényi András Kíspeszt, Komáromy József Mátyásföld, Sipos Mihályné Rákoskeresztúr, Fiegler Lajosné Monor, Budapesti Székesfővárosi Állatkert Budapest, Zsoldos Károly Vác, Kruppa Rezső Csepel, Rieder Károly Budapest, Magyar királyi Államrendőrség budapesti főkapitánysága Budapest, Türr László Budapest, Preiner Mihály Budapest, Sztancsik József Kíspeszt, Fekete István Budapest, Hirschfeld Vilmos Budapest, Molnár Ferenc Budapest, Lukszics József Kíspeszt, Krisztics Miklós Budapest, Besztery Zoltán Pesterzsébet, Tarsoly Zsigmond Bádaörs, Magyar királyi állami baromfitenyésztő telep Gödöllő, Magyar Baromfitenyésztő és Értékesítő Szövetkezet Budapest, Kugler Sándor, Makó Mákler Károly Budapest, Nickerl és Társa Budapest.

Minta istállótrágya-telepek létesítése. A földmivelésügyi miniszter elhatározta, hogy 100 holdon aluli-megfelelő jószágállománnyal rendelkező és egyébként is közbecsülésben álló kisgazdáknak minta trágyatelepek létesítésére a vármegyei gazdasági egyesületek útján pénzbeli segítyt utal ki. A kérvényező gazdák közül a gazdasági egyesület hozza javaslatba a legmegfelelőbbeket, akik a kapott tervek szerint két hónapon belül kötelesek a trágyatelepet megépíteni, mely azután tájajdonukba megy át. A trágyatelepek 5 számos állat trágyájának befogadására készülnek három féle kivitelben: 1. Döngölt agyalfalazattal és téglafalazatú trágyalékuttal, 2. téglafalazattal és trágyalékuttal, 3. betonfalazattal és trágyulékuttal. Az agyagtelepek megépítésére egyébként 150 P, a téglavagy betontelegek megépítésére egyenként 450 P összeget ad a miniszter segélyképen. Elsősorban a legelmaradottabb községek fognak ebben a kedvezményben részesülni, egy községben azonban legföljebb csak ketten.

Pályázat rét- és legelőjavítási munkára. A Földmivelésügyi miniszter pályázatot tűzött ki oly szakmunkára, mely a réteknek és legelőknek trágyával és műtrágyával (komposztal), valamint szikes és savanyú réteknek meszezéssel való feljavítását tárgyalja. A pályaműnek ismertetni kell az ez irányban végzett kísérleteket és az elért eredményeket. Terjedelme 30 gépírással oldal. Népszerű nyelven írt munkák 3 példányban november hó 1-ig jellege alatt adandók be a miniszterium VI. főosztályának főnökéhez (Budapest, V. Kossuth Lajos tér 11. II. emelet 11. szám) Első díj 500, második díj 300, harmadik díj 100 pengő. — Megjegyezzük még, hogy Thaisz Lajos ny. kísérletügyi főigazgató (Budapest IX., Ráday-u. 9. sz.) hajlandó a trágyázás eredményét szemléltető fényképeket a pályázók rendelkezésére bocsájtani.

Gesztelyi Nagy László dr. könyvei.

Kamaránknál beszerezhetők dr. Gesztelyi Nagy László igazgató következő munkái: Az Alföld gazdasági jövője, Csonkamagyarország és az utódállamok közgazdasága, Az Alföld, A magyar tanyarendszer kialakulása, Magyar földért, = magyar népért, Magyar tanya.

Szunyoghy Farkas „Tanyai emberek” című könyve Kamaránknál kapható.

A legjobb kajszii a magyar kajszii!

Szeszfőzésre, izkészítésre, gőzbenfőzésre,
csemegének egyaránt páratlan,
a szállítást kitűnően állja.

Igazi hazája az Alföld.

Hiteles fajtájú oltványokban

100,000 számra kapható

Unghváry József

faiskolájában Ceglédén.

Budapesti irodája: VI., Andrássy-út 54.
(az Oktogon mellett.)

Oktató képes árjegyzék ingyen!

Helyesebb arányt a mezőgazdasági termelésben.

(4-ik folytatás.)

A legelő haszna.

Kétségtelen, hogy az egynemű talajjal bíró gazdaságban a jól beállított és helyesen kezelt legelő után, több tiszta haszon marad, mint a gabonák, vagy a kaszálók után.

A megállapítás alól csak a könnyű homoktalajú birtok a kivétel, mert itt a legelő állat annyira feltapossa a homokot, hogy a szél kifújja a fű közül és rövid idő alatt futóhomokot

csinál a megkötöttnek vélt homokból. Ezért marad igaznak az a mondás, hogy a könnyű homokon mindent lehet termelni a kellő előkészítés után, csak legelőket nem szabad rajta csinálni.

A könnyű homokon ne csináljunk legelőt, hanem szénatermeléssel látjuk el a gazdaság takarmányszükségletét. Van erre a célra több jó takarmányt adó növényünk, ezek közül kiválogathatjuk azt, amelyik a homokon az általaj szerint jobban diszlik. Pl. o. a homoki borsó, a muhar, esetleg a lucerna, vagy a lóherefélék. Lehet ezenkívül állandó évelő kaszálót is létesíteni, a homokon is diszló füvekből.

Miután a könnyű homoktalajnak is megvannak a jó szénát adó növényei, nem szabad tehát ott se takarmányhiánynak előállani.

A legelő jövedelmezőségét, mindenkor biztosítják a következők:

Kevés forgatókét igényel, egész éven át kevés rá a kiadás. Jó gondozás mellett nagy a fűhozama. Kevés kockázattal jár, mert az elemi csapásoktól is ritkán szenved, s akkor is csak csekély mértékben. Nincs kiadás a fűkaszálásra, a szénakészítésre, a hordásra és az istállótrágyázásra, mert az állatok a maguk által termelt trágyával meg is trágyázhatják a legelőt. Egy pásztor sok állatot gondozhat rajta, mert nem kell takarmányt hordani és állatot takarítani.

Egy kat. hold jó legelőn a növendékmарha 120—150 kgr. súlygyarapodást termelhet, vagy egy jó fejőstehén 1600—2000 l. tejet is adhat. És még a hasában levő borjút is fejlesztheti, ami szintén a legelő javára irandó.

A legelt fű jobban hat az állat fejlődésére, mintha ugyanazt a fűvet, mint szénát, vagy mint zölden kaszált fűvet enné meg.

Az állat a vitamindús fűből tetszése szerinti mennyiséget legel. A legelőn szabadon mozog és természetesen élve edzetten fejlődik.

A legelő karbantartása.

A fűfélék a talaj tápanyagaival szemben nagyobb igényt támasztanak, mint a kalászos termények. Különösen nitrogénből és káliból fogyasztanak sokat. Foszfor szükségletük hasonló a gabonához, de a mészszegény talajon meszet is kívánnak.

A legelők karbantartásához igen fontos tényező a nitrogén. Ezt megadhatnánk műtrágyával is, azonban a nitrogén műtrágya nem tartalmazza a talajhoz olyan nagyon szükséges hu-

**Az istállótrágyának nagy termé-
sek elérésére nem elegendő fosz-
forsav tartalmát s z u p e r f o s z -
:: f á t t a l kell pótolni. ::**

muszt. Ezért a természetes trágyával adjuk meg leghelyesebben a nitrogént.

A legelő természetes trágyája az állati ürülék. Ez a mezőn termelődik, helyben van, csak jól kell felhasználni. Felhasználásának helyes módja a következő: A legelő állat pihenő és fekvő helyét gyakran változtassuk. Mindig a régebbi állás mellett jelöljük ki a következő helyet. Egy álláshelyen legfeljebb csak három napig hagyjuk az állatokat pihenni, így mindig találnak száraz helyet a lefekvéshez. A legelésre indulás előtt, a felkelés után, egyideig helyben tartjuk az állatokat, hogy a fekvés alatt felgyűlt ürüléket az álláshelyen rakhassák le, ne hullajtsák azt szét a járás közben. A legelésre indulás után az ürüléket a pásztor lapáttal kenje szét, hogy minél nagyobb helyet terithessen be vele és hogy gyorsabban száradjon az meg.

Nagy Lajos
szakokt. előadó.

(Folytatása következik.)

Növénytermelés.

Rovatvezető: Szabó Lajos növénytermelési szakelőadó.

A mésznitrogén műtrágya helytelen alkalmazásának károskövetkezményei

A mai súlyos gazdasági viszonyok között csak úgy gazdálkodhatunk jövedelmet hozólag, ha növénytermelésünk hozamát a minőség szem előtt tartásával a legmagasabbra fokozzuk, amit a helyes és okszerű talajművelés mellett a talaj erejének fenntartásával, sőt fokozásával érünk el.

Talajunk táperezének utánpótlásával folyton foglalkoznunk kell s az utánpótlást részben istállótrágyázás, részben zöldtrágyázás, részben műtrágyázás által eszközöljük.

Gazdáink a műtrágyák közül legnagyobb mennyiségben a foszforsav műtrágyát használták, kisebb mennyiségben a kálit, de legkisebb mennyiségben a nitrogén műtrágyát. Pedig nagy eredményeket csak akkor érhetünk el, ha talajunk arányos mértékben foglalja magában a foszfor, a káli és a nitrogént. Így sokkal nagyobb jelentősége van a kombinált műtrágyák használatának.

A foszforsav-trágyák közül legnagyobb elterjedésnek örvendett a szuperfoszfát, újabban a Rhenánia-foszfát kezd elterjedni, a kálitrágyák közül a legelterjedtebb a 40%-os Kálisó, a nitrogéntrágyák közül eddig nagyobb mérvben használták a Kénsavas ammoniákat és a Chilisalétromot, de újabban az olcsóbb és ugyanolyan hatású mésznitrogén műtrágya kezd nagyobb mérvben elterjedni.

A mésznitrogén műtrágya hatásával és annak alkalmazásával gazdaközönségünk még nincs kellőképpen tájékozódva s ezért akarok jelen cik-

kemben a mésznitrogén kiváló hatásáról, de helytelen alkalmazása következtében annak káros hatásáról is megemlékezni.

A mésznitrogén feketés por, amelynek a nitrogénen kívül egyik fontos alkotórésze a mész, amely a műtrágya cca. 65%-át teszi. A mésznitrogénnek alkalmazása tehát végtelenül fontos részben a mészigényes növények alá, részben a mészhiányban szenvedő talajokon. Ennélfogva mésznitrogén alkalmazásának nagy jelentőséget kell tulajdonítani. A mésznitrogénben lévő mész nagyrésze maró hatású, s ezért kell a kiszórásánál óvatosan eljárni.

A mésznitrogén vízben oldható és a benne levő nitrogént a talaj igen jól veszi fel és erősen leköti s így a benne levő nitrogént a növényzet könnyen felveszi. A mésznitrogén a talajba kerülve egy átalakító vegyifolyamaton megy keresztül s addig míg ezen át nem megy, nem szabad a vetőmagot a talajba adni, mert annak csírázását károsan befolyásolja. Ez a folyamat az elszórás után cca 8–10 napot vesz igénybe, ennélfogva általában mondhatjuk, hogy a nitrogén elszórása után két héttel nyugodtan vethetünk.

Az előbb említett vegyifolyamat miatt sohasem szabad a mésznitrogént a szuperfoszfáttal összekeverni, hanem a szuperfoszfát és a mésznitrogén kiszórása között legalább négy-hat napnak kell elmúlni.

A mésznitrogén minden további nélkül összekeverhető az összes kálitrágyákkal és a thomassalakkal. A mésznitrogént a kiszórás után legjobban a talajba azonnal befogasolni, hogy jól összekeveredve a talajjal a vegyifolyamat mielőbb megindulhasson.

A mésznitrogén az előbb említett módon adható az őszi és tavasziak alá. Kat. holdanként a legkevesebb mennyiség 50 kg., ez azonban fokozandó a talaj nitrogén igénye alapján.

A mésznitrogén feltrágyának is használható, csak ügyelnünk kell, hogy száraz időben, s korán alkalmazzuk, a kiszórás után fogasoljuk a talajba.

Igaz ugyan, hogy a mésznitrogénben lévő maró mész a növényzet leveleit kissé megperzseli, megbarnítja, azonban 4–5 nap múlva erőteljes fejlődés indul meg, s a perzselő hatás teljesen elmúlik.

Őszi búzára adtam március 20-án kat. holdra kiszórva 40 kg. mésznitrogént, zabra március végén kiszórva 40 kg. mésznitrogént, s a fejtrágya alkalmazásával kitűnő eredményt értem el, semmiféle kedvezőtlen hatást nem tapasztaltam, csak azt, hogy pár napig a perzselés nyoma mutatkozott, azután eltűnt s utána a fejlődés nagyon erőteljes volt. Kat. holdanként a fejtrágyázottnál 1–1.5 q terméstöbbletet értem el.

A mésznitrogénműtrágyát nyugodt lélekkel ajánlhatom gazdatársaimnak, ha az előbb említett kiszórási eljárásokat pontosan betartják.

F. év május havában néhány kísérleti telepemet szemléltem meg Csanád vármegyében s ott lát-

tam, hogy a mésznitrogén helytelen alkalmazása által a mésznitrogént használó gazda magának kárt csinált, de ezért a kárért csak magát okolhatja.

Egyik gazdaságban mésznitrogénnel akartak kísérletezni cukorrépa alá s a mésznitrogént összekeverték a Rhanánia foszfortrágyával s az összekevert műtrágyát kombinált géppel a cukorrépa vetőmaggal együtt vetették. A kísérleti terület elvetése után folytatták a vetést, de most már csak Rhenánia foszfáttal. Az eredmény az lett, hogy a kísérleti területen, ahol a mésznitrogénnel kevert Rhenánia műtrágyával együtt vetették a vetőmagot, ezen a kelés oly hiányos volt, hogy ki kellett szántani, mert a vegyfolyamat összeesett a csirázással és tönkretette a csirákat, s később újra bevetették cukorrépával. Természetes, a megfigyelési és kiszántási idő alatt eltelt annyi idő, amely szükséges a mésznitrogén vegyiátalakulására s az újabban vetett cukorrépa vetőmag most már egyenletes, sűrűbb kelésű volt s a nitrogén hatása következtében buján fejlődött.

Ugyancsak egy másik gazdaságban búza-vetés alá kiszórták a szuperfoszfát műtrágyát, rögtön utána elvetették a búzát, a vetés után azonnal rászórták a mésznitrogént, elfogasolták. Itt is a mésznitrogén vegyiátalakulása egy időben történt a búza csirázásával s természetesen a vegyfolyamat tönkre tette a csirát, úgy hogy oly ritka lett a vetés, hogy a tavasszal kiszántották és tengerivel ültették be. A tengeri fejlődése a nitrogén hatása következtében nagyon szép.

Egy harmadik gazda a mésznitrogént szuperfoszttal keverte össze s kombinált vetőgéppel vetette búzavetőmaggal együtt. Az eredmény ugyanaz, de itt még az őszfolyamán kiszántották a vetést s újból bevetették búzával s ezután a búza fejlődése kiváló volt.

Ezek a példák azt mutatják, hogy nem a mésznitrogénben volt a hiba, mert a másodszori vetés a vegyiátalakulás után kitűnő lett, hanem a helytelen alkalmazásban, minek következtében a gazda kétszeri munkát végzett s az elvetett vetőmagját tette tönkre.

Ezeket a példákat azért hoztam fel gazdátársaimnak, hogy ne csak az elért jó eredményekre mutassunk rá, hanem a helytelen alkalmazások következtében érhető károkra is, hogy a gazdaközönség ezekre figyelemmel az előírások betartásával használja a műtrágyákat, mert csakis akkor fog elérni kellő eredményt. Ne a műtrágyát szidjuk, hanem igyekezzünk a tanácsokat megfontolni s a mások tapasztalatain okulva azokat a magunk részére használjuk fel.

Ha így dolgozunk, okoszerűen, akkor a műtrágyák termésfokozó hatásával jövedelmünket gyarapítjuk.

Szabó Lajos

a Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara növénytermelési osztályának vezetője.

Ehező növények.

A termés megjavításának legjobb módja, kötött talajokon, hogy minden harmadik évben fél istállótrágyát, a közbeeső évek egyikében pedig szuperfoszfátot adunk, talajunknak, utóbbit mindig őszi kalászos-, előbbent mindig tavaszi kapás alá. Ha minden harmadik évben nem tudunk istállótrágyát adni, úgy az istállótrágyát követő évben csak szuperfoszfáttal a harmadik évben semmivel, a negyedik évben pedig szuperfoszfát és mésznitrogénnel trágyázunk, még a kalászosok alá is.

A homoktalajok egy harmadik táplálóanyagban, káliumban is szegények szoktak lenni, s azért ezeken többnyire nem elegendő csak szuperfoszfát és nitrogénnel műtrágyázni, hanem 40%-os káliból is kell kát. holdanként 60—100 kg-ot kiszórni, még őszi kalászosok alá is. A mezőgazdasági Kamarák legutóbbi műtrágyázási kísérletei szerint homoktalajokon k. holdanként az egymagba alkalmazott 174 kg. szuperfoszfát többlettermése 176 kg. szem volt, a tiszta haszon pedig 31.20 P, azokon a táblákon ellenben, amelyek 153 kg. szuperfoszfát mellett 50 kg. 40%-os kálisót és 60 kg. mésznitrogént is kaptak 318 kg. volt a terméstöbblet, s 48.60 P a tiszta haszon.

Nemcsak azért fontos homoktalajokon a foszfortartalmú műtrágya mellett káli- és nitrogén trágyákat is alkalmazni, mert ezáltal nagyobb tiszta hasznot érünk el, hanem főleg azért is, mert a nagyobb termések, nagyobb gyökértömegükkel jobban szolgálják a homok megkötését is, miáltal annak termőképességét és értékét is fokozzák, szinte olyan mértékben, mint a zöldtrágyázással.

Mindezekon kívül legyen a talaj akár kötött, akár homokos, termőképességét igen gyakran meszezéssel is lehet fokozni, nem ritkán 3—4 mázsával is. Az ilyen módon felfokozott termésátlagokat azonban csak dúsabb trágyázással lehet állandósítani, vagyis gondoskodnunk kell, hogy növényeink ne éhezzenek. Hogy van-e valamely talajnak meszezésre szüksége s hogy milyen és mennyi mészre van szüksége, azt a Kamarákkal kapcsolatos talajtani laboratóriumokkal kell megállapíttatni.

Annnyival könnyebben műtrágyázhatunk ma, mert a trágyázáshoz egyetlen fillér befekletés sem kell, a Földművelésügyi Miniszter úr minden kisgazdának egyévi kamatmentes hitelt nyújt, s ennek folytán a műtrágya árát csak a következő évi terméstöbbletből kell kifizetnie. Aki ezt a nagy kedvezményt igénybe akarja venni az műtrágya szükségletét jelentse be Kamaránknál vagy a községi jegyzőnél, s írja ott alá a szükséges okmányokat.

—csy.

Talajtani közlemények.

Rovatvezető: Ráth Árpád okl. vegyész-mérnök, a Kamara Mezőgazdasági Talajtani Intézetének vezetője.

A többtermelés megalapozása.

E címmel a Pesti Napló 1928. április 27-iki számában megjelent dr. Kreybig Lajos fejtegetéséből ragadunk ki néhány roppant érdekes, gondolkodásra készítő adatot.

„Csonka hazánk körülbelül 5.5 millió hektár szántóföld területéről terményekben évente kb. 220.000 tonna nitrogént aratunk. Ebből az istállótrágyában évente kb. 80.000, műtrágyákkal csak 1850 és a pillangósok termelésével kb. 30.000 tonnát pótlunk vissza. Fentmarad tehát legalább 100.000 tonna nitrogénhiány. Ha ezt a nitrogént a talajban élő gyűjtőszervezetek útján

legalább részben nem pótolnánk, úgy hazánk termőföldjei már régen nem tereinnének semmit! Általánosságban, a baktériumok működése útján hektáronként kb. 20 kg. nitrogénnyereséget számíthatunk. Ez hektáronként 100 kg. mésznitrogénműtrágyát, tehát 32 pengő értéket képvisel, amit okszerű talajművelés és használat mellett könnyen a kétszeresére fokozhatunk.

Ha ezenkívül a pillangósok termelésére és a zöldtrágyák alkalmazására is azt a súlyt fektetjük, amelyet megérdemel, úgy hazánk talajában a természetes nitrogéntápanyagot könnyen évi 100 millió pengő értékkel emelhetjük fel.

Hazánk kb. 2.5 millió mennyiségű számos-állatának trágyájában évente kb. 140.000 tonna nitrogént nyerünk. Ennek pénzértéke, ha a nitrogén kilogrammját 1.60 pengővel számítjuk, 214 millió pengő. Sajnos, az istállótrágya mai kezelésével nálunk e mennyiségből legalább a fele elvész, — a levegőbe megy. Ennek felét, tehát kb. 50.000.000 pengő értéket szintén megtakaríthatjuk.

Ha talajaink nitrogénmegkötőképességét hektáronként és évente csak 10 kilogrammal sikerül felemelni, úgy ez 55 millió kgr. nitrogén értéknek, azaz 88.000.000 pengő értéknek felel meg és ha az istállótrágya helyes kezelését a legszigorúbban ellenőrizzük, úgy ezen értéket rövidesen 100 millió pengőre növelhetjük.

Ha tekintetbe vesszük, hogy az okszerű nitrogéngazdálkodás nem kerül pénzbe, hanem csak célirányos munkába, míg a műtrágyákért pénzt kell fizetni, kidomborodik a fontossága a fenti adatok által is követelt céltudatos talajművelésnek, trágyakezelésnek és talajhasználatnak.

(rá.)

Növényvédelem.

Rovatvezető: Kerekes Ferenc s. titkár.

A lucerna és lóhere kártevői és az ellenük való védekezés.

A mezőgazdasági művelési ágak közül legfontosabb a lucerna- és lóheretermesztésünk. Mégis szomorúan tapasztaljuk, hogy a talaj kiválósága a jó megmunkálás mellett sem a lucerna, sem a lóhere nem diszlik úgy, élettartama nem olyan hosszú, mint az joggal várható lenne. A gazdák nagy része ezt a rossz időjárásnak, fagnak tudja be, pedig a legtöbb esetben téves ez a megállapítás, mert semmi más nem bántja lucernásainkat, mint a különféle rovarok milliói.

A lucerna és lóhere rovarkártevői között a legveszedelmesebb a levélzetet bántó lucernabogár és lucernaböde és a levélzetet és virágzatot tönkretévő ápión-bogár. A lucernabogár hasonló a közismert katicabogárhoz és sokan össze is tévesztik vele. Élénkvrórs színű, pettyezett, de annál kisebb és hosszúka alakú bogár. A lucernaböde még ennél is kisebb, vörösbarna színű s düsabbban pettyezett. Mindketten tavasszal jelentkeznek s reaveetik magukat a lucerna és lóhere még sarjadzó leveleire és azt rágják egész fejlődésükön át. Amíg a lucernabogár az egész levélzetet lerágja, addig a lucernaböde a levélnek csak felső rétegét hámozza le és eszi meg, az

alsó bőrkét meghagyja. Egy nyáron át két nemzedékük van. A sötétszürke szemölcs és szőrös lárvák éppen úgy pusztítják a levélzetet, mint maga a bogár. Legnagyobb kártételük a kaszálás (első) után mutatkozik. Megbolygatva és táplálékhiány miatt, éhesen, ilyenkor rendkívül mohósággal vetik magukat a frissen hajtott levelekre s az ilyen lucerna aztán nem növekszik, visszamarad, különösen akkor, ha még szárazság is van, amelyet amúgy is súlyosan megérez.

Az ápión bogár nem annyira a levél rágásával pusztít, hanem kukacai a lóhere virágzásában a magtermő részek lerágásával tesznek mérhetetlen károkat. Ez az igen apró, gombostűfej nagyságú, sötétszürke, ormányos rovar szintén tavasszal bújik elő az avarból, ahol áttelel és lepi el a lóhere táblát. Jelenléte megállapítható abból, hogy a leveleket nem rágja le teljesen, hanem apró lyukakat mardos ki rajta s így azt szitaszerűen áttermálja. Az ápión tojását virágzás idejében a virágokba rakja, az azokból kikelt lábatlan hernyó éppen a magtermő részt rágja le. Ez a kukac minden virágzaskor pusztít s ebből megállapítható, hogy több nemzedéke van. Az első kaszálás lóhere után mindjobban és jobban terjed, a második kaszálás után már tömegben van jelen s ezért ottan, ahol a harmadik kaszálást hagyják meg magnak, magtermés alig van. Ezen rágókártevők ellen már a régi időben is védekezünk. Legáltalánosabb védekezési mód volt a hálózás, amelyet közvetlen tavasszal, még márciusban és aztán április végéig 2—2 heti időközben folytatják s megint kaszálások után megismétlik.

Az irtás ezen módja azonban nem mindig jár kellő eredménnyel. Az újabb kísérleti eredmények az Arzola-permetezést tökéletes védekezési eljárásnak minősítik. Az első kaszálás után, amelyet különösen a lóheremagot termelő gazdák a virágzás kezdetén eszközöljenek, a még sarjadzó lucernát és lóherét 60/00-es Arzola oldattal 100 liter vízben 60 dk. Arzolat belekeverve, jól bepermetezzük. A permet finoman, ködszerűleg szétporlasztva hulljon a levelekre, hogy így a permetleben levő arzénmérget egyenletesen szétosztsa, mérgezze meg a leveleket. A permetezést igen fontos, hogy mindjárt akkor végezzük, amikor a lucerna és a lóheretarló kiszárad, mert ilyenkor sokkal tökéletesebb permetezést végezhetünk, illetőleg a permettel a fejlődő növény minden részét érjük. Amennyiben a permetezés után eső jönne, úgy azt okvetlenül meg kell ismételni. Az így megpermetezett lóhere és lucernatáblán azután 10—12 napig ne kaszáljunk, abból takarmányozásra semmit se fordítsunk, bár a jelenlevő mérget nem olyan nagy, hogy egy nagyobb állatnak megártana, mégis a legnagyobb óvatosság szükséges ilyenkor. A permetezést legegyszerűbben szőlőpermetezővel, vagy nagyobb területen a cukorrépánál használatos répapermetezővel, vagy nagyobb területen a cukorrépánál használatos répapermetezővel végezhetjük.

A védekezési eljárásnak ezen módja mellett még ajánlatos, hogy a rovaroktól megtámadott területen lekaszált lóherét és lucernát, vagy etessük meg azonnal állatainkkal, vagy zombolyázzuk, de sohase rakjuk kazalba, mert míg az állatok gyomra, vagy a zombolyázás közben támadt melegség úgy a bogarakat, mint azoknak lárváit elpusztítja, addig a kazalozásban azoknak bántódásuk nem történik, abból kimászva, földjeinket újra ellepik.

Gazdasági gépészet.

Rovatvezető: Tölgyes Árpád s. titkár.

Selektor magtisztító berendezések beszerzése.

Lapunk előző számaiban közöltük, hogy a földművelésügyi miniszter magtisztító és osztályozó berendezések terjesztésére vonatkozó ak-

cióját a vidéki mezőgazdasági kamarák útján bonyolította le. Kamaránk ezideig területén 19 darab Selektort helyezett el. A beérkező jelentésekből, valamint a helyszínen való megtekintés alapján örömmel állapítjuk meg, hogy a magtisztító gépek használata a gazdaközönség legnagyobb megelégedésére szolgál.

A magunk részéről kíváncsiaknak tartjuk a magtisztító berendezések tovább terjesztését s reméljük, hogy a földmivelésügyi miniszter ez irányban új akciót fog megindítani. Amennyiben kérelmünk kedvező elintéztést fog nyerni, úgy erről a gazdaközönséget idejében tájékoztatni fogjuk.

„Mezőgazdasági traktorok szerkezete és kezelése.” Írták Erdei János és Göllner János gazd. akad. tanárok. Böhm Ferenc kiadása Debrecen. 194 oldal. Bolti ára 10 P. E könyvet a szerzők a traktortulajdonos gazdák és a traktort vezető gépkezelők számára írták, hogy abból a traktorok szerkezetét és kezelésmódját elsajátíthassák. Evégből a munka tisztán gyakorlati alapokon mozog; könnyen érthető nyelven és mindamellett kellő alaposággal ismerteti a traktorok fejlődését, a különböző traktorok működésmódját, szerkezetét, kezelését, az előforduló üzemzavarokat és azok elhárításának módját. A könyv részletesen foglalkozik azután a traktorok közlőműveivel s azok egyes szerkezeti részeivel. Befejezésül ismerteti a különböző traktorok műszaki adatait, s a traktorok munkabírására és munkaköltségére vonatkozó gyakorlati számításokat. A szép kiállítású könyvet 94 ábra és rajz ékesíti. Örömmel kell üdvöznünk a szerzőket a könyv elkészítése körül kifejtett munkásságukért! A traktorok csak úgy válhatnak a gazdák hasznára, ha azokat kellő szakértelemmel kezelik. Ennek elsajátításához nélkülözhetetlen egy jól megírt, gyakorlatias szellemű szakmunka. Éppen ezért a szerzők nagy szolgálatot tettek a traktorkezelés ügyének és könyvüket az első számottevő munkának kell tekintenünk ezen a téren. Segédkönyv gyanánt kíváló hasznát vehetik a Kamarák által szervezett traktorkezelő tanfolyamok, valamint a gazdasági szakoktatási intézmények hallgatói is. *Vladár Endre.*

Mezőgazdasági üzemi közlemények.

Kisgazdaságok számtartása.

Az állatállomány felvétele darabszám, súly és érték szerint történik. Ennek megfelelően leltárunk első rovata a darabszámot tünteti fel. Egyenlő és egyenlő használatú állatokat rendszerint egy tételben vesszük fel. (például 6 drb. fejőstehén), ha azonban az állatok korában és értékében jelentős különbség van, akkor több tételben, az egyenlő korúakat és értékűeket csoportosítva, állítjuk be leltárunkban (lásd a példán az igásokröket).

A következő rovat az állatok *súlyát* tünteti fel, kivéve a lovaknál, melyeket nálunk általában nem szokás mérlegelni. A magyar ember a lovat nem szokta a húzállat alacsonyabb nivójáig ledegradálni s az általános adás-vételi forgalomban sem fordul elő, hogy a lovat súlyra árulják.

Igy ezeknél a súlyrovatot üresen hagyjuk. Az egy tételben fölvevő állatoknál az *összes súlyt* jegyezzük be (pld. 14 drb. 30 kg-os süldő, 420 kg.). Aprójószágoknál, mint kis malac, baromfi stb. szintén nem jegyezzük a súlyt.

Az *állomány megnevezése* röviden megjelöli a leltározott állat fajtát, nemét (anyakanca, tinó, stb.) esetleg gazdasági használatát (igásokör). Esetleg tartalmazhat tüzetesebb megjelölést, utalást a fajtára, származásra, tenyészképességre, stb. Ott, ahol a beszerzési év nem azonos a születési évvel, tehát a vásárolt állatoknál, a kor megjelölése is ebben a rovatban történik (lásd a mintában: anyakanca 6 éves). Ugyanígy ott is, ahol vegyeskorú állatok egy tételben szerepelnek a leltárban (34 anyabirka, vegyeskorú). A *beszerzési év* saját nevelésű jószágoknál a születési éve, egyébként a tulajdonba vétel (vásárlás) esztendeje.

Az *érték* meghatározása a forgalmi árak alap-

II. Elevenleltár. 1928. jan. 1.

Darabszám	Súly kg.	Állomány megnevezése	Beszerzési év	Érték		Érték- csökke- nés év- közben		Jegyzet
				P	f.	P	f.	
2		Ló, herélt	1922	1160	—			
1		Anyakanca	1920	520	—			
1		„ 6 éves	1927	500	—			
1		Növendék kanca	1925	380	—			
1		Ménecsikó	1927	200	—			
2	820	Igásokör	1919	850	—	32	—	
2	700	„	1922	760	—			
2	640	„	1924	720	—			
2	425	Tinó	1925	500	—			
2	700	Tehén	1919	720	—	28	—	
1	320	„	1922	380	—			
2	520	„	1924	640	—			
2	390	Ősző	1925	500	—			
2	260	„	1926	340	—			
2	180	„	1927	300	—			
2	260	„	1926	340	—			
2	180	„	1927	300	—			
1	200	Növendék bika	1926	260	—			
3	280	Birkaborjú	1927	370	—			
34	1360	Anyabirka, vegyeskorú, á 40 kg.		1200	—			
3	150	Anyakoca	1925	210	—			
14	420	Süldő á 30 kg.	1927	320	—			
1	60	Sertéskan	1926	100	—			
20		Malac, választási	1927	190	—			
45		Baromfi, tyúkfélé		145	—			
5		„ lúd		45	—			
5		„ pulyka		40	—			
4		Méhcsalád		80	—			
		Összesen:		11430	—	60	—	
		Levonva az értékcsökkenést:			60			
		Állomány az 1928 év végén:		11370	—			

(Folyt. köv.)

Szuly Elemér

Biztosítás.

Rozatvezető: Nagy Lajos szakelőadó.

A gazdasági tenyész- és haszonállatok biztosítása.

A magyar gazdáknak, de különösen a kisgazdáknak sajátos tulajdonságuk, hogy nem szívesen biztosítanak. A legtöbb gazda ugyanis a szó szoros értelmében felesleges kiadásnak, kidobott pénznek tekinti azt, amit különféle gazdasági értéktárgyainak, valamint terményeinek részint tűz, részint jégkár elleni biztosítására, a kifizetett biztosítási díjak alakjában áldoz.

Részben magyarázatát találja ez abban, hogy sok olyan gazda van, aki belátható időn belül sem tűzkárt, sem jégkárt nem szenvedett és épen ezért nem tartja érdemesnek értéktárgyainak biztosítását. Nagyon természetes, hogy ez helytelen okoskodás, mert a kár többnyire váratlanul szokott bekövetkezni, aminek megtörténte után már hiábavaló a sopánkodás, ha nem volt a kárt szenvedett értéktárgy (épület, vagy termény) biztosítva.

De nemcsak az épületek, szobaberendezések, gazd. felszerelési tárgyak és termények vannak kitéve váratlan károsodásoknak, hanem a *gazdasági tenyész- és haszonállatok is, amelyek sorában a különféle állati betegségek vagy esetleges balesetek szintén igen tetemes veszteségeket idézhetnek elő.* Igaz ugyan, hogy az állati járványos betegségek ellen védő oltásokkal is védekezhetnek a gazdák, de még ebben az esetben is ajánlatos a gazdasági állatállományuknak, még pedig elsősorban az értékesebb tenyészállatoknak elhullás esetére történő biztosítása, mert az eshetőségek e téren igen tág határok között mozognak és a védőoltások se nyújtanak minden esetben teljes biztosítást az elhullások ellen.

Ezzel kapcsolatosan ismételtelen felhívjuk a gazdaközönség figyelmét a Magyar Kölcsönös Állatbiztosító Társaságra, mely szövetkezeti alapon foglalkozik ezzel az üzletággal és kedvező feltételek mellett vállalja a gazdasági tenyész- és haszonállatoknak betegségből, vagy kényszer-vágásból származó elhullása elleni biztosítását.

A közép- és nagybirtokosok leghelyesebben teszik, ha közvetlenül nevezett intézethez nyújtják be állatbiztosítási ajánlatukat, a kisgazdák viszonyai szempontjából ellenben célszerűbb, ha az egyközségbeli kisgazdák a Magyar Kölcsönös Állatbiztosító Társaság kötelékébe tartozó *községi állattenyésztő és biztosító szövetkezetek*et szerveznek, mert így a szövetkezésben rejlő jelentékeny előnyöket sokkal jobban kihasználhatják.

Ilyen állattenyésztő és biztosító szövetkezet, amelyeknek nagy része a legutóbbi világháború miatt előállott zavaros helyzet folytán annak idején megszűnt, ma már ismét nagyon sok helyen működik és annak az illető gazdák igen nagy hasznát látják, úgy, hogy ezeknek a szövetkezeteknek egy községből se volna szabad hiányozniuk.

A szövetkezetek a tagok sorából választott

igazgatóság vezetése alatt állanak, a biztosított állatok után esedékes kártérítési összegeket azonban bizonyos százalékon felül a központ téríti meg az érdekelt gazdáknak.

Ahol a gazdaközönségben meg van a hajlandóság ilyen szövetkezet alakítására, ott leghevesebb, ha az illető gazdák ebbeli hajlandóságukat kamaránknál jelentik be és mi azután intézkedünk, hogy a központból egy hozzáértő tisztviselő küldessék ki az illető községbe, ennek az intézménynek részletes ismertetése és a szövetkezet megalakításának előkészítése céljából.

Az erre vonatkozó ismertető nyomtatványokat az érdeklődő községek Előjáróságának vagy a gazdakörök Elnökségének a legnagyobb készséggel, díjtalanul küldjük meg, ha a végeti hozzánk fordulnak.

K. Sz.

Megoldották a magyar állatbiztosítás problémáját.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete állatbiztosítási osztálya megkezdte tevékenységét.

Az állatbiztosítás célja kárpótlást nyújtani a gazdáknak azokért a károkat, amelyek állataiknak *megbetegedéséből, sérüléséből vagy elhullásából származnak.* Az állatoknak különféle fertőző betegségek következtében történő elhullása folytán óriási értékek semmisülnek meg évről-évre. Ez igen nagy kára a magyar gazdasági életnek, de súlyosan érinti magukat az állattulajdonosokat is, akik a mezőgazdaság jelenlegi válságában emiatt még nagyobb nehézségekkel kénytelenek megküzdenni. Tagadhatatlan, hogy az állategészségügyi intézkedések, a megelőzés és védekezés nagyon sokat javíthatnak a helyzeten, azonban az is tény, hogy a gazda egyéni érdekeinek védelme és a nemzeti gazdálkodás eredményessége szempontjából a *legteljesebb gazdasági védelmet az ilyen természetű károk ellen az időszertint egyedül az állatbiztosítás nyújthatja, amint hogy egészen bizonyos az is, hogy a magyar állattenyésztés nagyszabású felvirágztatása csak az állatbiztosítás elterjedésével kapcsolatosan hészelhető el.*

Ilyen körülmények között a *Gazdák Biztosító Szövetkezete* a gazdaközönség régi és általános óhajának kívánt eleget tenni akkor, amidőn üzletágai közé felvette az állatbiztosítást is, hogy ezen a téren is hasznos szolgáltatásokat tegyen a magyar mezőgazdaságnak.

A szövetkezet biztosításra elfogad *lovakat (őszvér, szamar), szarvasmarhákat (bivaly), sertéseket, juhokat, kecskéket és egyéb fajtállatokat.* A biztosítás kiterjedhet a legkülönbözőbb kockázatokra, így tenyészállatoknál *elhullás és kényszervágás, állandó alkalmatlanság és tenyésztésre való alkalmatlanság* esetére. A biztosítás megköthető *venhesség és ellés* idejére is magzatbiztosítással kapcsolatosan. Biztosíthatók *telivérek, félévérek és versenylovak, utóbbiak napokra is.* A *legeltetési biztosítás* kiterjed májmételyből, lépfenéből, villámcsapásból vagy bármely egyéb betegségből, illetve balesetből származó elhullás és kényszervágás esetére. A *szállítási biztosítás* az istálló elhagyásától a kirakodás utáni beistallóztatásig terjedő tartalommal kiterjed az elhullás, kényszervágás és balesetek (esonitörés, sérülés, fulladás) kockázatára. *Vágóállatbiztosítás* elkobzás és a húsnak hatósági székbe való utalása esetére köthető. A szövetkezet az elkobzott mennyiség értékét a *piaci ár alapján téríti meg.* Az összes itt említett módzatoknál a *kártérítés 80—100 százalék között mozog.*

A biztosítási ajánlatot pontosan és a valóságnak megfelelően kell kitölteni, mert csak így válik lehetővé a *realis kárrendezés.* Ki kell emelni az állat különös ismertető jeleit és a biztosítandó értéket a *helyi viszonyoknak megfelelően kell megállapítani.* A biztosítás feladásakor a tulajdonos köteles a szövetkezet által megkivánt védőoltásokat a szövetkezet által részre *díjmentesen rendel-*

kezelése bocsdott ojtóanyagokkal elvégeztetni. A biztosítás történhetik darabonként és általánosan, de tenyészállatokat célszerűbb darabonként biztosítani. Uradalmakban a biztosítást a szövetkezet általánosan is vállalja. A biztosítások általában hat évre, de enaél rövidebb időre is köthetők. Ha az állat beteg lesz, baleset éri, vagy leromlik, köteles ezen körülményt a szövetkezetnél azonnal bejelenteni, állatorvost hívni és vele az állatot — ha szükséges — gyógykezeltetni. Az esetleg szükségessé vált kórházi gyógykezelés költségeit a szövetkezet viseli. A szövetkezet a kárösszeget a biztosított érték alapján állapítja meg és a kártérítési összeget a beküldött és aláírt kárnyugta alapján nyolc nap alatt kifizeti.

A biztosítást a **Gazdák Biztosító Szövetkezete** központjának (IX, Üllői-út 1.) és összes szerveinél fel lehet adni, ugyanott szívesen szolgálnak részletes felvilágosítással, sőt a szövetkezet allatbiztosítási osztálya szívesen küldi tisztviselőit vidékre is utbaigazítás nyújtása végett. Kamaránk biztosítási osztálya (Kecskemét, Rákóczi-út 5.) minden biztosítási kérdésben készséggel áll a gazdaközöniség rendelkezésére.

Üzenetek.

D Tóth György. Nagykörös. Levelét, melyben a Nagykörös és vidéken oly nagy pusztítást végzett máj. 9-iki óriási zivatarról beszámol, nagy érdeklődéssel olvastuk. Kamaránk majd minden részén igen nagy károkat okoztak a májusi zivatatok s ez ismét időszerűvé teszi Kamaránknak azon már huzamosabb idő óta folytatott mozgalmát, melynek célja, hogy a pénzügyi kormányzat az adóengedményeknél vegye figyelembe a viharok által okozott elemi csapásokat. Eddig ugyanis ezek a károk az adózásnál figyelembe nem vették, holott vihar, széltörés stb. gyakran nagyobb károkat okoz, mint a fagy vagy jég. Kamaránk igazgatója ezen gondolat érdekében Budapesten megjelenő lapokban és országos befolyású fórumok előtt már több ízben felszólalt és reményünk van rá, hogy ezt a fontos gazdaérdeket illetékes helyen figyelembe fogják venni. Különösen a mi vidékünkön, ahol konyhakerti növények termesztése, szőlő és gyümölcs-termelés oly nagy mértékben el van terjedve, birna igen nagy jelentőséggel, hogy a viharok által okozott és sokszor a termés magas százalékát elpusztító elemicsapásokat a hivatalos pénzügyi hatóságok elismerjék s az adózásnál figyelembe vegyék.

Ifj. Tüske Máté földbirtokos, Tataháza Bács megye. Legutóbb hozzánk intézett levelére válaszulva értesítjük, hogy kamaránk most alakult üzemi és számtartási osztálya a kértetett ügyben szívesen áll rendelkezésére szaktanácsal, díjtalanul. Üzemtervének elkészítését, az üzemvitel helyszíni beállítását, számtartásának berendezését, könyveinek felfektetését és felülvizsgálatát pedig fenti osztályunk igen mérsékelt díjazás mellett végzi.

Maris tanyakörzeti Gazdakör, Kiskunmajsa. A homoki borsó fejlődésével a kísérletező gazdák legnagyobb mértékben megvannak elégedve, már most kéri Kamaránkat, hogy a jövőre nagymennyiségű vetőmagot szerezzen be, hogy e kiváló homoki takarmány és talajjavító növény minél nagyobb mértékben elterjeszthető legyen. Ismételten felhívjuk a homoki borsótermelőket, hogy a vetett terület egy részét feltétlenül hagyják meg magtermelés céljára, mert a nagy érdeklődés már is azt mutatja, hogy a jövő év tavaszán minden igénylőt a kívánt mértékben nem fogunk tudni kielégíteni. Ha a termelőnek fölös vetőmagjuk maradna, úgy azt idejében jelenték kamaránknak, hogy annak elhelyezéséről gondoskodhassunk. — A homoki borsó csak egy kaszálást ad, ha zölden akarjuk etetni, úgy a virágzás kezdetén már etethető, mert ez időre eléggé kifejlődik. Ha szénává akarjuk szárítani, úgy teljes virágzásában kaszálendő. Zöldtrágyázás céljára is teljes virágzásban kell a talajba szántani, de előzőleg le kell hengerelni, vagy lekasználni, mert nagy tömegénél fogva az eke nem takarja jól be.

Könyvismertetés.

Méhész-Könyvtár. A méhészet körébe vsó tartalmazas és érdekes könyvsorozatnak — amelyek Méhész-könyvtár cím alatt jelennek meg — megindította Kádár Lajos volt, az Országos Méhész Egyesület titkára és országsszerte ismert kiváló szakember. A Méhész-Könyvtár ötödik kötete most jelent meg, maga Kádár Lajos írta és **Tavaszi munkák a méhészetben** címmel bő ismeretét nyújtja azoknak a nagyértékű gyakorlati tapasztalatoknak, melyeket a kiváló szerző a méhészet terén gyűjtött. Kifőző népies stílusban, zamatos magyarsággal mondja el a szerző a méhes tavaszi ápolásának munkáit és pedig időrendi sorrendben, úgy amint az a valóságban egymásután következnek, már elsősorban a kiteelés ismertetésével. A tavasz első munkája a méhesládok átvizsgálása lesz, utána külön fejezet tárgyalja a méhek tavaszi etetését. Elmondja szerző a fészkek bővítésének és a méz-ürnyításnak módját is, majd végül a műrajokról és a természetes rajokról találunk érdekes fejezetet. A kiváló füzetet ajánljuk úgy kezdő, mint haladó méhészeink figyelmébe. Megrendelhető a Pátria Nyomdában (Budapest, IX, Üllői-út 25.), ára 3 P, ajánlott postai küldés díja 50 fill.

Borászati Lapok. A májusi fagyok az idén is meglátogatták szőlőinket és kamaránk területén nem egy szőlősgazdának okoztak jelentős károkat. A már hatvanadik évfolyamát megért Borászati Lapok legutóbbi száma pontos képet nyújt a károkról, pünkösdi száma pedig „Gyümölcstermesztés és értékesítés” címmel igen érdekes mellékletet ad. A lap kiadóhivatala Budapest, IX., Üllői-út 25. Előfizetési ára fél évre 13 pengő.

Mahács Mátyás: Bogyos gyümölcsűek termesztése. Kertészeti szakirodalmunk ismert nevű, kiváló reprezentánsa, Mahács Mátyás, ismét igen érdekes és nagy gyakorlati jelentőségű könyvvel gazdagította a magyar kertészeti irodalmat. A bogyos gyümölcsűk a kertek talán leghálásabb gyümölcsei, amelyek egészen kis területű kertben is könnyen és eredményesen termelhetők. A ribiszke, köszmégte, málna, szeder és szamóca minden kis kertben jelentős mennyiségben termelhető és szép jövedelmet hajt, míg munka alig van vele. Nagy üzemek szintén eredményesen termelheik. Kellemes ízük mellett olesóságuk és különösen egészségesek voltak teszi keresettekké a bogyos gyümölcsöket, mit a konzervgyárak is egyre jobban keresnek. Mahács könyve még igen szép kiállításáért, a sok szép képért is dicsőretet érdemel. Hat pengőért megrendelhető a Pátria Irodalmi Vállalatnál, Budapest, IX. ker., Üllői-út 25.

Hasznos könyvek ingyen! Kérje lapunk kiadóhivatalától levelezőlapon a földmívelésügyi miniszter kiadványait: I. Utmutató a gyümölcsös tavaszi és nyári védelmére. II. Utmutatás az istállótrágya okszerű kezelésére.

A tyúkok tojáshozamának fokozása. Fenti címen szerző népies, könnyen érthető és szakszerű hangon megírt munkát adott ki. E munka épen napjainkban nélkülözhetetlen, amikor a baromfitenyésztés fellendítésére és főleg az egyes termelési ágak fokozására a tenyésztők az egyes baromfifajták szerint külön egyesületekbe tömörülnek. Minden baromfitenyésztő legfőbb célja a tojáshozam fokozása és ez a munka támpontot nyújt nemcsak a szakavatott tenyésztőknek, hanem még a laikusnak is arra, hogy alaposan lehet és kell a tojáshozamot fokozni.

Örömmel üdvözljük ezt a munkát és ajánljuk a gazdaközöniség, különösen pedig azok figyelmébe, akik a baromfitenyésztésnél a tojás értékesítésére fektetik a főszílyt. Megrendelhető Csáthy Ferenc könyvekereskedőnél, Debrecen.

A falu. Érdekes és gazdag tartalommal jelent meg *A falu* havi folyóirat. Értékes cikkei, leírásai minden magyar gazdának élvezetet és tanulságot nyújtanak. Mintegy 100 oldalon jelenik meg havonta szebbnél szebb képekkel. Előfizetési ára évi 8 P. Mutatványszámot díjmentesen küld a kiadóhivatal, Budapest IX., Üllői-út 1. szám II. emelet.

Időjárás.

1928. május.

Az ideai május időjárása két élesen elhatárolt félből tevődött össze: első fele határozottan hideg, második fele pedig már csak hűvös. A hideg első félhónap majdnem minden nap hozott az országnak majd egyik, majd másik tájára kisebb-nagyobb fagyokat, koronkint meg az egész országot borította hajnalban fehér dérlepel. Különösen a 10. és 15-ike közzé eső 6 nap volt válságos az összes zöldelő növényekre nézve. Ennek a hat napnak mindegyikén megismétlődött a Duna—Tisza közti kamara területén a kárhozatos fagy. A fagymentes napokon pedig az éjjeli hőmérséklet általában szintén olyan alacsony volt, hogy a növényeknek fejlődését megbénította. Ha mindezeket a napokat összeszámálom, akkor a félhónap 15 napja közül Kecskeméten 8, Szegeden 7, Budapesten 6 kedvezőtlen idejű napot állapíthatok meg.

Május második felében aránylag jóval kedvezőbb időjárás alakult ki. Fagy már nem következett be, de viszont elmaradt a jó májusi meleg is. És ebben az utóbbiban látom a májusi időjárásnak megbékítő vonását, mert a súlyosan megkárosított, fejlődésükben visszamaradt vetések — ezeket gondoljunk első sorban — csak abban az esetben térhettek magukhoz, csak abban az esetben szedhették össze magukat, ha a rendkívüli hidegre nem éri őket hirtelen nagy meleg, vagy éppen forróság, ami májusban éppen nem ritka. Bármennyire hűvös is volt tehát május második fele is, bármennyire nem kedvezett ez a hűvösség a mezőgazdaság más ágazatainak, a gabonavetésekre ez az idő kedvező volt.

A májusi csapadékot azonban éppen kamaránk területén már súlyos kivetni való éri. A rendes májusi mennyiségnek pontosan egyharmad részével maradt adós.

Csapadék a két alföldi kamara területén:

Tiszántúli kamara:

	Csapadék:	Eltérés a normális mennyiségtől:
Békés	45 mm.	— 18 %
Bihar	72 "	— 24 "
Hajdú	97 "	— 70 "
Szolnok	53 "	— 10 "
Szabolcs, Ung	82 "	— 43 "
Szatmár, Ugocsa, Bereg	86 "	— 48 "
Átlag: 70 "		— 21 "

Duna—Tisza közti kamara:

Bács	74 mm.	— 13 %
Csanád	41 "	— 30 "
Csongrád	46 "	— 25 "
Pest	40 "	— 42 "
Átlag: 44 "		— 33 "

Országos átlag: 71 " — 6 "

+ = többlet, — = hiány

Dr. Sávoly Ferenc.

ber végén minden kamara területéről az a kiszűz da kap 200 pengőt, aki gazdasági udvarát és istállóját a legeltetésben tartja. Ugyanakkor szintén 200 pengővel jutalmazták azokat a kisgazdákat, akik a gyümölcs és tojás osztályozásával a piaci értékesítésnél a legjobb eredményeket érték el. Október végén minden kamara területén 280 pengőt kap egy-egy kisgazda, aki a fajgyümölcs termesztésén és a gyümölcsfák rovarkáráinak elhárításánál a legkiválóbb eredményeket tudja felmutatni. A pályázatokon minden 100 holdon aluli gazda résztvehet. A pályázatok a szerkesztőség fenti címére kell beküldeni, megjelölve, hogy melyik pályázaton akarnak résztvenni. A szerkesztőség döntés előtt kikéri az illetékes kamara véleményét s a díjakat minden pályázat lejártá után rövidesen szétosztja.

Burgonyaárak. A Mezőgazdasági Termelők Egyesült Szövetkezete jelenti, hogy az elmúlt napokban a rendelkezésre álló burgonyakészletek hiánya folytán erős áremelkedés állott be mindenfajta burgonyában. A szövetkezet fizetett étkezési Woltmann-burgonyáért Szabolcs és Szatmár vármegyei feladók állomásokon 8 pengőt, étkezési Krügerért 9 pengő 50 fillértől 10 pengőig, Elláért 12 pengőt és Róza-burgonyáért 18 pengőt. Ipari burgonyáért 7—8 pengőt fizettek feladók állomáson.

Országos vásárra szánt árúk csomagolása. A Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara lapunk útján tudatja kamarának gazdaközönségét, hogy országos vásárra szánt árúkat munkaszüneti napokon is szabad csomagolni és járműre rakni a vásárra való indulás előtt három órán át. Ugyanez vonatkozik a vásáron el nem adott és visszaszállított árúk kicsomagolására is.

Főlhívás a méhészekhez! Főlkérjük tagjainkat és olvasóinkat az országos mezőgazdasági érdekre való tekintettel, hogy a *méhlegelőktaszer megalkotása céljából* sziveskedjenek az *Országos Magyar Méhészeti Egyesület* elnökségének tudomására hozni, hogy lakóhelyükön és annak közvetlen környékén *milyen, mekkora terjedelmű és mikor virágzó állandó jellegű méhlegelők vannak?* (akácerdők, hárserdők, akácosok, tisztesfű v. egyéb méhlegelők). Cim: *Országos Magyar Méhészeti Egyesület, Budapest, IX., Üllői-út 25., I. em. 16.*

Választmányi ülés a Pestvármegyei Gazdasági Egyesületben. A Pestvármegyei Gazdasági Egyesület legutóbbi választmányi ülést tartott, melyen megválasztotta ujonnan alakult állattenyésztési, dohánytermelési, és kertészeti szakosztályának tagjait. E szakosztályok tagjai a vármegye legkiválóbb gazdái és kertészei lettek.

A Budapesti Gazdálkodók Egyesületének kiállítása. A Budapesti Gazdálkodók Egyesülete 5 éves fennállása alkalmából folyó évi június—július—augusztus és október hónapokban három csoportban mezőgazdasági kiállítást rendez Budapesten a Mezőgazdasági Múzeum helységében. E kiállítás rendezésével az Egyesület célja az, hogy bebizonyítsa a nagyközönségnek azt az általában kevéssé ismert igazságot, hogy Budapest határában is folyik jelentékeny mezőgazdálkodás.

Országos vásárok kamaránk területén. 1928. június hó 15-jől július 15-ig. Acsa júl. 4., — Alberti júl. 10., — Alsónémedi júl. 3., — Apostag jún. 19., — Battonya júl. 2., — Dömsöd jún. 22., — Dunapataj jún. 27., — Gödöllő júl. 3., — Hajós júl. 3., — Jászkarajenő júl. 3., — Kiskundorozsma jún. 26., — Hiskunhalas jún. 19., — Kóka jún. 19., — Makó jún. 18., — Mindszent jún. 25., — Kagykörös jún. 26., — Ócsa jún. 22., — Pilis júl. 3., — Ráckeve júl. 10., — Szabadszállás júl. 3., — Vác jún. 26., — Visegrád jún. 26., — Zsámbék jún. 22.

Vegyes közlemények.

A Pesti Napló mezőgazdasági pályázata. A Pesti Napló szerkesztősége (Budapest, VII., Rákóczi-út 54.) ismét negyven pályadíjat tűzött ki azon 100 holdon aluli kisgazdák részére, akik az alább közölt feltételeknek megfelelően a magyar mezőgazdaság előbbrevitelében maguknak érdemeket szereztek. *Június 15-én jár le öt 250 pengős pályadíj, amit azok a kisgazdák kapnak, akik az okserző trágyakezelésnél mutatnak fel jó eredményeket. Június végén minden mezőgazdasági kamara területén 300 pengővel jutalmaznak azt a kisgazdát, aki a saját földjén termelt legszebb húzakalászt bemutatja. Szeptem-*

**A „Duna-Tiszaközi Körzeti
Mezőgazdasági Hitelszövetkezet,
minf az O. K. H. tagja”
Kecskemét, Rákóczi-út 32—34. sz.**

(Saját székház)

ellátja tagjait:

olcsó hitellel (váltóra vagy kötelezvényre),
cséplési szénnel (prima porosz és hazai),
tűzifával (2 éves vágású prima bükkhasáb),
mütrágyával (közvetlenül, gyári áron),
rézgáliccal (garantált 98—99%-os).

elfogad: betéteket (könyvecskére vagy
folyószámlára), megbízásokat (átutalásokra
és egyéb bankszerű műveletekre),

vesz: gyapjút (kész árút vagy elővételben
magas előleggel), mindezt a gazdákra
nézve legelőnyösebb feltételek mellett.

Jegyezzen üzletrészt minden 100 holdon felüli
földbirtokos és haszonbérelő!

Forduljon bizalommal a **Gazdák
Hitelszövetkezetéhez!**

**Gazdák Biztosító Szövetkezete
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-ÚT 1.**

**Magyarország legnagyobb kartelen kívül álló
biztosító szövetkezete!**

Elfogad:

tűz-, jég-, élet-, baleset-, szavatossági-,
gépjármű-, betöréses-lopás elleni és
állatbiztosítást.

Előnyös díjszabás! Kedvező fizetési feltételek!

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara
szerződéses Biztosító Intézete.

Kamaránk területén alábbi képviselőségek működnek:
Kecskemét, Rákóczi-út 5.
Budapest, IX., Üllői-út 1.
Szeged, Tisza Lajos-körút 38.

Mezőgazdasági átalánybiztosítás. Kisgazdáknak kedvezmények.

Képviselőt az ország minden városában és községében.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara
biztosítási osztálya szívesen szolgál felvilágosítással!

Kérjen ajánlatot!

Vonatok indulása és érkezése Kecskeméten.

I N D U L

1928. május 15-től

ÉRKEZIK

Mikor	H O V A	H O N N A N	Mikor
3.39	Budapest nyugati pályaudvarra	Budapest nyugati pályaudvarról	7.51
7.52	Budapest nyugati p. (gyors)	Bpest nyugati pályaudvar (gyors)	9.10
13.28	Budapest nyugati pályaudvar	Budapest nyugati pályaudvar	11.11
16.58	Budapest nyugati p. (gyors)	Budapest nyugati p. (gyors)	16.07
17.39	Budapest nyugati pályaudvar	Budapest nyugati p. (gyors)	20.02
20.51	Budapest nyugati p. (gyors)	Budapest nyugati pályaudvar	1.30
8.12	Szeged	Szeged	2.59
11.16	Szeged	Félegyháza	7.30
13.30	Félegyháza	Szeged (gyors)	7.50
16.10	Szeged (gyors)	Szeged	13.13
20.04	Szeged (gyors)	Szeged (gyors)	16.56
1.40	Szeged	Szeged	17.34
3.15	Budapest ny. p. Lajosmizsén át	Lajosmizse	7.40
4.45	Lajosmizse, Budapest	Budapest nyugati pályaudvar	10.55
11.25	Kerekegyháza	Kerekegyháza	7.14
13.15	Budapest ny. p. Lajosmizsén át	Kerekegyháza	16.05
18.30	Kerekegyháza	Budapest nyugati pályaudvar	19.25
3.30	Fülöpszállás	Fülöpszállás	7.25
10.00	Fülöpszállás	Fülöpszállás	17.04
13.24	Fülöpszállás	Füöpszállás	21.13
3.04	Tiszaugh	Tiszaugh	7.35
9.30	Tiszaugh	Tiszaugh	12.38
13.10	Tiszaugh	Tiszaugh	19.30
16.20	Tiszaugh (június 1-től okt. 2-ig)	Tiszaugh (június 1-től okt. 2-ig)	21.54

ÉRTESÍTÉS.

A nagyméltóságú m. kir. Földmívelésügyi Miniszter úr a többtermelés érdekében és a vetőmagkiválasztás fontosságára való tekintettel 115,037/II. A 1. sz. rendeletével

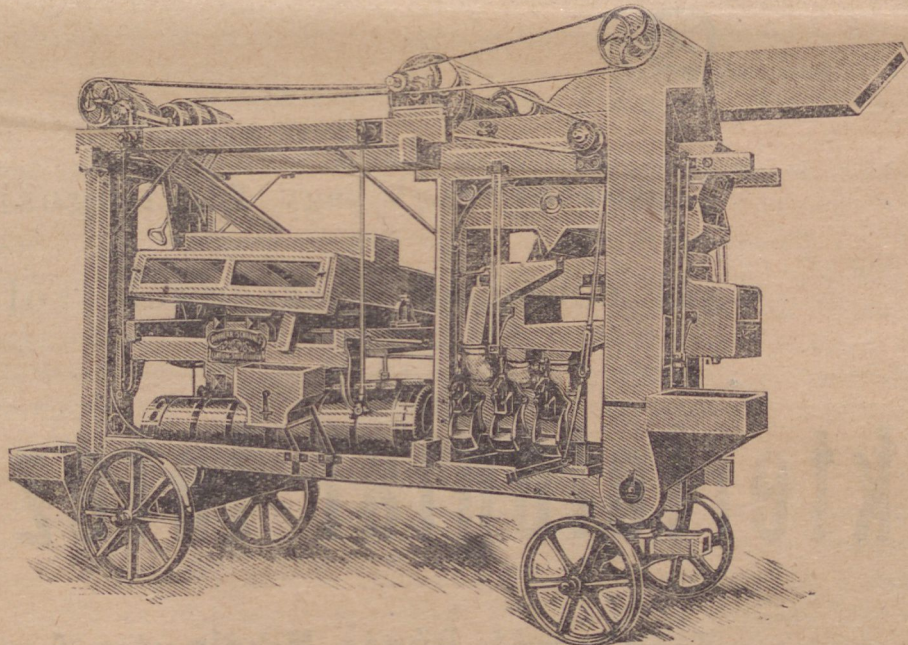
SELEKTOR

vetőmagtisztító és osztályozó gépakciót engedélyezett, melynek értelmében tekintélyes **állami hozzájárulással** lehetővé teszi, hogy ezen nélkülözhetetlen vetőmagtisztító gépet és hajtóerőt (motor) gazdákból alakuló vevőtársaságok, gazdakörök, községek és szövetkezetek is beszerezhessék. Az állami hozzájárulás elnyerésére vonatkozó igények bejelenthetők a Mezőgazdasági Kamaránál Kecskeméten, vagy pedig Selektor osztályunknál.

Kevesebb vetőmaggal nagyobb, jobb és egyenletesebb termést

csak úgy várhatunk, ha jól kifejlődött, súlyos, ép, egészséges, csiraképes és jól kiválasztott tiszta magvakat vetünk.

Ezen cél csakis **SELEKTOR** vetőmagtisztító és osztályozó gépünkkel érhető el.

Részletes felvilágosítással és ajánlattal szolgál:

HOFHERR—SCHRANTZ—CLAYTON—SHUTTLEWORTH

selektor osztálya

Budapest, VI. kerület, Vilmcs császár-út 37. szám.

Biztos hatású

Egérirtó szert

termel és jutányos áron forgalomba hoz
a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara

Bakteriológiai és Diagnostikai Intézete

a házi és mezei egerek (pockok) irtására.

Ismertetéssel vagy felvilágosítás-
sal mindenkor készséggel szolgál:

Bakteriológiai Intézet

Kecskemét, Búzás Mihály-utca 5. szám.

Telefon: 148.